

Финансиски извештаи и Извештај на
независниот ревизор

ЕУРОЛИНК Осигурување А.Д.,
Скопје

31 декември 2022 година

СОДРЖИНА

Извештај на независниот ревизор	1
Извештај за финансиска состојба (Биланс на состојба)	3
Извештај за сеопфатна добивка (Биланс на успех)	9
Извештај за паричните текови	13
Извештај за промени во капиталот	15
Белешки кон финансиските извештаи	17
Прилог 1 – Годишна сметка	
Прилог 2 – Годишен Извештај	

Извештај на независниот ревизор

До акционерите на
Еуролинк Осигурување АД Скопје

Грант Торнтон ДОО
Св. Кирил и Методиј 526-1/20
1000 Скопје
Северна Македонија
Т +389 (0)2 3214 700
Ф +389 (0)2 3214 710
Е Contact@mk.gt.com
Даночен број: 4030003475973

Извештај за финансиските извештаи

Ние извршивме ревизија на придружните финансиски извештаи на Еуролинк Осигурување АД Скопје (во понатамошниот текст „Друштвото“), составени од Извештајот за финансиската состојба (Биланс на состојба) на ден 31 декември 2022 година и Извештајот за сеопфатната добивка (Биланс на успех), Извештајот за промените во капиталот и Извештајот за паричните текови за годината што тогаш заврши, како и преглед на значајните сметководствени политики и други објаснувачки белешки, вклучени на страните 3 до 90.

Одговорност на Раководството за финансиските извештаи

Раководството е одговорно за изготвување и објективно презентирање на овие финансиски извештаи во согласност со регулативата на Агенцијата за супервизија на осигурување на Република Северна Македонија, како и за воспоставување на таква внатрешна контрола која Раководството утврдува дека е неопходна за да овозможи изготвување на финансиски извештаи кои се ослободени од материјално погрешно прикажување како резултат на измама или грешка.

Одговорност на ревизорот

Наша одговорност е да изразиме мислење за овие финансиски извештаи врз основа на извршената ревизија. Ние ја извршивме ревизијата во согласност со ревизорските стандарди прифатени во Република Северна Македонија¹. Тие стандарди бараат наша усогласеност со етичките барања, како и тоа ревизијата да ја планираме и извршуваме на начин кој ќе ни овозможи да стекнеме разумно уверување за тоа дали финансиските извештаи се ослободени од материјално погрешно прикажување. Ревизијата вклучува спроведување на процедури со цел стекнување ревизорски докази за износите и објавувањата во финансиските извештаи. Избраните процедури зависат од проценката на ревизорот и истите вклучуваат проценка на ризиците од материјално погрешно прикажување во финансиските извештаи, било поради измама или грешка. При овие проценки на ризиците, ревизорот ја зема во предвид внатрешната контрола релевантна за подготвување и објективно презентирање на финансиските извештаи на Друштвото со цел креирање на такви ревизорски процедури кои ќе бидат соодветни на околностите, но не и за потребата да изрази мислење за ефективността на внатрешната контрола на Друштвото. Ревизијата, исто така вклучува и проценка на соодветноста на применетите сметководствени политики и на разумноста на сметководствените проценки направени од страна на Раководството, како и проценка на севкупната презентација на финансиските извештаи.

Ние веруваме дека стекнатите ревизорски докази претставуваат задоволителна и соодветна основа за нашето ревизорско мислење.

Мислење

Според нашето мислење, придружните финансиски извештаи, ја претставуваат објективно, во сите материјални аспекти, финансиската состојба на Еуролинк Осигурување АД Скопје на ден 31 декември 2022 година, како и резултатите од работењето и паричните текови за годината што тогаш заврши, во согласност со регулативата на Агенцијата за супервизија на осигурување на Република Северна Македонија.

¹ Меѓународни стандарди за ревизија („МСР“) издадени од страна на Одборот за меѓународни стандарди за ревизија и уверување („ОМСР“), кои стапија на сила на 15 декември 2009 година, преведени и објавени во Службен весник на Република Македонија број 79 од 2010 година.

Извештај за други правни и регулаторни барања

Раководството на Друштвото е исто така одговорно за изготвување на годишниот извештај за работењето на Друштвото за 2022 година во согласност со член 384 од Законот за трговски друштва. Наша одговорност е да изразиме мислење за конзистентноста на годишниот извештај, со историските финансиски податоци објавени во годишната сметка и ревидираните финансиски извештаи на Друштвото со состојба на и за годината која завршува на 31 декември 2022 година, во согласност со ревизорските стандарди прифатени во Република Северна Македонија², како и во согласност со барањата на член 34, став 1, точка (д) од Законот за ревизија.

Наше мислење е дека, историските финансиски податоци изнесени во годишниот извештај за работењето на Друштвото со состојба на и за годината што завршува на 31 декември 2022 година, се конзистентни, во сите материјални аспекти, со податоците објавени во годишната сметка и ревидираните финансиски извештаи со состојба на и за годината што завршува на 31 декември 2022 година.

Сузана Ставриќ
Управител
Грант Торнтон ДОО, Скопје

Скопје, 07 март 2023 година

Билјана Митревска
Овластен ревизор

² Меѓународни стандарди за ревизија („МСР“) издадени од страна на Одборот за меѓународни стандарди за ревизија и уверување („ОМСРУ“), кои стапија на сила на 15 декември 2009 година, преведени и објавени во Службен весник на Република Македонија број 79 од 2010 година.

Финансиски извештаи
31 декември 2022 година

Извештај за финансиска состојба (Биланс на состојба)

На ден 31.12.2022

во денари

Опис на позицијата	Број на позиција	Број на белешка	Износ	
			Тековна деловна година	Претходна деловна година
1	2	3	4	5
АКТИВА				
А. НЕМАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА (002+003)	001	2.1	2.879.886	1.612.757
1. Гудвил	002		-	-
2. Останати нематеријални средства	003		2.879.886	1.612.757
Б. ВЛОЖУВАЊА (005+013+021+041)	004		1.235.051.133	1.154.085.937
І. ЗЕМЈИШТЕ, ГРАДЕЖНИ ОБЈЕКТИ И ОСТАНАТИ МАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА (006+009)	005	2.2	-	-
1. Земјиште и градежни објекти кои служат за вршење на дејноста (007+008)	006		-	-
1.1 Земјиште	007		-	-
1.2 Градежни објекти	008		-	-
2. Земјиште, градежни објекти и останати средства кои не служат за вршење на дејноста (010+011+012)	009		-	-
2.1 Земјиште	010		-	-
2.2 Градежни објекти	011		-	-
2.3 Останати материјални средства	012		-	-
ІІ. ФИНАНСИСКИ ВЛОЖУВАЊА ВО ДРУШТВА ВО ГРУПА - ПОДРУЖНИЦИ, ПРИДРУЖЕНИ ДРУШТВА И ЗАЕДНИЧКИ КОНТРОЛИРАНИ ЕНТИТЕТИ (014+015+016+017+018+019+020)	013	2.3	15.180.437	14.934.787
1. Акции, удели и останати сопственички инструменти од вредност во друштва во група - подружници	014		-	-
2. Должнички хартии од вредност кои ги издале друштва во група - подружници и заеми на друштва во група - подружници	015		-	-
3. Акции, удели и останати сопственички инструменти во придружени друштва	016		-	-
4. Должнички хартии од вредност кои ги издале придружени друштва и заеми на придружени друштва	017		-	-
5. Останати финансиски вложувања во друштва во група – подружници	018		-	-
6. Останати финансиски вложувања во придружени друштва	019		-	-
7. Вложувања во заеднички контролирани ентитети	020		15.180.437	14.934.787
ІІІ. ОСТАНАТИ ФИНАНСИСКИ ВЛОЖУВАЊА (022+025+030+035+040)	021	2.4	1.219.870.696	1.139.151.150
1. Финансиски вложувања кои се чуваат до достасување (023+024)	022	2.4.1	449.796.213	430.823.398
1.1 Должнички хартии од вредност со рок на достасување до една година	023		-	-

Придружните белешки се составен дел на овие финансиски извештаи

Финансиски извештаи
31 декември 2022 година

Извештај за финансиска состојба (Биланс на состојба) (продолжува)			во денари	
Опис на позицијата	Број на позиција	Број на белешка	Износ	
			Тековна деловна година	Претходна деловна година
1	2	3	4	5
1.2 Должнички хартии од вредност со рок на достасување над една година	024		449.796.213	430.823.398
2. Финансиски вложувања расположливи за продажба (026+027+028+029)	025	2.4.2	192.927.352	183.075.552
2.1 Должнички хартии од вредност со рок на достасување до една година	026		-	-
2.2 Должнички хартии од вредност со рок на достасување над една година	027		-	-
2.3 Акции, удели и останати сопственички инструменти	028		2.100.000	2.100.000
2.4 Акции и удели во инвестициски фондови	029		190.827.352	180.975.552
3. Финансиски вложувања за тргување (031+032+033+034)	030	2.4.3	58.398.417	64.495.381
3.1 Должнички хартии од вредност со рок на достасување до една година	031		-	-
3.2 Должнички хартии од вредност со рок на достасување над една година	032		-	-
3.3 Акции, удели и останати сопственички инструменти	033		45.914.060	51.459.471
3.4 Акции и удели во инвестициски фондови	034		12.484.357	13.035.910
4. Депозити, заеми и останати пласмани (036+037+038+039)	035	2.4.4	518.748.714	460.756.819
4.1 Дадени депозити	036		518.748.714	460.756.819
4.2 Заеми обезбедени со хипотека	037		-	-
4.3 Останати заеми	038		-	-
4.4 Останати пласмани	039		-	-
5. Деривативни финансиски инструменти	040		-	-
IV. ДЕПОЗИТИ НА ДРУШТВА ЗА РЕОСИГУРУВАЊЕ КАЈ ЦЕДЕНТИ, ПО ОСНОВ НА ДОГОВОРИ ЗА РЕОСИГУРУВАЊЕ	041		-	-
В. ДЕЛ ЗА СООСИГУРУВАЊЕ И РЕОСИГУРУВАЊЕ ВО БРУТО ТЕХНИЧКИТЕ РЕЗЕРВИ (043+044+045+046+047+048+049)	042	2.5	136.380.551	158.202.839
1. Дел за соосигурување и реосигурување во бруто резервата за преносна премија	043		91.031.824	126.475.975
2. Дел за соосигурување и реосигурување во бруто математичката резерва	044		-	-
3. Дел за соосигурување и реосигурување во бруто резервите за штети	045		45.348.727	31.726.864
4. Дел за соосигурување и реосигурување во бруто резервите за бонуси и попусти	046		-	-
5. Дел за соосигурување и реосигурување во бруто еквализационата резерва	047		-	-

Придружните белешки се составен дел на овие финансиски извештаи

Финансиски извештаи
31 декември 2022 година

Извештај за финансиска состојба (Биланс на состојба) (продолжува)			во денари	
Опис на позицијата	Број на позиција	Број на белешка	Износ	
			Тековна деловна година	Претходна деловна година
1	2	3	4	5
6. Дел за соосигурување и реосигурување во бруто останатите технички резерви	048		-	-
7. Дел за соосигурување и реосигурување во бруто техничките резерви за осигурување на живот каде ризикот од вложувањето е на товар на осигуреникот	049		-	-
Г. ФИНАНСИСКИ ВЛОЖУВАЊА КАЈ КОИ ОСИГУРЕНИКОТ ГО ПРЕВЗЕМА ИНВЕСТИЦИСКИОТ РИЗИК (ДОГОВОРИ ЗА ОСИГУРУВАЊЕ)	050		-	-
Д. ОДЛОЖЕНИ И ТЕКОВНИ ДАНОЧНИ СРЕДСТВА (052+053)	051	2.6	2.982.315	390.362
1. Одложени даночни средства	052		2.678.813	319.833
2. Тековни даночни средства	053		303.502	70.529
Ѓ. ПОБАРУВАЊА (055+059+063+067)	054	2.7	345.158.058	352.828.058
I. ПОБАРУВАЊА ОД НЕПОСРЕДНИ РАБОТИ НА ОСИГУРУВАЊЕ (056+057+058)	055		326.470.052	332.143.404
1. Побарувања од осигуреници	056		326.470.052	332.143.404
2. Побарувања од посредници	057		-	-
3. Останати побарувања од непосредни работи на осигурување	058		-	-
II. ПОБАРУВАЊА ОД РАБОТИ НА СООСИГУРУВАЊЕ И РЕОСИГУРУВАЊЕ (060+061+062)	059		-	-
1. Побарувања по основ на премија за соосигурување и реосигурување	060		-	-
2. Побарувања по основ на учество во надомест на штети од соосигурување и реосигурување	061		-	-
3. Останати побарувања од работи на соосигурување и реосигурување	062		-	-
III. ОСТАНАТИ ПОБАРУВАЊА (064+065+066)	063		18.688.006	20.684.654
1. Останати побарувања од непосредни работи на осигурување	064		7.559.590	11.506.806
2. Побарувања по основ на финансиски вложувања	065		8.427.033	6.818.293
3. Останати побарувања	066		2.701.383	2.359.555
IV. ПОБАРУВАЊА ПО ОСНОВ НА ЗАПИШАН А НЕУПЛАТЕН КАПИТАЛ	067		-	-
Е. ОСТАНАТИ СРЕДСТВА (069+072+077)	068		39.798.252	23.389.731
I. МАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА КОИ СЛУЖАТ ЗА ВРШЕЊЕ НА ДЕЈНОСТА (ОСВЕН ЗЕМЈИШТЕ И ГРАДЕЖНИ ОБЈЕКТИ) (070+071)	069	2.8	7.557.963	9.005.449
1. Опрема	070		6.721.600	8.169.086
2. Останати материјални средства	071		836.363	836.363

Придружните белешки се составен дел на овие финансиски извештаи

Финансиски извештаи
31 декември 2022 година

Извештај за финансиска состојба (Биланс на состојба) (продолжува)			во денари	
Опис на позицијата	Број на позиција	Број на белешка	Износ	
			Тековна деловна година	Претходна деловна година
1	2	3	4	5
II. ПАРИЧНИ СРЕДСТВА И ОСТАНАТИ ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛЕНТИ (073+074+075+076)	072	2.9	32.240.289	14.384.282
1. Парични средства во банка	073		31.903.870	15.843.882
2. Парични средства во благајна	074		336.419	382.662
3. Издвоени парични средства за покривање на математичката резерва	075		-	-
4. Останати парични средства и парични еквиваленти	076		-	(1.842.262)
III. ЗАЛИХИ И СИТЕН ИНВЕНТАР	077		-	-
Ж. АКТИВНИ ВРЕМЕНСКИ РАЗГРАНИЧУВАЊА (079+080+081)	078	2.10	98.117.850	97.909.842
1. Претходно пресметани приходи по основ на камати и наемнини	079		-	-
2. Одложени трошоци на стекнување	080		78.643.355	69.481.206
3. Останати пресметани приходи и одложени трошоци	081		19.474.495	28.428.636
З. НЕТЕКОВНИ СРЕДСТВА КОИ СЕ ЧУВААТ ЗА ПРОДАЖБА И ПРЕКИНАТО РАБОТЕЊЕ	082		-	-
S. ВКУПНА АКТИВА (А+Б+В+Г+Д+Г+Е+Ж+З)	083		1.860.368.045	1.788.419.525
И. ВОН-БИЛАНСНА ЕВИДЕНЦИЈА - АКТИВА	084	4	309.296.258	266.081.651
ПАСИВА				
А. КАПИТАЛ И РЕЗЕРВИ (086+090+091+095+101-102+103-104)	085	2.11	641.463.991	586.031.890
I. ЗАПИШАН КАПИТАЛ (087+088+089)	086	2.11	195.326.080	195.326.080
1. Запишан капитал од обични акции	087		195.326.080	195.326.080
2. Запишан капитал од приоритетни акции	088		-	-
3. Запишан а неуплатен капитал	089		-	-
II. ПРЕМИИ ЗА ЕМИТИРАНИ АКЦИИ	090		-	-
III. РЕВАЛОРИЗАЦИОНА РЕЗЕРВА (092+093+094)	091	2.11	(9.997.732)	(415.302)
1. Материјални средства	092		-	-
2. Финансиски вложувања	093		(9.997.732)	(415.302)
3. Останати ревалоризациони резерви	094		-	-
IV. РЕЗЕРВИ (096+097+098-099+100)	095	2.11	222.714.926	192.835.567
1. Законски резерви	096		222.714.926	192.835.567
2. Статутарни резерви	097		-	-
3. Резерви за сопствени акции	098		-	-

Придружните белешки се составен дел на овие финансиски извештаи

Финансиски извештаи
31 декември 2022 година

Извештај за финансиска состојба (Биланс на состојба) (продолжува)			во денари	
Опис на позицијата	Број на позиција	Број на белешка	Износ	
			Тековна деловна година	Претходна деловна година
1	2	3	4	5
4. Откупени сопствени акции	099		-	-
5 Останати резерви	100		-	-
V. НЕРАСПРЕДЕЛЕНА НЕТО ДОБИВКА	101		148.406.186	108.647.467
VI. ПРЕНЕСЕНА ЗАГУБА	102		-	-
VII. ДОБИВКА ЗА ТЕКОВНИОТ ПРЕСМЕТКОВЕН ПЕРИОД	103		85.014.531	89.638.078
VIII. ЗАГУБА ЗА ТЕКОВНИОТ ПРЕСМЕТКОВЕН ПЕРИОД	104		-	-
Б. СУБОРДИНИРАНИ ОБВРСКИ	105		-	-
В. БРУТО ТЕХНИЧКИ РЕЗЕРВИ (107+108+109+110+111+112)	106	2.12	1.083.665.813	1.033.891.331
I. Бруто резерви за преносни премии	107		539.102.316	523.401.230
II. Бруто математичка резерва	108		-	-
III. Бруто резерви за штети	109		532.677.524	500.246.660
IV. Бруто резерви за бонуси и попусти	110		11.885.973	10.243.441
V. Бруто еквилизациона резерва	111		-	-
VI. Бруто останати технички резерви	112		-	-
Г. БРУТО ТЕХНИЧКИ РЕЗЕРВИ ВО ОДНОС НА ДОГОВОРИ КАЈ КОИ ОСИГУРЕНИКОТ ГО ПРЕВЗЕМА ИНВЕСТИЦИСКИОТ РИЗИК	113		-	-
Д. ОСТАНАТИ РЕЗЕРВИ (115+116)	114	2.13	4.140.756	3.505.466
1. Резерви за вработени	115		4.140.756	3.505.466
2. Останати резерви	116		-	-
Ѓ. ОДЛОЖЕНИ И ТЕКОВНИ ДАНОЧНИ ОБВРСКИ (118+119)	117	2.14	3.243.824	6.877.693
1. Одложени даночни обврски	118		1.744.663	380.569
2. Тековни даночни обврски	119		1.499.161	6.497.124
Е. ОБВРСКИ КОИ ПРОИЗЛЕГУВААТ ОД ДЕПОЗИТИ НА ДРУШТВА ЗА РЕОСИГУРУВАЊЕ КАЈ ЦЕДЕНТИ, ПО ОСНОВ НА ДОГОВОРИ ЗА РЕОСИГУРУВАЊЕ	120		-	-
Ж. ОБВРСКИ (122+126+130)	121	2.15	50.073.737	45.734.895
I. ОБВРСКИ ОД НЕПОСРЕДНИ РАБОТИ НА ОСИГУРУВАЊЕ (123+124+125)	122		2.034.517	544.672
1. Обврски спрема осигуреници	123		2.010.327	536.412
2. Обврски спрема застапници и посредници	124		-	-

Придружните белешки се составен дел на овие финансиски извештаи

Финансиски извештаи
31 декември 2022 година

Извештај за финансиска состојба (Биланс на состојба) (продолжува)			во денари	
Опис на позицијата	Број на позиција	Број на белешка	Износ	
			Тековна деловна година	Претходна деловна година
1	2	3	4	5
3. Останати обврски од непосредни работи на осигурување	125		24.190	8.260
II. ОБВРСКИ ОД РАБОТИ НА СООСИГУРУВАЊЕ И РЕОСИГУРУВАЊЕ (127+128+129)	126		19.307.579	15.234.006
1. Обврски по основ на премија за соосигурување и реосигурување	127		19.307.579	15.234.006
2. Обврски по основ на учество во надомест на штети	128		-	-
3. Останати обврски од работи на соосигурување и реосигурување	129		-	-
III. ОСТАНАТИ ОБВРСКИ (131+132+133)	130		28.731.641	29.956.217
1. Останати обврски од непосредни работи на осигурување	131		8.669.590	8.598.238
2. Обврски по основ на финансиски вложувања	132		-	-
3. Останати обврски	133		20.062.051	21.357.979
3. ПАСИВНИ ВРЕМЕНСКИ РАЗГРАНИЧУВАЊА	134	2.16	77.779.924	112.378.250
S. НЕТЕКОВНИ ОБВРСКИ ВО ВРСКА СО НЕТЕКОВНИ СРЕДСТВА КОИ СЕ ЧУВААТ ЗА ПРОДАЖБА И ПРЕКИНАТИ РАБОТЕЊА	135		-	-
И. ВКУПНА ПАСИВА А+Б+В+Г+Д+Г+Е+Ж+З+S	136		1.860.368.045	1.788.419.525
J. ВОН-БИЛАНСНА ЕВИДЕНЦИЈА - ПАСИВА	137	4	309.296.258	266.081.651

Овие финансиски извештаи се разгледани и одобрени од Надзорен одбор на Друштвото на 28 февруари 2023 година.

Потпишани во име на Друштвото од:

Г-ѓа Марија Томеска
Претседател на Управен одбор

Г-ѓа Маја Богдановска-Стојановска
Член на Управен одбор

Г-ѓа Павлина Велкова
Директор на сектор за сметководство
Број на лиценца 0100365

Финансиски извештаи
31 декември 2022 година

Извештај за сеопфатна добивка (Биланс на успех)

За годината која заврши на ден 31.12.2022 година

во денари

Опис на позиција	Број на позиција	Број на белешка	Износ	
			Тековна деловна година	Претходна деловна година
1	2	3	4	5
A. ПРИХОДИ ОД РАБОТЕЊЕТО (201+210+223a+224+225)	200		937.052.903	890.698.444
I. ЗАРАБОТЕНА ПРЕМИЈА (НЕТО ПРИХОДИ ОД ПРЕМИЈА (202+203+204-205-206-207+208+209))	201	3.1	839.768.920	762.742.934
1. Бруто полисирана премија за осигурување	202		1.125.322.945	1.124.297.921
2. Бруто полисирана премија за соосигурување	203		-	-
3. Бруто полисирана премија за реосигурување/ретроцесија	204		-	-
4. Бруто полисирана премија предадена во соосигурување	205		-	-
5. Бруто полисирана премија предадена во реосигурување/ретроцесија	206		234.408.788	364.354.689
6. Промена во бруто резервата за преносна премија	207		15.701.086	68.033.096
7. Промена во бруто резервата за преносна премија - дел за соосигурување	208		-	-
8. Промена во бруто резервата за преносна премија - дел за реосигурување	209		(35.444.151)	70.832.798
II. ПРИХОДИ ОД ВЛОЖУВАЊА (211+212+216+217+218+219+223)	210	3.2	42.781.764	66.566.844
1. Приходи од подружници, придружени друштва и заеднички контролирани ентитети	211		-	-
2. Приходи од вложувања во земјиште и градежни објекти (213+214+215)	212		-	-
2.1 Приходи од наемнини	213		-	-
2.2 Приходи од зголемување на вредноста на земјиште и градежни објекти	214		-	-
2.3 Приходи од продажба на земјиште и градежни објекти	215		-	-
3. Приходи од камати	216		21.769.776	20.301.409
4. Позитивни курсни разлики	217		4.716.837	4.298.990
5. Вредносно усогласување (нереализирани добивки, сведување на објективна вредност)	218		13.935.093	20.700.953
6. Реализирани добивки од продажба на финансиски имот - капитална добивка (220+221+222)	219		1.207.759	20.535.177
6.1 Финансиски вложувања расположливи за продажба	220		1.207.759	20.436.907
6.2 Финансиски вложувања за тргување (по објективна вредност)	221		-	98.270
6.3 Останати финансиски вложувања	222		-	-
7. Останати приходи од вложувања	223		1.152.299	730.315

Придружните белешки се составен дел на овие финансиски извештаи

Финансиски извештаи
31 декември 2022 година

Извештај за сепфатна добивка (Биланс на успех) (продолжува)			во денари	
Опис на позиција	Број на позиција	Број на белешка	Износ	
			Тековна деловна година	Претходна деловна година
1	2	3	4	5
III. ПРИХОДИ ПО ОСНОВ НА ПРОВИЗИИ ОД РЕОСИГУРУВАЊЕ	223a		35.615.874	46.698.757
IV. ОСТАНАТИ ОСИГУРИТЕЛНО ТЕХНИЧКИ ПРИХОДИ, НАМАЛЕНИ ЗА РЕОСИГУРУВАЊЕ	224	3.3	5.893.356	7.693.213
V. ОСТАНАТИ ПРИХОДИ	225	3.4	12.992.989	6.996.696
Б. РАСХОДИ ОД РАБОТЕЊЕТО (227+235+245+248+251+261+271+274+275)	226		839.628.486	788.867.035
I. НАСТАНАТИ ШТЕТИ (НЕТО ТРОШОЦИ ЗА ШТЕТИ) (228-229-230-231+232-233-234)	227	3.5	380.400.746	368.990.350
1. Бруто исплатени штети	228		373.266.060	362.047.821
2. Намалување за приходот од бруто реализирани регресни побарувања	229		4.271.129	4.455.382
3. Бруто исплатени штети – дел за соосигурување	230		-	-
4. Бруто исплатени штети – дел за реосигурување/ретроцесија	231		7.403.186	4.982.309
5. Промени во бруто резервите за штети	232		32.430.864	36.266.848
6. Промени во бруто резервите за штети – дел за соосигурување	233		-	-
7. Промени во бруто резервите за штети – дел за реосигурување	234		13.621.863	19.886.628
II. ПРОМЕНИ ВО ОСТАНАТИТЕ ТЕХНИЧКИ РЕЗЕРВИ, НЕТО ОД РЕОСИГУРУВАЊЕ (236+239+242)	235	3.6	1.642.532	(4.354.181)
1. Промени во математичката резерва, нето од реосигурување (237-238)	236		-	-
1.1 Промени во бруто математичката резерва	237		-	-
1.2 Промени во бруто математичката резерва - дел за соосигурување/реосигурување	238		-	-
2. Промени во еквализационата резерва, нето од реосигурување (240-241)	239		-	-
2.1. Промени во бруто еквализационата резерва, нето од реосигурување	240		-	-
2.2 Промени во бруто еквализационата резерва - дел за соосигурување/реосигурување	241		-	-
3. Промени во останатите технички резерви, нето од реосигурување (243-244)	242		1.642.532	(4.354.181)
3.1 Промени во останатите бруто технички резерви	243		1.642.532	(4.354.181)
3.2 Промени во останатите бруто технички резерви – дел за соосигурување и реосигурување	244		-	-
III. ПРОМЕНИ ВО БРУТО МАТЕМАТИЧКАТА РЕЗЕРВА ЗА ОСИГУРУВАЊЕ НА ЖИВОТ КАДЕ ИНВЕСТИЦИОНИОТ РИЗИК Е НА ТОВАР НА ОСИГУРЕНИКОТ, НЕТО ОД РЕОСИГУРУВАЊЕ (246-247)	245		-	-
1. Промени во бруто математичката резерва за осигурување на живот каде инвестициониот ризик е на товар на осигуреникот	246		-	-

Придружните белешки се составен дел на овие финансиски извештаи

Финансиски извештаи
31 декември 2022 година

Извештај за сепфатна добивка (Биланс на успех) (продолжува)			во денари	
Опис на позиција	Број на позиција	Број на белешка	Износ	
			Тековна деловна година	Претходна деловна година
1	2	3	4	5
2. Промени во бруто математичката резерва за осигурување на живот каде инвестициониот ризик е на товар на осигуреникот – дел за соосигурување и реосигурување	247		-	-
IV. ТРОШОЦИ ЗА БОНУСИ И ПОПУСТИ, НЕТО ОД РЕОСИГУРУВАЊЕ (249+250)	248	3.7	25.987.188	26.973.310
1. Трошоци за бонуси (кои зависат од резултатот)	249		1.913.428	3.598.980
2. Трошоци за попусти (кои не зависат од резултатот)	250		24.073.760	23.374.330
V. НЕТО ТРОШОЦИ ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ НА ОСИГУРУВАЊЕТО (252+256)	251		361.095.948	327.858.195
1. Трошоци за стекнување (253+253а+254+255)	252	3.8	172.847.131	169.033.090
1.1 Провизија	253		70.654.058	59.348.061
1.2 Бруто плати за вработените во внатрешната продажна мрежа	253а		109.443.367	95.478.001
1.3 Останати трошоци за стекнување	254		1.911.855	17.724.085
1.4 Промена во одложените трошоци за стекнување (+/-)	255		(9.162.149)	(3.517.057)
2. Административни трошоци (257+258+259+260)	256	3.9	188.248.817	158.825.105
2.1 Амортизација на материјални средства кои служат за вршење на дејноста	257		3.882.332	3.907.644
2.2 Трошоци за вработените (258а+258б+258в+258г+258д)	258		62.227.733	60.368.185
2.2.1 Плати и надоместоци	258а		36.794.902	36.124.787
2.2.2 Трошоци за даноци на плати и надоместоци на плата	258б		3.436.548	3.370.881
2.2.3 Придонеси од задолжително социјално осигурување	258в		15.617.347	15.294.947
2.2.4 Трошоци за дополнително пензиско осигурување за вработени	258г		-	-
2.2.5 Останати трошоци за вработени	258д		6.378.936	5.577.570
2.3 Трошоци за услуги на физички лица кои не вршат дејност (договори за работа, авторски договори и други правни односи) заедно со сите давачки	259		16.292.214	14.416.070
2.4 Останати административни трошоци (260а+260б+260в)	260		105.846.538	80.133.206
2.4.1 Трошоци за услуги	260а		83.245.930	60.285.462
2.4.2 Материјални трошоци	260б		8.154.246	5.949.908
2.4.3 Трошоци за резервирање и останати трошоци од работењето	260в		14.446.362	13.897.836
VI. ТРОШОЦИ ОД ВЛОЖУВАЊА (262+263+264+265+266+270)	261		24.484.971	10.161.833
1. Амортизација и вредносно усогласување на материјални средства кои не служат за вршење на дејноста	262		-	-
2. Трошоци за камати	263		3.279	18.942

Придружните белешки се составен дел на овие финансиски извештаи

Финансиски извештаи
31 декември 2022 година

Извештај за сеопфатна добивка (Биланс на успех) (продолжува)			во денари	
Опис на позиција	Број на позиција	Број на белешка	Износ	
			Тековна деловна година	Претходна деловна година
1	2	3	4	5
3. Негативни курсни разлики	264		3.025.941	2.000.906
4. Вредносно усогласување (нереализирани загуби, сведување на објективна вредност)	265		21.397.049	7.483.782
5. Реализирани загуби од продажба на финансиски имот - капитална загуба (267+268+269)	266		58.702	658.203
5.1 Финансиски вложувања расположливи за продажба	267		-	241.523
5.2 Финансиски вложувања за тргување (по објективна вредност)	268		58.702	416.680
5.3 Останати финансиски вложувања	269		-	-
6. Останати трошоци од вложувања	270		-	-
VII. ОСТАНАТИ ОСИГУРИТЕЛНО ТЕХНИЧКИ ТРОШОЦИ, НАМАЛЕНИ ЗА РЕОСИГУРУВАЊЕ (272+273)	271	3.10	30.634.158	33.151.364
1. Трошоци за превентива	272		-	-
2. Останати осигурително технички трошоци, намалени за реосигурување	273		30.634.158	33.151.364
VIII. ВРЕДНОСНО УСОГЛАСУВАЊЕ НА ПОБАРУВАЊАТА ПО ОСНОВ НА ПРЕМИЈА	274	3.11	15.144.840	18.252.710
IX. ОСТАНАТИ РАСХОДИ, ВКУЧУВАЈКИ И ВРЕДНОСНИ УСОГЛАСУВАЊА	275	3.12	238.103	7.833.454
X. ДОБИВКА ЗА ДЕЛОВНАТА ГОДИНА ПРЕД ОДАНОЧУВАЊЕ (200-226)	276		97.424.417	101.831.409
XI. ЗАГУБА ЗА ДЕЛОВНАТА ГОДИНА ПРЕД ОДАНОЧУВАЊЕ (226-200)	277		-	-
XII. ДАНОК НА ДОБИВКА ОДНОСНО ЗАГУБА	278	3.13	12.409.886	12.193.331
XIII. ОДЛОЖЕН ДАНОК	279		-	-
XIV. ДОБИВКА ЗА ДЕЛОВНАТА ГОДИНА ПО ОДАНОЧУВАЊЕ (276-278-279)	280		85.014.531	89.638.078
XV. ЗАГУБА ЗА ДЕЛОВНАТА ГОДИНА ПО ОДАНОЧУВАЊЕ (277-278-279)	281		-	-
XVI. ОСТАНАТА СЕОПФАТНА ДОБИВКА/(ЗАГУБА)			85.014.531	89.638.078
Добивка/(загуба) од повторно мерење на финансиски средства расположливи за продажба			(9.582.430)	(3.143.271)
Данок на добивка на компоненти на останата сеопфатна добивка			-	-
ДОБИВКА/(ЗАГУБА) КОЈА ИМ ПРИПАЌА НА АКЦИОНЕРИТЕ			75.432.101	86.494.807

Придружните белешки се составен дел на овие финансиски извештаи

Финансиски извештаи
31 декември 2022 година

Извештај за паричните текови

за периодот 01.01.2021 до 31.12.2022 година

во денари

ПОЗИЦИЈА	Број на позиција	Износ	
		Тековна деловна година	Претходна деловна година
1	2	3	4
А. ПАРИЧНИ ТЕКОВИ ОД ДЕЛОВНИ АКТИВНОСТИ			
I. ПАРИЧНИ ПРИЛИВИ ОД ДЕЛОВНИ АКТИВНОСТИ (301+302+303+304+305)	300	1.189.904.105	1.125.782.112
1. Премија за осигурување и соосигурување и примени аванси	301	1.157.360.687	1.112.389.831
2. Премија за реосигурување и ретроцесија	302	-	-
3. Приливи од учество во надомест на штети	303	7.403.186	4.982.309
4. Примени камати од работи на осигурување	304	-	-
5. Останати приливи од деловни активности	305	25.140.232	8.409.972
II. ПАРИЧНИ ОДЛИВИ ОД ДЕЛОВНИ АКТИВНОСТИ (307+308+309+310+311+312+313+314)	306	1.073.044.234	1.052.298.238
1. Исплатени штети, договорени суми на осигурување, учество во надомест на штети од соосигурување и дадени аванси	307	371.776.215	364.047.038
2. Исплатени штети и учество во надомест на штети од реосигурување и ретроцесија	308	-	-
3. Премија за соосигурување, реосигурување и ретроцесија	309	264.933.541	301.253.336
4. Надоместоци и други лични расходи	310	170.973.830	155.324.234
5. Останати трошоци за спроведување на осигурување	311	246.476.011	228.815.454
6. Платени камати	312	3.279	18.942
7. Данок на добивка и останати јавни давачки	313	18.881.358	2.839.235
8. Останати одливи од редовни активности	314	-	-
III. НЕТО ПАРИЧНИ ПРИЛИВИ ОД ДЕЛОВНИ АКТИВНОСТИ (300-306)	315	116.859.871	73.483.874
IV. НЕТО ПАРИЧНИ ОДЛИВИ ОД ДЕЛОВНИ АКТИВНОСТИ (306-300)	316	-	-
Б. ПАРИЧНИ ТЕКОВИ ОД ВЛОЖУВАЊА			
I. ПАРИЧНИ ПРИЛИВИ ОД ВЛОЖУВАЊА (318+319+320+321+322+323+324+325)	317	22.521.094	21.410.211
1. Приливи по основ на нематеријални средства	318	-	-
2. Приливи по основ на материјални средства	319	-	-
3. Приливи по основ на материјални средства кои не служат за вршење на дејноста на друштвото	320	-	-
4. Приливи по основ на вложувања во друштва во група – подружници, придружени друштва и заеднички контролирани ентитети	321	-	-
5. Приливи по основ на вложувања кои се чуваат до достасување	322	-	-
6. Приливи по основ на останати финансиски пласмани	323	1.207.759	-
7. Приливи од дивиденди и останати учества во добивка	324	280.000	730.315
8. Приливи од камати	325	21.033.335	20.679.896

Придружните белешки се составен дел на овие финансиски извештаи

Финансиски извештаи
31 декември 2022 година

Извештај за паричните текови (продолжува)		во денари	
ПОЗИЦИЈА	Број на позиција	Износ	
		Тековна деловна година	Претходна деловна година
1	2	3	4
II. ПАРИЧНИ ОДЛИВИ ОД ВЛОЖУВАЊА (327+328+329+330+331+332+333+334)	326	101.524.958	106.128.466
1. Одливи по основ на нематеријални средства	327	2.086.734	696.675
2. Одливи по основ на материјални средства	328	1.615.590	4.166.536
3. Одливи по основ на материјални средства кои не служат за вршење на дејноста на друштвото	329	-	-
4. Одливи по основ на вложувања во друштва во група – подружници, придружени друштва и заеднички контролирани ентитети	330	-	-
5. Одливи по основ на вложувања кои се чуваат до достасување	331	18.972.815	79.003.967
6. Одливи по основ на останати финансиски пласмани	332	78.849.819	22.261.289
7. Одливи од дивиденди и останати учества во добивка	333	-	-
8. Одливи од камати	334	-	-
III. НЕТО ПАРИЧНИ ПРИЛИВИ ОД ВЛОЖУВАЊА (317-326)	335	-	-
IV. НЕТО ПАРИЧНИ ОДЛИВИ ОД ВЛОЖУВАЊА (326-317)	336	79.003.864	84.718.255
В. ПАРИЧНИ ТЕКОВИ ОД ФИНАНСИСКИ АКТИВНОСТИ		-	-
I. ПАРИЧНИ ПРИЛИВИ ОД ФИНАНСИСКИ АКТИВНОСТИ (338+339+340)	337	-	-
1. Приливи по основ на зголемување на акционерскиот капитал	338	-	-
2. Приливи по основ на примени краткорочни и долгорочни кредити и заеми	339	-	-
3. Приливи по основ на останати долгорочни и краткорочни обврски	340	-	-
II. ПАРИЧНИ ОДЛИВИ ОД ФИНАНСИСКИ АКТИВНОСТИ (342+343+344)	341	20.000.000	-
1. Одливи по основ на отплата на краткорочни и долгорочни кредити и заеми и останати обврски	342	-	-
2. Одливи по основ на откуп на сопствени акции	343	-	-
3. Одливи по основ на исплата на дивиденда	344	20.000.000	-
III. НЕТО ПАРИЧНИ ПРИЛИВИ ОД ФИНАНСИСКИ АКТИВНОСТИ (337-341)	345	-	-
IV. НЕТО ПАРИЧНИ ОДЛИВИ ОД ФИНАНСИСКИ АКТИВНОСТИ (341-337)	346	20.000.000	-
Г. ВКУПНО ПАРИЧНИ ПРИЛИВИ (300+317+337)	347	1.212.425.199	1.147.192.323
Д. ВКУПНО ПАРИЧНИ ОДЛИВИ (306+326+341)	348	1.194.569.192	1.158.426.704
Ѓ. НЕТО ПАРИЧНИ ПРИЛИВИ (347-348)	349	17.856.007	-
Е. НЕТО ПАРИЧНИ ОДЛИВИ (348-347)	350	-	11.234.381
Ж. ПАРИ И ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛЕНТИ НА ПОЧЕТОКОТ НА ПРЕСМЕТКОВНИОТ ПЕРИОД	351	14.384.282	25.618.663
З. ЕФЕКТ ОД ПРОМЕНА НА КУРСОТ НА СТРАНСКИ ВАЛУТИ ВРЗ ПАРИ И ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛЕНТИ	352	-	-
С. ПАРИ И ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛЕНТИ НА КРАЈОТ НА ПРЕСМЕТКОВНИОТ ПЕРИОД (349-350+351+352))	353	32.240.289	14.384.282

Придружните белешки се составен дел на овие финансиски извештаи

Финансиски извештаи
31 декември 2022 година

Извештај за промени во капиталот

Во денари	Акционерски капитал	Премии на емитирани акции	Законски резерви	Резерви				Откупени сопствен и акции	Ревалоризац. резерва	Нераспредел. добивка или пренесена загуба	Добивка /загуба за тековната година	Вкупно капитал и резерви
				Статут . резерв и	Резерви за сопствен и акции	Останати резерви	Вкупно резерви					
Состојба на 1 јануари 2021	195.326.080	-	184.620.662	-	-	-	184.620.662	-	2.727.969	92.217.657	24.644.715	499.537.083
Промена во сметководствените политики	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Исправка на грешки во претходниот период	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Состојба на 1 јануари 2021 година – исправено	195.326.080	-	184.620.662	-	-	-	184.620.662	-	2.727.969	92.217.657	24.644.715	499.537.083
Добивка или загуба за 2021 година	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	89.638.078	89.638.078
Добивка или загуба за тековната 2021 година	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	89.638.078	89.638.078
Несопственички промени во капиталот	-	-	-	-	-	-	-	-	(3.143.271)	-	-	(3.143.271)
Нереализирани добивки/загуби од материјални средства	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Нереализирани добивки/загуби од фин.вложувања расположливи за продажба	-	-	-	-	-	-	-	-	17.052.113	-	-	17.052.113
Реализирани добивки/загуби од фин. вложувања расположливи за продажба	-	-	-	-	-	-	-	-	(20.195.384)	-	-	(20.195.384)
Останати несопственички промени во капиталот	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Сопственички промени во капиталот	-	-	8.214.905	-	-	-	8.214.905	-	-	16.429.810	(24.644.715)	-
Зголемување / Намалување на акционерскиот капитал	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Останати уплати од страна на сопствениците	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Исплата на дивиденди	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Останата распределба на сопствениците	-	-	8.214.905	-	-	-	8.214.905	-	-	16.429.810	(24.644.715)	-
Состојба на 31.12.2021	195.326.080	-	192.835.567	-	-	-	192.835.567	-	(415.302)	108.647.467	89.638.078	586.031.890

Финансиски извештаи
31 декември 2022 година

Извештај за промени во капитал (продолжува)	Акционерски капитал	Премии на емитирани акции	Законски резерви	Статутарни резерви	Резерви			Откупе ни сопствени акции	Ревалориза циона резерва	Нераспред елена добивка или пренесена загуба	Добивка/загуба за тековната година	Вкупно капитал и резерви
					Резерви за сопствени акции	Останати резерви	Вкупно резерви					
Во денари												
Состојба на 1 јануари 2022	195.326.080	-	192.835.567	-	-	-	192.835.567	-	(415.302)	108.647.467	89.638.078	586.031.890
Промена во сметководствените политики	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Исправка на грешки во претходниот период	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Состојба на 1 јануари 2022 година – исправено	195.326.080	-	192.835.567	-	-	-	192.835.567	-	(415.302)	108.647.467	89.638.078	586.031.890
Добивка или загуба за 2022 година	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	85.014.531	85.014.531
Добивка или загуба за тековната 2022 година	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	85.014.531	85.014.531
Несопственички промени во капиталот	-	-	-	-	-	-	-	-	(9.582.430)	-	-	(9.582.430)
Нереализирани добивки/загуби од мат. сред	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Нереализирани добивки/загуби од фин.вложувања расположливи за продажба	-	-	-	-	-	-	-	-	(8.374.671)	-	-	(8.374.671)
Реализирани добивки/загуби од фин. влож.расположливи за продажба	-	-	-	-	-	-	-	-	(1.207.759)	-	-	(1.207.759)
Останати несопственички промени во капиталот	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Сопственички промени во капиталот	-	-	29.879.359	-	-	-	29.879.359	-	-	19.758.719	(69.638.078)	(20.000.000)
Зголемување / Намалување на акционерскиот капитал	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Останати уплати од страна на сопствениците	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Исплата на дивиденди	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(20.000.000)	-	(20.000.000)
Останата распределба на сопствениците	-	-	29.879.359	-	-	-	29.879.359	-	-	39.758.719	(69.638.078)	-
Состојба на 31.12. 2022	195.326.080	-	222.714.926	-	-	-	222.714.926	-	(9.997.732)	128.406.186	105.014.531	641.463.991

Белешки кон финансиските извештаи

Со состојба на и за годината што завршува на 31 декември 2022 година

Белешки кон финансиските извештаи

1. Општи информации и обелоденувања

1.1 Општи информации

ЕУРОЛИНК Осигурување АД Скопје („Друштвото“) е акционерско друштво регистрирано и со седиште во Република Северна Македонија.

Адресата на регистрираното седиште на Друштвото е:

Пиринска бр. 23

1000 Скопје

Република Северна Македонија

Во март 2020 година дојде до промена на сопственичката структура на Друштвото. Имено, Grazer Wechselseitige Versicherung Aktiengesellschaft со седиште на ул. Herrngasse бр.18-20, 8010 Грац, Република Австрија, стана сопственик на 100% од акциите на Друштвото, со што стана нов единствен акционер.

Друштвото е регистрирано за вршење на 18 класи на неживотно осигурување. Друштвото ги врши своите активности на територија на Република Северна Македонија и со состојба на 31 декември 2022 година вработува 208 лица (2021: 200 лица).

1.2 Применети сметководствени политики и методи на вреднување

Извештај за усогласеност

Финансиските извештаи се изготвени во согласност со Законот за трговски друштва, Законот за супервизија на осигурување, Сметководствените стандарди прифатени во Република Северна Македонија објавени во “Правилникот за водење сметководство” и “Правилникот за методот за вреднување на ставките од билансот на состојба и изготвување на деловните биланси”, и се презентирани во согласност со “Правилникот за формата и содржината на финансиските извештаи и детална содржина на годишниот извештај за работењето на друштвата за осигурување и/или и реосигурување”.

Во продолжение се прикажани основните сметководствени политики употребени при подготовката на овие финансиски извештаи. Овие политики се конзистентно применети на сите прикажани години, освен доколку не е поинаку наведено.

Финансиските извештаи на Друштвото се изготвени врз основа на концептот на историска набавна вредност освен финансиските средства по објективна вредност преку добивки и загуби и финансиски средства расположливи за продажба кои се вреднуваат според објективна вредност. Основите за мерење на секој поединечен вид на средство, обврска, приход и расход се детално опишани во продолжение на оваа Белешка.

Тековните и споредбените податоци прикажани во овие финансиски извештаи се изразени во македонски денари. Известувачка и функционална валута на Друштвото е македонски денар (МКД).

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)

Со состојба на и за годината што завршува на 31 декември 2022 година

1.2 Применети сметководствени политики и методи на вреднување (продолжува)

Онаму каде што е неопходно, презентацијата за претходна година е прилагодена согласно промените на тековната година.

Влијанието на Руско-Украинскиот конфликт, кој се случи на почетокот на 2022 година, не се одрази значајно на работењето на Друштвото во делот на непосредните работи на осигурување.

Притоа, директното влијание се одрази во зголемување на административните трошоци на Друштвото, преку зголемените трошоци за електрична енергија.

Додека, индиректното влијание беше отсликано во следново: зголемената цена на енергенсите, прекинатите или делумно отежнати ланци на снабдување, како и растечкиот тренд на инфлацијата, кои предизвикаа зголемени трошоци кај клиентите, доведе до зголемен ризик од ненаплатливост на побарувањата, пришто се забележа и влошување на квалитетот на портфолиото и доведе до поголема активност во делот на наплата на премијата.

1.2.1 Користење на проценки и расудувања

Изготвувањето на финансиските извештаи бара од Друштвото да прави расудувања, проценки и претпоставки кои влијаат на примената на политиките и прикажаните износи на средствата и обврските, приходите и расходите.

Проценките и со нив поврзаните претпоставки се засноваат на минато искуство и различни други фактори за кои се смета дека се разумни земајќи ги предвид околностите и претставуваат основа за искажување на сметководствената вредност на средствата и обврските, чија вредност не може да се утврди на друг начин. Реалните состојби може да се разликуваат од овие проценки.

Проценките и претпоставките постојано се прегледуваат. Измените на сметководствените проценки се признаваат во периодот во кој е извршена измена на проценката, доколку измената влијае само на тој период или се признаваат и во идните периоди доколку измената влијае и на идните периоди.

Расудувањата направени од страна на Раководството кои имаат значително влијание врз финансиските извештаи и проценките со значителен ризик од материјални корекции во следната година се објаснети во Белешка 1.3.

1.2.2 Трансакции во странска валута

Трансакциите деноминирани во странски валути се искажани во денари со примена на официјалните курсеви на Народна Банка на Република Северна Македонија кои важат на денот на нивното настанување.

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)

Со состојба на и за годината што завршува на 31 декември 2022 година

1.2.2 Трансакции во странска валута (продолжува)

Средствата и обврските кои гласат во странски валути се искажани во денари со примена на официјалните курсеви кои важат на денот на составувањето на Извештајот за финансиска состојба, додека пак сите позитивни и негативни курсни разлики кои произлегуваат од претварањето на износите во странска валута, се вклучени во Извештајот за сеопфатна добивка во периодот кога тие настануваат. Средните девизни курсеви кои беа применети за прикажување на позициите на Извештајот за финансиска состојба деноминирани во странска валута, се следните:

	2022	2021
	МКД	МКД
1 ЕУР	61.4932	61.6270
1 УСД	57.6535	54.3736
1 ГБП	69.3350	73.4267
1 ЦХФ	62.4487	59.4683

1.2.3 Нематеријални средства

Нематеријалните средства кои се однесуваат на набавен софтвер за потребите на Друштвото се искажани според набавна вредност намалена за акумулираната амортизација и акумулираните загуби поради оштетување доколку постојат.

Последователните издатоци се капитализираат само кога постои веројатност од прилив на идни економски користи за Друштвото поврзани со ставката и кога набавната вредност на ставката може разумно да се измери. Сите останати издатоци се признаваат во добивките и загубите како трошоци како што настануваат.

Амортизација

Амортизацијата на нематеријалните средства се пресметува по пропорционална метода на начин да се отпише набавната вредност на средствата во текот на нивниот употребен век на траење од денот кога се расположливи за употреба.

Годишната стапка на амортизација согласно проценетиот век на употреба, за тековниот и претходниот период за софтверот изнесува 25%.

1.2.4 Материјални средства*Признавање и мерење*

Материјалните средства се искажани според набавна вредност намалена за акумулираната амортизација и акумулираните загуби поради оштетување доколку постојат.

Набавната вредност ги вклучува трошоците кои што се директно поврзани со стекнувањето на средството.

Кога делови од ставките на материјалните средства имаат различен корисен век, тие се евидентираат како одделни ставки (главни компоненти) на недвижностите и опремата.

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)

Со состојба на и за годината што завршува на 31 декември 2022 година

1.2.4 Материјални средства (продолжува)

Добивките и загубите од продажбите на материјалните средства се определуваат споредувајќи ги надоместите од продажбата со сегашната вредност на недвижностите и опремата и се признаваат на нето основа како “останати приходи” од дејноста во добивките и загубите.

Последователни издатоци

Издатоците направени за замена на дел од материјалните средства се додаваат на сметководствената вредност на средството кога е веројатно дека ќе има идни економски користи за Друштвото и трошоците на истиот може да се измерат веродостојно. Сегашната вредност на заменетиот дел се отпишува. Трошоците на секојдневното одржување на материјалните средства се признаваат во тековните добивки и загуби како трошоци како што настануваат.

Амортизација

Амортизацијата на материјалните средства се пресметува по пропорционална метода на начин да се отпише набавната вредност на средствата во текот на нивниот корисен век на траење. Средствата земени под наем се амортизираат по пократкиот период од периодот на траење на наемот и проценетиот корисен век на средствата, освен доколку е веројатно дека Друштвото ќе се стекне со сопственост на крај на периодот на наем.

Годишните стапки на амортизација согласно проценетиот век на употреба, за тековниот и претходниот период се како што следи:

Компјутери	25 %
Мебел, опрема, возила и останати средства	10-25 %

Методите на амортизација, корисниот век на траење и резидуалната вредност на средствата се преоценуваат на секој датум на известување.

1.2.5 Оштетување на нефинансиски средства

Сметководствените вредности на нефинансиските средства на Друштвото, се разгледуваат на секој датум на известување со цел да се определи дали постојат објективни докази за оштетување. Ако постои ваква индикација, се проценува износот на средството кој би бил наплатлив.

1.2.5 Оштетување на нефинансиски средства (продолжува)

Загуба поради оштетување се признава доколку сметководствената вредност на дадено средство или неговата единица која генерира пари го надминува неговиот надоместлив износ. Единицата која генерира пари е најмалата група на средства која може да се идентификува како таква која генерира парични приливи од континуирана употреба кои што во голем степен се независни од парични приливи од други средства или групи на средства. Загубите поради оштетување се признаваат во добивката или загубата. Загубите поради оштетување признаени во однос на единиците кои генерираат пари се распределуваат на средствата на единиците (група на единици) на пропорционална основа.

Надоместувачкиот износ на дадено средство или на единицата која генерира пари претставува повисокиот износ од неговата објективна вредност намалена за трошоците за продажба на средството и неговата употребна вредност. При проценката на употребната вредност, проценетите идни парични текови се дисконтираат до нивната сегашна вредност со употреба на дисконтна стапка пред оданочување која ги одразува тековните пазарни проценки на временската вредност на парите и ризиците специфични за средството.

Загубата поради оштетување признаена во минатите периоди се проценува на секој датум на известување заради утврдување на индикации дека загубата е намалена или можеби веќе не постои. Загубата поради оштетување се анулира доколку постои промена во проценките користени за утврдување на надоместувачкиот износ. Загубата поради оштетување се анулира само до износот до кој сметководствената вредност на средството не ја надминува сметководствената вредност која би била определена, нето од амортизацијата, кога не би била признаена загуба поради оштетување.

1.2.6 Финансиски инструменти

Класификација на финансиските средства

Финансиските средства се класифицираат во четири категории, зависно од целта за која биле стекнати, како што следи:

Финансиски средства по објективна вредност преку добивки и загуби се финансиски инструменти кои што се стекнати со цел со истите да се тргува или кои при почетното признавање од страна на Друштвото се класифицирани како средства по објективна вредност преку добивки и загуби. Со состојба на 31 декември 2022 и 2021 Друштвото ги класифицира хартиите од вредност чиј издавач е земја или правен субјект во земја членка на ЕУ или OECD во оваа категорија.

Финансиски средства чувани до доспевање се не-деривативни финансиски инструменти со фиксни периоди на отплата и со фиксен период на доспевање кои Друштвото има намера и можност да ги чува до периодот на доспевање. Со состојба на 31 декември 2022 и 2021 година Друштвото ги класифицира државните обврзници и записи како финансиски средства чувани до доспевање.

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)

Со состојба на и за годината што завршува на 31 декември 2022 година

1.2.6 Финансиски инструменти (продолжува)

Кредити и побарувања се не-деривативни финансиски инструменти со фиксни периоди на отплата коишто не котираат на официјалните пазари, освен оние коишто Друштвото има намера да ги продаде во краток рок, оние коишто при почетното признавање Друштвото ги класифицирало како средства по објективна вредност преку добивки и загуби или расположливи за продажба или оние за кои Друштвото нема да биде во можност да го поврати почетното вложување што не е резултат на кредитното вложување. Со состојба на 31 декември 2022 и 2021 година Друштвото ги класифицира парите и паричните еквиваленти, побарувањата од осигуреници и останатите побарувања од непосредни работи, орочените депозити во домашни банки, средствата од реосигурување како кредити и побарувања.

Финансиски средства расположливи за продажба се не-деривативни финансиски инструменти кои се, или класифицирани во оваа категорија или не се класифицирани во било која од останатите категории. Со состојба на 31 декември 2022 и 2021 година Друштвото ги класифицира вложувањата во акции и удели во инвестициски фондови како финансиски средства расположливи за продажба.

Класификација, почетно признавање и последователно мерење на финансиските обврски

Финансиските обврски се класифицираат во согласност со суштината на договорениот ангажман. Финансиските обврски по амортизирана набавна вредност се состојат од обврски кон реосигурители, обврски по основ на осигурување, обврски за финансиски наем и останати обврски.

Истите се евидентирани по нивна објективна вредност намалена за трансакциските трошоци и последователно се измерени според нивната амортизирана набавна вредност со употреба на методот на ефективна каматна стапка.

Обврските за финансиски наем иницијално се евидентирани по нивната објективна вредност. Последователно обврските за финансиски наем се измерени според нивната амортизирана набавна вредност со употреба на методот на ефективна каматна стапка.

Почетно признавање

Друштвото почетно ги признава кредитите и побарувањата и депозитите на денот кога тие се настанати. Сите останати финансиски средства и обврски почетно се признаваат на датумот на тргување на кој што Друштвото станува странка на договорните одредби за инструментот.

Сите финансиски средства, освен финансиските средства по објективна вредност преку добивки и загуби, почетно се мерат по нивната објективна вредност зголемена за трансакционите трошоци коишто можат директно да се препишат на стекнувањето на финансиското средство.

1.2.6 Финансиски инструменти (продолжува)*Депризнавање*

Друштвото ги депризнава финансиските средства кога ги губи правата од договорот за паричните текови од средството, или кога ги пренесува правата на паричните текови од средството со трансакција во која сите ризици и награди од сопственоста на финансиското средство се пренесени на друг.

Доколку на пренесените финансиски средства Друштвото оствари камата и истата ја задржи, каматата се признава како посебно средство или обврска.

Друштвото ги депризнава финансиските обврски кога обврските определени во договорите се подмирени, откажани или истечени.

Нетирање

Финансиските средства и обврски се нетираат и нето износот се прикажува во извештајот за финансиска состојба само кога Друштвото има законско право да ги нетира признаените износи и има намера да ги порамни трансакциите на нето основа или да ги реализира плаќањата истовремено.

Приходите и расходите се нетираат и нето износот се прикажува во добивките и загубите само доколку тоа е дозволено со стандардите, или за одредени добивки и загуби кои што произлегуваат од групи на слични трансакции, како што се активностите за тргување.

Последователно мерење на финансиски средства

По почетното признавање, Друштвото ги мери расположливите-за-продажба финансиски средства по нивната објективна вредност без било какви намалувања за трансакционите трошоци кои може да настанат при нивната продажба.

Објективната вредност на финансиските средства кои котираат на активниот пазар се базира на нивната куповна цена на денот на извештајот на финансиската состојба.

Доколку пазарот на кој котира финансиското средство не е активен, Друштвото ја утврдува објективната вредност на средството со примена на техники за вреднување. Техниките за вреднување вклучуваат употреба на нормални, комерцијални трансакции помеѓу запознаени, подготвени страни, ако се достапни, референца на тековната објективна вредност на друг инструмент кој е во суштина ист, анализа на дисконтирани парични текови и алтернативни модели на одредување на цената.

Вложувањата чувани-до-доспевање и кредитите и побарувањата се мерат по амортизирана набавна вредност со употреба на методот на ефективна камата намалени за евентуалните загуби поради оштетување.

Нереализираните добивки и загуби кои произлегуваат од промените на објективната вредност на средствата расположливи-за-продажба се признаваат во сеопфатната добивка, освен загубите од оштетување, кои се признаваат во добивките и загубите во периодот во кој се јавуваат.

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)

Со состојба на и за годината што завршува на 31 декември 2022 година

1.2.6 Финансиски инструменти (продолжува)

При продажба или оштетување на финансиските средства расположливи-за-продажба кумулативните добивки и загуби кои претходно биле признаени во сеопфатната добивка се признаваат во добивките и загубите. Во случај кога финансиските средства расположливи за продажба носат камата, каматата пресметана со методот на ефективна камата се признава во добивките и загубите.

Финансиски средства по објективна вредност преку добивки и загуба се мерат според нивната објективна вредност и сите промени се евидентираат во Билансот на успех преку нереализираните добивки или загуби во зависност од настанатата промена.

Ефектите од продажбата на финансиски средства по објективна вредност преку добивки и загуба се евидентираат преку реализираните добивки или загуби во Билансот на успех.

1.2.7 Оштетување на финансиските средства*Средства евидентирани по амортизирана набавна вредност*

Во 2020 беше донесен Правилник за измени и дополнување на Правилникот за методот на вреднување на билансот на состојба со кој предвидуваше нова класификација на побарувањата во зависност од времето на доцнење на исполнување на обврските од страна на должникот. Следствено на тоа, исправката на овие побарувања се правеше на истиот начин како и во стариот Правилник, но со дополнителни 60 дена за секоја категорија посебно, чија примена траеше заклучно со 31.12.2020 година.

Почнувајќи од 01.01.2021 година во примена е основниот Правилник и ефектите од повторната негова примена Друштвото ги процени на приближно 9,8 милиони денари дополнителен трошок во Билансот на успех за 2021 година.

Од 01.01.2021 година во сила се врати основниот Правилник методот на вреднување на ставките во билансот на состојба и изготвување на деловните биланси според кој исправката на побарувања се врши со следните старосни категории:

Група на побарување	Период на доцнење во исплатата на обврската од страна на должникот	Исправка на вредност (во % од вкупната вредност на поединечното побарување)
А	до 30 дена	0%
Б	од 31 до 60 дена	10%-30%
В	од 61 до 120 дена	31%-50%
Г	од 121 до 270 дена	51%-70%
Д	од 271-365 дена	71%-90%
Ѓ	подолго од 366 дена	100%

Друштвото пресметува исправка на вредноста од 100% на оние побарувања од правни лица против кои е покрената стечајна постапка, како и за оние договори за осигурувања (полиси) каде договорениот рок на доспевање е утврден во договорот (полисата) за осигурување односно анексот кон договорот после датумот на истек на скаденцата по договорот за осигурување, друштвото врши исправка на вредност во износ од 100% само по истек на скаденцата.

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Со состојба на и за годината што завршува на 31 декември 2022 година

1.2.7 Оштетување на финансиски средства (продолжува)

Средства евидентирани по објективна вредност

На секој датум на извештајот за финансиска состојба, Друштвото проценува дали постои објективен доказ за оштетување на финансиското средство расположливо за продажба. Значително или пролонгирано опаѓање на објективната вредност под неговата набавна вредност претставува објективен доказ при утврдувањето на можноста од оштетување. Доколку постои таков доказ за финансиските средства расположливи за продажба, кумулативната загуба – измерена како разлика меѓу набавната вредност и тековната објективна вредност се признава во тековните добивки или загуби. Доколку, во последователниот период, објективната вредност на должнички инструмент класифициран како расположлив за продажба се зголеми, а зголемувањето може објективно да се поврзе со настан кој се јавува по признавањето на загубата поради оштетување во тековните добивки или загуби, загубата поради оштетување се анулира преку добивки или загуби. Секое последователно зголемување на објективната вредност на оштетени расположливи-за-продажба сопственички хартии од вредност, не се анулира низ билансот на успех, туку се признава како останата сеопфатна добивка.

1.2.8 Парични средства и парични еквиваленти

Паричните средства и паричниот еквивалент го сочинуваат паричните средства во благајна и депозитите по видување со оригинален рок на доспевање до три месеци, кај кои постои незначителен ризик од промените во нивната објективна вредност.

Паричните средства и паричните еквиваленти се евидентираат во билансот на состојба по амортизирана набавна вредност.

1.2.9 Користи за вработените

Планови за дефинирани придонеси

Друштвото плаќа придонеси во пензиските фондови во согласност со барањата на македонските закони.

Придонесите кои се утврдуваат врз основа на платите на вработените се уплаќаат во пензиските фондови, кои што се одговорни за исплата на пензиите.

Друштвото нема дополнителна обврска за плаќање по основ на овие планови, Обврските за уплата на придонеси во плановите за дефинирани придонеси се признаваат како расход во тековните добивки и загуби.

Краткорочни користи за вработените

Краткорочните користи за вработените се мерат на недисконтирана основа и се признаваат кога соодветната услуга ќе се добие.

Друштвото признава обврска и расход за износот кој што се очекува да биде исплатен како бонус или како удел во добивката и доколку Друштвото има сегашна правна или изведена обврска да врши такви исплати како резултат на услуги дадени во минатиот период и доколку обврската може да се процени веродостојно.

1.2.9 Користи за вработените (продолжува)*Останати долгорочни користи за вработените*

Согласно македонската законска регулатива, Друштвото исплаќа две просечни плати на вработените во моментот на заминување во пензија, како и јубилејни награди согласно критериумите утврдени во Општиот колективен договор. Долгорочните користи за вработените се дисконтираат за да се утврди нивната нето сегашна вредност и истите се признаваат како обврска во Извештајот за финансиска состојба со истовремено прознавање во Извештајот за сеопфатна добивка. Друштвото веднаш ги признава во останата сеопфатна добивка и сите други трошоци поврзани со дефинираните планови за користи во трошоци за користи за вработените во добивка или загуба. Кога користите од планот се менуваат, делот од променетите користи поврзани со минатата служба на вработениот, се признава веднаш во Извештајот за сеопфатна добивка кога се случува измена на планот.

1.2.10 Тековен и одложен данок на добивка

Данокот од добивка се состои од тековен и одложен данок. Данокот од добивка се признава во билансот на успех освен кога се однесува за ставки коишто се пренесени директно во капиталот и соодветниот данок од добивка се признава во капиталот.

Тековниот данок од добивка е очекувана даночна обврска од добивката пред оданочување за годината, применувајќи ја важечката даночна стапка од 10% (2021: 10%) на денот на извештајот за финансиската состојба и корекции на даночната обврска која се однесува на претходни години.

Одложениот данок произлегува од времените разлики помеѓу сметководствената вредноста на средствата и обврските за потребите на финансиското известување и вредноста на истите за даночни цели. Одложениот данок се мери со примена на даночните стапки кои се очекува да се применат кога ќе се реализираат времените разлики врз основа на законите кои се усвоени или значајно усвоени на денот на известувањето.

Одложено даночно средство се признава за неискористени даночни загуби, неискористен даночен кредит и одбитни времени разлики до износот за кој е веројатно дека ќе има оданочив приход во иднина наспроти кој средството би се искористило. Одложено даночно средство се проценува на крајот на секој период на известување и се намалува до степенот до кој веќе не е веројатно дека овие даночни приходи ќе се реализираат.

Секое вакво намалување треба да се анулира до степенот до кој станува веројатно дека ќе биде расположива доволна оданочива добивка. Непризнаено одложено даночно средство се проценува на крајот на секој период на известување и се признава до степенот до кој е веројатно дека идните даночни приходи на товар на кои може да се искористи тоа средство ќе бидат доволни.

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)

Со состојба на и за годината што завршува на 31 декември 2022 година

1.2.11 Средства земени под наем - наемател

Наемите на средства во услови кога Друштвото ги презема суштински сите ризици и награди својствени за сопственоста се класифицирани како финансиски наем. При почетното признавање, средството земено под наем се мери според пониската од неговата објективна вредност и сегашната вредност на минималните плаќања за наемот. Последователно на почетното признавање, средството се евидентира во согласност со сметководствената политика применлива на тоа средство.

Сите останати наеми се класифицираат како оперативни наеми, а средствата под наем не се признаваат во извештајот на финансиска состојба на Друштвото.

1.2.12 Резервирања

Резервирање се признава во извештајот за финансиска состојба кога Друштвото како резултат на минат настан има сегашна законска или изведена обврска која може веродостојно да се измери и е веројатно дека ќе има одлив од Друштвото за подмирување на обврската. Резервациите се проверуваат на секој датум на известување и се корегираат со цел да се рефлектира најдобрата тековна проценка. Кога ефектот на времената вредност на парите е материјален, износот на резервирањето претставува сегашна вредност на трошоците кои се очекува да настанат за подмирување на обврската.

1.2.13 Акционерски капитал, резерви и плаќања за дивиденди*Обични акции*

Обичните акции се класификувани како капитал.

Резерви

Резервите, кои се состојат од ревалоризациони и задолжителни резерви се создадени во текот на периодите врз основа на добивки/загуби од ревалоризација на финансиските средства расположливи за продажба, во случај со ревалоризациони резерви како и по пат на распределба на акумулираните добивки врз основа на законската регулатива и одлуките на раководството и акционерите на Друштвото во случај со задолжителните резерви.

Дивиденди

Дивидендите се признаваат како обврски во периодот кога се објавени.

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)

Со состојба на и за годината што завршува на 31 декември 2022 година

1.2.14 Приходи

Заработени премии од договори за осигурување

Бруто полисираните премии го рефлектираат работењето во текот на годината и не вклучуваат даноци по основ на премии.

Приходи од вложувања

Приходот од вложувања се состои од приходи од камати и дивиденди, нето добивки од финансиските средства класификувани како финансиски средства по објективна вредност преку добивки и загуби, како и остварени добивки од финансиските средства класификувани како расположливи за продажба.

Приходи од провизии и надомести

Приходите од провизии и надомести претставуваат приходи добиени од реосигурителите врз основ на договорите за реосигурување со лизгачка скала и договорена провизија, како и приходи од провизии по основ решавање на услужни штети. Приходите од провизии и надомести се признаваат кога соодветната услуга ќе се изврши.

1.2.15 Расходи

Трошоци за запишани премии

Трошоците за запишани премии се составени од сите директни и индиректни трошоци кои произлегуваат од склучените договори за осигурување како што се провизиите за агенти, брокери и останати дистрибутивни канали како и останати трошоци вклучени во продажбата.

Трошоци за бонуси и попусти

Трошоците за бонуси претставуваат трошоци за постигнат добар технички резултат согласно условите во склучените договори за осигурување.

Трошоците за попусти ги опфаќаат комерцијалните попусти поради остварена добра деловна соработка и попустите за плаќање во рок согласно склучениот договор за осигурување. Покрај овие попусти, овие трошоци ги опфаќаат и трошоците за одобрени попусти кои произлегуваат од склучени договори за лојалност (договори каде договорувачот се обврзува дека во период од три години ќе ги обновува договорите за осигурување). Одобрените попусти по овие договори се признаваат согласно периодот на признавање на приходот од премија односно согласно траењето на скаденцата на овие договори за осигурување.

Расходи од закупнини

Плаќањата по основ на закупнини се признаваат како расход во добивките и загубите според пропорционална метода во времетраење на наемот. Примените попусти се признаваат во добивките и загубите како составен дел на вкупните трошоци од наемот.

Трошоци на финансирање

Трошоците на финансирање се состојат од финансиските трошоци за финансискиот наем и добивките и загубите од курсни разлики на монетарните средства и обврски во странска валута.

1.2.16 Класификација на договорите за осигурување

Договори за осигурување се договори со кои Друштвото прифаќа значителен ризик од осигурување од другата договорна страна (осигуреникот), согласувајќи се да го обештети осигуреникот доколку се случи определен неизвесен иден настан (осигуран настан). Ризикот од осигурување се разликува од финансискиот ризик. Финансискиот ризик е ризик од можни идни промени на една или повеќе од специфицираните каматни стапки, цените на хартиите од вредност, цените на добрата, курсевите на странски валути, индексот на цените или стапките, кредитниот рејтинг или кредитниот индекс или друга променлива компонента, која што не се однесува на договорната страна. Осигурителните договори можат да носат и финансиски ризик.

Доколку еден договор се класифицира како договор за осигурување тој останува класифициран како договор за осигурување се додека сите права и обврски од истиот не згаснат или истечат.

1.2.17 Договори за осигурување

Општи договори за осигурување

Премии

Заработениот дел од премиите се признава како приход. Премиите се заработени од датумот на склучување на договорот за осигурување до крајот на периодот на известување, врз основа на моделот *pro rata temporis*. Пренесената премија на реосигурителот се признава како трошок во согласност со методот *pro rata temporis* во истиот сметководствен период како и директно поврзаната премија за соодветното осигурување.

Резерва за преносна премија

Резервата за преносна премија се состои од делот за бруто полисирани премии кој се проценува дека ќе се заработи во следната година, пресметан за секој поодделен договор за осигурување, користејќи го про-рата методот.

За договорите за осигурување кај кои висината на осигурителното покритие (ризик) се зголемува или намалува линеарно за времетраењето на договорот, резервите за преносни премии може да се пресметуваат посебно за секој поединечен договор по метод поинаков од про-рата методот.

Друштвото во пресметките за резервите за преносна премија го користи единствено про-рата методот за секој поединечен договор за осигурување.

Штети

Настанатите штети ги опфаќаат трошоците за подмирување на решени штети кои што произлегуваат од настани покриени со договорите за осигурување, трошоците за резерви на штети и надоместот од реосигурителите по основ учество во решени штети и резерви за настанати и пријавени штети.

Бруто исплатените штети сметководствено се признаваат во моментот на решавање на штетите и се признаваат во износот кој ќе биде исплатен при подмирувањето на штетата. Во износот на бруто исплатени штети се вклучени трошоците за извид и проценка при обработката на штетите.

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)

Со состојба на и за годината што завршува на 31 декември 2022 година

1.2.17 Договори за осигурување (продолжува)

Резервите за настанати пријавени и непријавени штети ги опфаќаат резервите за штети кои што се издвојуваат во висина на проценетите обврски кои Друштвото е должно да ги подмири, врз основа на договорите за осигурување каде што осигурениот настан се појавил до крајот на пресметковниот период, без оглед дали истиот е пријавен до крајот на пресметковниот период. Резервите за нерешените штети не се дисконтираат.

Предвидените надомести од реосигурителот по основ учество во решени штети и учество во резерва за настанати и пријавени штети се прикажани поединечно како средства. Надоместите од реосигурителот и останати надомести се проценуваат на ист начин како и пријавените штети.

Друштвото предвидува учество на реосигурувачот во резерва за настанати, но непријавени штети и истите ги искажува како средства во билансите.

Раководството смета дека бруто резервите за штети и поврзаното со нив учество на реосигурителот се објективно презентирани врз основа на податоците моментално достапни. Сепак, конечната обврска ќе варира како резултат на последователни информации и настани и може да резултира со корекции на резервирањето износ. Корекциите на резервите за штети настанати во претходните години се рефлектираат во финансиските извештаи за периодот во кој корекциите се направени и посебно се обелоденети, доколку се материјални. Применетите методи и направените проценки, се проверуваат редовно.

Премиите за реосигурување се признаваат како трошок конзистентно со основата за признавање на премиите од со нив поврзаните договори за осигурување. За основниот осигурителен бизнис, премиите од реосигурување се признаваат како расход во текот на периодот покриен со реосигурувањето, во согласност со очекуваното однесување на реосигурениот ризик.

Друштвото за осигурувањата на имот, осигурувањата од одговорност кон трети лица и каско осигурување има обезбедено генерални договори за реосигурување од типот XOL (непропорционални договори за реосигурување од типот вишок на штета). За осигурување од незгода, Друштвото има обезбедено Treaty пропорционален Договор за реосигурување за лимитиран број на клиенти. Дополнително, за поголеми клиенти/ризичи, Друштвото обезбедува договори за реосигурувања за кои целосно се цедира ризикот.

Резерва за преносна премија - дел од реосигурување

Овој вид на резерва се состои од делот од премијата предадена во реосигурување кој се одложува како трошок во следната година, пресметан за секој поодделен договор за реосигурување, користејќи го про-рата методот.

Одложени трошоци за стекнување

Трошоците настанати при склучувањето на општите договори за осигурување, кои се одложуваат, вклучуваат директни трошоци како што се провизиите и индиректните трошоци како на пример трошоци поврзани со обработка на понуди и издавањето на полисите.

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)

Со состојба на и за годината што завршува на 31 декември 2022 година

1.2.17 Договори за осигурување (продолжува)

Кај општите договори за осигурување одложените трошоци за стекнување претставуваат пропорција од трошоците за запишани премии која кореспондира со пропорцијата на бруто полисираната премија која не е заработена на датумот на билансот на состојба.

Во 2019 година Агенцијата за супервизија на осигурување донесе Правилник за изменување и дополнување на правилникот за формата и содржината на финансиските извештаи и детална содржина на годишниот извештај за работењето на друштвата за осигурување и/или реосигурување, објавен во Службен весник на Република Северна Македонија на 16 август 2019 (бр. 170/2019).

Согласно оваа подзаконска регулатива, друштвата за осигурување кои применуваат сметководствени политики на признавање, последователно мерење и обелоденување на трошоците за стекнување кои се разликуваат од барањата содржани во Прилог 3 Упатство за пополнување на финансиските извештаи од овој правилник, се должни да обезбедат идна примена на променети сметководствени политики најдоцна со состојбата на одложените трошоци за стекнување на 01.01.2022 година.

Со состојба на 31 декември 2020 година Друштвото изврши целосно прилагодување кон Упатството за примена на контниот план за друштвата за осигурување и реосигурување (Службен весник на РСМ 170/2019) во однос на пресметката на одложените трошоци за стекнување (со состојба на 31 декември 2019 година беше извршено делумно прилагодување кон споменатото упатство со евидентирање на негативно движење во Билансот на успех за годината што завршува на 31.12.2019 во износ од 17.211.532 денари, а со 31.12.2020 останатото негативно движење во износ од 33.238.975 денари). Со состојба на 31.12.2021 година промените во одложените трошоци за стекнување се со позитивно движење од 3.517.057 денари.

Со состојба на 31.12.2022 година промените во одложените трошоци за стекнување се со позитивно движење од 9.162.149 денари.

Тест за соодветност на обврската

Тестовите за соодветност на обврската за резервите за преносни премии се прават за да се утврди дали резервите за преносни премии по договорите за осигурување се доволни за подмирување на обврските во наредниот пресметковен период кои ќе произлезат од очекувани идни штети и очекувани идни трошоци за штети.

Недостатокот се признава во добивките и загубите за тековната година. При пресметката се користи претпоставка за непроменет развој на штети во наредниот пресметковен период.

Побарувања и обврски од осигурување

Износите кои се должат на, и побаруваат од страна на осигурениците, агентите и други побарувања, претставуваат финансиски инструменти и се вклучуваат во побарувања и обврски од осигурување, а не во резервите по договорите за осигурување.

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)

Со состојба на и за годината што завршува на 31 декември 2022 година

1.2.18 Трансакции со поврзани страни

Согласно Законот за супервизија на осигурување поврзани лица се сметаат две или повеќе правни и физички лица кои се меѓусебно поврзани на следните начини:

- а) управувачко или капитално, или на кој било друг начин, при што тие заедно ја определуваат нивната деловна политика или работат во координација едни со други за да обезбедат вообичаени комерцијални предности;
- б) кога едно лице значително влијае на донесувањето на финансиски и деловни одлуки на другото лице;
- в) работењето или резултатите од работењето на едното лице значително влијаат врз работењето на другото лице. Лицата се поврзани и на тој начин што едно правно или физичко лице има учество во друго правно лице.

Поврзани лица вклучуваат:

- а) членови на потесно семејство;
- б) членови на орган на управување, надзорен орган или прокурист, како и членови на нивното потесно семејство;
- в) лица вработени врз база на договор за работа со посебни услови, како и членови на нивното потесно семејство;
- г) на начин што едно лице, односно лица кои се сметаат за поврзани лица заедно директно или индиректно имаат учество во друго лице;
- д) на начин што во двете лица учество има исто лице, односно лица кои се сметаат за поврзани.

1.2.19 Настани по датумот на известување

Оние настани по датумот на известување кои даваат дополнителни информации за финансиската состојба на Друштвото на датумот на известување (корективни настани) се рефлектирани во финансиските извештаи. Оние настани по датумот на известување кои немаат карактер на корективни настани се објавуваат во соодветна белешка доколку истите се материјално значајни.

1.3 Сметководствени проценки и претпоставки

При примена на сметководствените политики кон овие финансиски извештаи, Раководството на Друштвото врши проценки и прави претпоставки за евидентираните износи на средства и обврски кои не се јасно воочливи од нивните извори на евидентирање. Проценките и придружните претпоставки се засноваат на минато искуство и други фактори, за кои се смета дека се релевантни. При тоа, фактичките резултати може да отстапуваат од таквите проценки.

Проценките и главните претпоставки се проверуваат тековно. Ревидираните сметководствени проценки се признаваат во периодот во кој истите се ревидирани доколку таквото ревидирање влијае само за или во тој период, како и за идни периоди, доколку ревидирањата влијаат за тековниот и идните период.

Клучни извори на несигурност во проценките

Подолу се презентирани проценките и претпоставките во врска со обврските по основ на осигурување како и обелоденување на факторите на ризик кои произлегуваат од овие договори.

Резерви по договори за осигурување

Претпоставките кои влијаат на прикажаните износи на средства и обврски од осигурување се користат за да се утврди резервата по договори за осигурување, која е доволна за да се покријат обврските кои можат да произлезат од договорите за осигурување, доколку тие можат да се предвидат.

Земајќи ја во предвид неизвесноста при утврдувањето на резервацијата на нерешени штети, возможно е дека крајниот резултат ќе се разликува од оригинално утврдената обврска.

Општи договори за осигурување

На датумот на билансот на состојба се одредуваат резерви за очекуваните конечни трошоци за подмирување на сите штети кои настанале се до тој датум, без оглед дали се пријавени или не, вклучувајќи ги и трошоците за решавање на штетите, намалени за износите кои се веќе исплатени.

Резервите за штети не се дисконтираат за временската вредност на парите.

Изворите на податоци употребени како влезни информации за градење на претпоставките се типични и интерни за Друштвото, притоа применувајќи детални анализи кои се прават најмалку еднаш годишно.

Претпоставките се проверуваат со цел да се утврди дали се конзистентни со информациите од пазарот или други објавени информации.

Друштвото обрнува посебно внимание на тековните трендови.

Секоја пријавена штета се проценува поодделно, земајќи ги предвид условите во кои настанала штетата, информациите достапни од проценителите на штети и минатите искуства за големината на слични штети. Проценките по поодделните предмети редовно се прегледуваат и се ажурираат со нови информации.

1.2.3 Сметководствени проценки и претпоставки (продолжува)

Проценувањето на резервите за штети се разликуваат кај различните класи на осигурување од повеќе причини, вклучувајќи ги следниве:

- Разлики во условите на договорите за осигурување,
- Различна сложеност на штетите,
- Разлики во тежината на секоја штета,
- Разлики во динамиката на развојот на штети,
- Разлики во периодот помеѓу настанувањето и пријавувањето на штетите.

Кај одредени класи на осигурување може да постои значајна временска разлика од моментот на пријавување на штетата до моментот на разрешување на истата, така да не може со сигурност да се знаат конечните трошоци на датумот на билансот на состојба.

Основниот статистички метод кој се применува е методот на верижно скалило - (Chain Ladder Method) кој користи историски податоци за проценување на очекуваниот исход за идните обврски кои произлегуваат од договорите за осигурување по основ настанати непријавени штети и резерви за повторно отворени штети. Во зависност од карактеристиките на класата на осигурување, осигурителното портфолио на Друштвото, видовите и квалитетот на расположливите податоци, резервите за настанати но непријавени штети се пресметуваат со користење на еден или комбинација од следните актуарски методи:

1. Основен Chain Ladder на основа на исплатени (ликвидирани) штети ,
2. Основен Chain Ladder на основа на пријавени штети,
3. Метод на очекувана штета (Expected claim technique) ,
4. Bornhuetter - Ferguson-ова метода на основа на исплатени (ликвидирани) штети,
5. Bornhuetter - Ferguson-ова метода на основа на пријавени штети

Примената на историски податоци подразбира дека начинот на развој на штетите ќе се повторува и во иднина. Поради тоа што ова не е секогаш така, методите на проценка се менуваат во зависност од условите. Причините може да бидат:

- Економски, правни, политички и социјални трендови (кои резултираат со, на пример разлики во очекуваното ниво на инфлација),
- Промена во портфолиото на договорите за осигурување,
- Влијанието на големите загуби.

Штетите од општите договори за осигурување се плаќаат по настанување на штетата.

Договорите се склучуваат на кратки рокови, најчесто за период од една година, при што Друштвото има обврски по сите настанати осигурани настани за времетраењето на договорот.

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)

Со состојба на и за годината што завршува на 31 декември 2022 година

1.2.3 Сметководствени проценки и претпоставки (продолжува)

Претпоставки

Клучна претпоставка при оценките на Друштвото е искуството со развојот на штетите во минатото. Ова вклучува претпоставки за просечните трошоци за штети, трошоците за решавање на штетите, факторот на инфлацијата и бројот на штети во секоја година. При утврдувањето до која мера влијаат надворешните фактори, како што се судските одлуки и законската регулатива врз оценките се користи расудување.

Во текот на 2020 година поради новонастаната ситуација за Covid 19 и услови на намалена ликвидација/пријава на штети за период после 01.04.2020, Друштвото по анализа на сите отстапувања на новите развојни коефициенти во однос на претходното историско искуство и при појава на намалена ликвидација/пријава на штетите во периодот правеше корекции во изборот на коефициенти. Во текот на 2021 година со стабилизација на пандемијата анализата покажува и стабилизација на нивото на ликвидација/пријава на штетите.

Оштетување кај финансиски средства

Оштетувањето на побарувањата се мери врз основа на Правилникот за методот за вреднување на ставките од билансот на состојба и изготвување на деловните биланси, донесен од Агенцијата за супервизија на осигурување, според кој во зависност од времето на доцнење во исполнување на обврските од страна на должникот, сметано од денот на доспевање на побарувањето, се утврдени категориите: А (доцнење до 30 дена), Б (доцнење од 31 до 60 дена), В (од 61 до 120 дена), Г (од 121 до 270 дена), Д (од 271 до 365 дена) и Ѓ (доцнење подолго од 365 дена). Соодветно на категориите, друштвата за осигурување се должни да утврдат соодветна исправка на вредност – Посебна резерва на побарувањата како % од вкупната вредност на секое поединечно побарување, и тоа 0% за побарувања со доцнење до 30 дена (или категорија А), минимум 10% за доцнење до 60 дена (или Б категорија), 31% за категорија В, 51% за Г, 71% за Д и 100% за Ѓ. Дополнително, со правилникот е утврдена и обврската за исправка на вредноста и на недоспеани побарувања во висина од 100% доколку со анексот на договорот (полисата) се утврдени договорени рокови за доспевање (валути на плаќање) по истек на скаденцата по договорот за осигурување, почнувајќи од првиот ден на истек на скаденцата и без оглед на периодот на доцнење во исполнување на обврската од страна на должникот.

1.4 Управување со ризикот од осигурување и финансиски ризици

Цели на управување со ризикот и политики за намалување на ризикот од осигурување

Управувањето со ризикот од осигурување е клучен за работењето на Друштвото. Целта е да се одберат средства чии рокови и износи на доспевање ќе бидат усогласени со очекуваните парични одливи по основ на настанатите штети по договорите за осигурување.

Осигурителната активност на Друштвото претставува покривање на штети на лица или правни субјекти – осигуреници на Друштвото, што произлегуваат од осигурени настани. Друштвото е изложено на неизвесноста поврзана со времето на настанување, зачестеноста и обемот на штетите што произлегуваат од договорите за осигурување.

Друштвото управува со ризиците од осигурување преку поставување на лимити на суми на осигурување, процедури за одобрување при прием на ризици во осигурување, ценовни тарифи, процедури за пријава, процена и решавање на штети и централизирано управување со реосигурувањето.

Политика на преземање ризик

Политиката на Друштвото при склучување договори за осигурување е постигнување дисперзија на ризикот, со што би се обезбедило избалансирано портфолио кое се базира на широко портфолио со исти или слични ризици во текот на повеќегодишен период, со што се изедначува резултатот, односно се ублажува променливоста на истиот.

Политиката на Друштвото за склучување на договори за осигурување е презентирана во годишниот план за работа, во кој се утврдени класите за осигурување, како и индустриските сектори во кои Друштвото е подготвено да превзема ризици. Сите договори за осигурување е по природа годишни и Друштвото има право да одбие обнова или продолжување на истите.

Политика на реосигурување

Друштвото реосигурува дел од договорите за осигурување со цел контрола на изложеноста кон штетни настани и со цел заштита на изворите на капитал.

Друштвото склучува комбинација од пропорционални и непропорционални договори за реосигурување за да ја намали нето изложеноста на ризикот од осигурување. Исто така, Друштвото обезбедува и факултативно реосигурување за одредени специфични осигурени ризици. Факултативните договори претходно се одобруваат и трошоците по истите се следат на редовна основа.

Друштвото редовно ја следи финансиската состојба на реосигурувачите и периодично ги проверува договорите за реосигурување. Раководството на Друштвото ги определува минималните безбедносни критериуми за прифатливо реосигурување и следи дали при склучување на договорите за реосигурување истите се запазени. Исто така, раководството на Друштвото редовно ја следи успешноста на Програмата за реосигурување. Друштвото склучува договори за реосигурување со неповрзани реосигурувачи со цел контрола на изложеноста од загуби како резултат на настанување на еден штетен настан.

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)

Со состојба на и за годината што завршува на 31 декември 2022 година

1.4 Управување со ризикот од осигурување и финансиски ризици (продолжува)*Усогласеност на средствата и обврските*

Средствата кои ги покриваат техничките резерви се оние кои на Друштвото му служат за покривање на идни обврски кои произлегуваат од договорите за осигурување и можните загуби во однос на оние ризици за кои Друштвото е должно да издвои средства за техничките резерви.

Друштвото активно управува со својата финансиска позиција користејќи пристап со кој се балансира квалитетот, дисперзија, ликвидноста и повратот на вложувањата, земајќи ги во предвид лимитите одредени во Законот за супервизија на осигурувањето.

Во табелата во продолжение е презентирано усогласувањето на средствата со обврските согласно законските барања, во врска со средствата што ги покриваат техничките резерви:

во денари	2022	2021
Средства		
Депозити во банки и парични средства	550.989.003	469.384.282
Обврзници и др. ХВ за кои гарантира РСМ	449.796.213	430.823.398
ХВ расположиви за продажба	192.927.352	183.075.552
Финансиски вложувања за тргување	58.398.417	64.495.381
	1.252.110.985	1.147.778.613
Обврски (нето технички резерви)		
Резерви за преносни премии нето од делот на реосигурители	448.070.492	396.925.255
Резерви за бонуси и попусти	11.885.973	10.243.441
Резерви за штети нето од делот на реосигурители	487.328.797	468.519.796
	947.285.262	875.688.492
Усогласеност на средства и обврски	304.825.723	272.090.121

Средствата кои ги покриваат техничките резерви се пресметани согласно Правилникот за видови и карактеристики на средствата кои ги покриваат техничките резерви и средствата кои ја покриваат математичката резерва, како и детално пласирање и ограничување на тие вложувања и нивно вреднување. Согласно барањата на Законот за супервизија на осигурувањето, Друштвото е усогласено во поглед на вложувањата на средствата кои ги покриваат техничките резерви.

*Осигурување на лица од последици на несреќен случај (незгода)***Карактеристики**

Во рамките на овој вид на осигурување се регулираат односите помеѓу осигурувачот и осигуреникот во случај на смрт од последици на несреќен случај, траен инвалидитет (инвалидитет) од последици на несреќен случај, повремена неспособност за работа (дневен надомест) и влошено здравје кое бара лекарска помош (трошоци за лекување).

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)

Со состојба на и за годината што завршува на 31 декември 2022 година

1.4 Управување со ризикот од осигурување и финансиски ризици (продолжува)

Управување со ризикот

Основните ризици во оваа класа на осигурување се поврзани со дејноста на потенцијалните осигуреници, возраста, полот. Најголемиот ризик произлегува од самата природа на оваа класа на осигурување која што е непредвидлива и се случува неочекувано.

Настанот што предизвикува штета најчесто се случува ненадејно при што причината за штета лесно се определува. Во овој случај штетата може да биде пријавена со одложен рок, а нејзиното решавање ќе биде завршено по завршувањето на лекувањето и комплетирање на документацијата. Соодветно, осигурување на лица од последици на несрекен случај (незгода) се класифицира како долгорочно поради одложување на временските рокови.

Одговорност кон трети лица

Карактеристики

Друштвото склучува договори за осигурување од одговорност кон трети лица. Согласно овие договори надомест се исплатува за настанување на осигуран настан. Истиот може да биде од материјална или нематеријална природа. Периодот на решавање на материјалните штети е пократок во однос на периодот на решавање на нематеријалните штети поради самата природа на овој тип на штети.

Најголем дел од договорите за осигурување кај кои што е настаната материјална штета од одговорност кон трети лица не се предмет на значајна комплексност така што крајниот исход е помалку неизвесен. Кај нематеријалните штети времетраењето на процесот на исплата на штетата од датумот на пријавување на штета до датумот на решавање на истата зависи од повеќе фактори како што се природата на покритието и условите на полисата.

Управување со ризикот

Управувањето со ризикот од договори за осигурување од одговорност кон трети лица се прави главно преку изборот на ризик, соодветна стратегија за инвестирање, проценка и реосигурување. Друштвото ги следи и реагира на промените на општите економски и комерцијални услови во опкружувањето во кое работи за да се осигура дека само оние ризици кои се во согласност со критериумите на Друштвото се предмет на осигурување.

Главен ризик кај нематеријалните штети кои произлегуваат од договорите за осигурување од одговорност е трендот на судовите да одредуваат високо ниво на надомест што значајно варира помеѓу предмети и различни судови.

Имот

Карактеристики

Друштвото склучува договори за осигурување на имот што се наоѓа на територијата на Република Северна Македонија. Договорите за осигурување на имот до одредени лимити го заштитуваат осигуреникот од загуба или штета на неговиот имот.

1.4 Управување со ризикот од осигурување и финансиски ризици (продолжува)

Настанот што предизвикува штета на градежни објекти или друг имот најчесто се случува ненадејно (како што е пожар или кражба) при што причината за штета лесно се определува. Во овој случај штетата ќе биде брзо пријавена и може да биде решена без одложување. Соодветно имотното осигурување се класификува како краткорочно, што значи дека зголемувањето на трошоците и повратот на вложувањето се од помало значење.

Управување со ризикот

Главните ризици поврзани со овие договори е ризикот од осигурување, ризикот од дејствувањата на конкуренцијата и искуството со штети (вклучувајќи го и променливото настанување на природни непогоди).

Ризикот од овие осигурувања е Друштвото да го потцени ризикот кој го осигурува. Ризикот од секоја поодделна полиса ќе варира во зависност од повеќе фактори како што се локацијата, воспоставените сигурносни мерки и карактеристиките на имотот. За осигурувањето на имот на физички лица се очекува голем број од имотите да бидат изложени на слични ризици. Меѓутоа, ова не важи за деловните објекти.

Голем број од деловните објекти претставуваат специфична комбинација на локација, вид на работење и воспоставени сигурносни мерки. Пресметката на премијата е пропорционална со ризикот овие полиси да бидат субјективни и со тоа и поризични. Друштвото го реосигурува ризикот од штета над утврдениот износ на самопридржај на Друштвото.

Каско осигурување на моторни возила**Карактеристики**

Друштвото склучува договори за осигурување на возила на територијата на Република Северна Македонија. Брзото плаќање го заштитува осигуреникот од загубата на вредноста на физичка штета на возилото и на имотот во моментот на случување на штетниот настан.

Управување со ризикот

Генерално гледано овие штети се помалку комплексни и е потребен пократок период за да се разрешат, така што тие носат умерен ризик. Друштвото редовно ги следи трендовите и соодветно реагира на промените на надоместот за овој вид на штети, судските парници и зачестеноста на пријавување на штети.

Зачестеноста на овие штети зависи од неповолните временски услови. Исто така тие зависат и од цената на горивото и економските активности, кои што влијаат на сообраќајните активности.

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)

Со состојба на и за годината што завршува на 31 декември 2022 година

1.4 Управување со ризикот од осигурување и финансиски ризици (продолжува)*Здравствено осигурување***Карактеристики**

Друштвото склучува договори за доброволно здравствено осигурување на осигуреници на територијата на Република Северна Македонија. Доброволното здравствено осигурување ги покрива сите медицински трошоци на осигуреникот, кои вклучуваат, но не се лимитирани на следниве осигурени ризици: болничко лекување во приватни клиники, амбулантско лекување во болнички или специјалистички здравствени установи, препишани лекови и превентивни прегледи.

Управување со ризикот

Настанот што предизвикува штета како причина за штета лесно се определува. Во овој случај штетата ќе биде пријавена и може да биде решена без одлагање.

Управувањето со ризикот од договори за доброволно здравствено осигурување се прави главно преку изборот на ризик, соодветна стратегија за инвестирање, проценка и реосигурување. Друштвото ги следи и реагира на промените на општите економски и комерцијални услови во опкружувањето во кое работи за да се осигура дека само оние ризици кои се во согласност со критериумите на Друштвото се предмет на осигурување.

*Општа одговорност***Карактеристики**

Друштвото склучува договори за осигурување од одговорност на територијата на Република Северна Македонија. Осигурувањето од одговорност ја покрива законската одговорност на осигуреникот за причинета штета, со смрт, повреда на телото или здравјето како и оштетување или уништување на предмети на трето лице, предизвикани од ненадеен и неочекуван штетен настан.

Управување со ризикот

Ризикот од секоја поодделна полиса ќе варира во зависност од повеќе фактори како што се локацијата, воспоставените сигурносни мерки и карактеристиките на имотот и видот на дејност на субјектот. Управувањето со ризикот од договори за осигурување од одговорност се прави главно преку изборот на ризик, соодветна стратегија за инвестирање, проценка и реосигурување. Друштвото ги следи и реагира на промените на општите економски и комерцијални услови во опкружувањето во кое работи за да се осигура дека само оние ризици кои се во согласност со критериумите на Друштвото се предмет на осигурување.

1.4 Управување со ризикот од осигурување и финансиски ризици (продолжува)

Туристичка помош

Карактеристики

Друштвото врз основа на договорот за осигурување, а во зависност од видот на осигурителното покритие, обезбедува услуги наведени во полисата, кои произлегуваат од осигурените случаи што ќе настанат во странство и се поврзани со патувањето во странство, и тоа здравствена помош и осигурување, помош при патување и осигурување, осигурување од незгода, осигурување на багаж, деловна помош и осигурување, отказ на патување, дополнително осигурување за ски пакет (со доплата на премија), дополнително осигурување од спортска незгода (со доплата на премија).

Управување со ризикот

Зачестеноста на овие штети директно е поврзана со патувањата на осигурените лица, а бројот на пријавени штети е поголем во летните месеци.

Настанот што предизвикува штета како причина за штета лесно се определува. Во овој случај штетата ќе биде пријавена и може да биде решена без одлагање. Соодветно патничкото осигурување се класифицира како краткорочно, што значи дека зголемувањето на трошоците и повратот на вложувањето се од помало значење.

Развој на штети

Run off анализа, засебно за резервата за настанати и пријавени штети и резервата за настанати непријавени штети, како и на кумулативна основа, се прави во согласност со Правилникот за минимални стандарди за пресметка на технички резерви, кој стапи на сила на 01 јануари 2021 година, и според кој не постојат суштински разлики во Run off анализата за 2021 во однос на 2020 година.

Концентрација на ризикот од осигурување

Главен аспект на ризикот од осигурување со кој се соочува Друштвото е концентрацијата на ризик која може да постои доколку се случи одреден штетен настан кој би можел значително да влијае врз обврските на Друштвото. Ова може да произлезе од еден договор за осигурување или повеќе помали, но поврзани договори кои би можеле да предизвикаат значителни обврски за Друштвото. Важен аспект на концентрација на ризикот од осигурување е дека може да настане со кумулирање на ризиците од повеќе поодделни класи на осигурување.

Географска и секторска концентрација

Ризиците на кои е изложено Друштвото се лоцирани во Република Северна Македонија.

Раководството верува дека Друштвото не е изложено на значителна концентрација кон ниту една група на осигуреници од социјален, професионален, старосен или друг аспект. Овие ризици се управуваат и преку склучување на договори за реосигурување.

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)

Со состојба на и за годината што завршува на 31 декември 2022 година

1.4 Управување со ризикот од осигурување и финансиски ризици (продолжува)

Друштвото склучува договори за реосигурување, како што се – реосигурување на вишок на лимит за следните класи на осигурување: имот и одговорност кон трети лица како и целосно реосигурување за поединечни класи на осигурување кое обезбедува заштита од вкупниот ризик. Друштвото редовно ја следи програмата за реосигурување, како и трошоците и користите од истата.

Каматен ризик

Изложеноста на Друштвото на каматен ризик првенствено произлегува од портфолиото на вложувања во должнички хартии од вредност.

Обврските од договорите за осигурување се краткорочни и каматниот ризик се намалува преку вложување во должнички инструменти кои во најголем дел се со фиксна камата (државни записи и обврзници).

Краткорочните обврски за осигурување и реосигурување не се директно чувствителни на промената на пазарните каматни стапки бидејќи се некаматносни.

Структурата на средствата и обрските е дадена според преостаната рочност на датумите на известување.

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)

Со состојба на и за годината што завршува на 31 декември 2022 година

1.4 Управување со ризикот од осигурување и финансиски ризици (продолжува)

Каматен ризик (продолжува)

На 31 декември 2022 година

Инструменти со фиксна каматна стапка

во денари	Вкупно	Инструменти со променлива каматна стапка	до 1 месец	1 – 3 месеци	3 – 12 месеци	1 - 5 години	над 5 години	Некаматносни
Средства								
Должнички хартии од вредност чувани до доспеаност	449.796.213	-	-	-	-	61.564.474	388.231.739	-
ХВ за тргување	58.398.417	-	-	-	-	-	-	58.398.417
ХВ расположиви за продажба	192.927.352	-	-	-	-	-	-	192.927.352
Орочени депозити	518.748.714	181.748.714	-	30.000.000	20.000.000	287.000.000	-	-
Вложувања во заеднички контролирани ентитети	15.180.437	15.180.437	-	-	-	-	-	-
Побарување од осигуреници и останати побарувања од непосредни работи	326.470.052	-	-	-	-	-	-	326.470.052
Парични средства и парични еквиваленти	32.240.289	-	-	-	-	-	-	32.240.289
Средства од реосигурување	136.380.551	-	-	-	-	-	-	136.380.551
Обврски								
Обврски	(50.073.737)	-	-	-	-	-	-	(50.073.737)
	1.680.068.288	196.929.151	-	30.000.000	20.000.000	348.564.474	388.231.739	696.342.924

На 31 декември 2021 година

Инструменти со фиксна каматна стапка

во денари	Вкупно	Инструменти со променлива каматна стапка	до 1 месец	1 – 3 месеци	3 – 12 месеци	1 - 5 години	над 5 години	Некаматносни
Средства								
Должнички хартии од вредност чувани до доспеаност	430.823.398	-	-	-	-	62.577.942	368.245.456	-
ХВ за тргување	64.495.381	-	-	-	-	-	-	64.495.381
ХВ расположиви за продажба	183.075.552	-	-	-	-	-	-	183.075.552
Орочени депозити	460.756.819	117.228.419	4.406.400	-	39.122.000	300.000.000	-	-
Вложувања во заеднички контролирани ентитети	14.934.787	14.934.787	-	-	-	-	-	-
Побарување од осигуреници и останати побарувања од непосредни работи	332.143.404	-	-	-	-	-	-	332.143.404
Парични средства и парични еквиваленти	14.384.282	-	-	-	-	-	-	14.384.282
Средства од реосигурување	158.202.839	-	-	-	-	-	-	158.202.839
Обврски								
Обврски	(45.734.895)	-	-	-	-	-	-	(45.734.895)
	1.613.081.567	132.163.206	4.406.400	-	39.122.000	362.577.942	368.245.456	706.566.563

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Со состојба на и за годината што завршува на 31 декември 2022 година

1.4 Управување со ризикот од осигурување и финансиски ризици (продолжува)

Анализа на сензитивноста на каматни стапки

Анализата на сензитивноста е одредена врз основа на изложеноста на Друштвото на промена на каматните стапки на финансиските инструменти на денот на билансот на состојба. Со состојба на 31 декември 2022 година, доколку каматните стапки се 200 основни поени повисоки/пониски, а останатите променливи се константни, добивката пред оданочување на Друштвото за годината која завршува на 31 декември 2022 година ќе биде зголемена/намалена за приближно 24.701.023 денари (2021: 23.081.719 денари).

Кредитен ризик

Друштвото е изложено на кредитен ризик, што претставува ризик договорната страна да не биде во можност да ги плати износите во целост во моментот на нивното доспевање. За да ја контролира изложеноста кон кредитниот ризик, Друштвото редовно врши кредитна проценка на финансиската состојба на овие странки.

Побарувања по основ на осигурување

Друштвото е изложено на кредитен ризик во случај кога осигурениците нема да ги исполнат своите финансиски обврски што произлегуваат од договорите за осигурување. Изложеноста на Друштвото на кредитен ризик изнесува максимално до износот на сметководствената вредност на побарувањата по основ на премија и останатите побарувања. Побарувањата по основ на премии се од голем број на клиенти и се на нормална комерцијална основа, така што концентрацијата на кредитен ризик е минимална. Друштвото редовно ги следи побарувањата по основ на премии, со што изложеноста кон кредитен ризик е контролирана. Анализата на старосната структура на доспеаните побарувања од купувачите за неплатени премии е дадена во Белешка 2.7.

Средства од реосигурување

Друштвото е изложено на кредитен ризик и преку средствата од реосигурување. Друштвото склучува договори за реосигурување со првокласни реосигурители и концентрацијата на ризик се избегнува преку следењето на политиката на Друштвото преку поставените лимити кои се ревидираат секоја година. Раководството на Друштвото редовно прави оценка на кредитоспособноста на реосигурителите за да може да ја ажурира стратегијата за реосигурување.

Хартии од вредност расположливи за продажба, хартии од вредност кои се чуваат до доспевање и орочени депозити

Друштвото е изложено на кредитен ризик кај хартиите од вредност расположливи за продажба и хартиите од вредност кои се чуваат до доспевање во однос на можната ненаплатливост од другите странки.

Сепак земајќи во предвид дека Друштвото вложува во државни обврзници, инвестициски фондови, котирани друштва и орочени депозити во домашни банки, како и во странски хартии од вредност не се очекува овие вложувања да не се надоместат.

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Со состојба на и за годината што завршува на 31 декември 2022 година

1.4 Управување со ризикот од осигурување и финансиски ризици (продолжува)

Кредитен ризик (продолжува)

Максимална изложеност на кредитен ризик

Максималната изложеност на Друштвото на кредитен ризик е ограничена на евидентираната вредност на финансиските средства признаени на датумот на финансиските извештаи, кои се прикажани во следната табела:

во денари	2022	2021
Финансиски вложувања расположливи за продажба	192.927.352	183.075.552
Должнички хартии од вредност чувани до достасување	449.796.213	430.823.398
Орочени депозити	518.748.714	460.756.819
Вложувања во зеднички контролирани ентитети	15.180.437	14.934.787
Средства од реосигурување	136.080.551	158.202.839
Побарување од осигуреници и останати побарувања од непосредни работи	345.158.058	352.828.058
Парични средства и парични еквиваленти	32.240.289	14.384.282
	1.690.435.116	1.615.005.735

Во рамките на побарувањата од осигуреници и останати побарувања од непосредни работи е вклучен износ од 222.824.545 денари (2021: 239.004.690 денари) на недоспеани побарувања за кои е евидентирана исправка на вредност во износ од 581.296 денари (2021: 1.171.111 денари), а во согласност со барањата на Правилникот за методот на вреднување на билансот на состојба. Остатокот од 222.243.249 денари (2021: 237.833.579 денари) претставуваат недоспеани, необезвреднети побарувања.

Друштвото не зема колатерал како обезбедување на финансиските средства.

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Со состојба на и за годината што завршува на 31 декември 2022 година

1.4 Управување со ризикот од осигурување и финансиски ризици (продолжува)

Валутен ризик

Друштвото е изложено на ризик во однос на ефектите на движењата на нивото на девизните курсеви кои се одразува врз финансиската позиција и готовинскиот тек. Друштвото не користи финансиски инструменти за заштита од ризикот бидејќи ваквиот вид на инструменти не се во вообичаена употреба во Република Северна Македонија.

31 декември 2022	МКД	ЕУР	УСД	ЦХФ	Други	во денари Вкупно
Вкупно средства	1.526.693.931	302.763.384	26.253.385	1.418.440	359.019	1.857.488.159
Вложувања	1.043.606.219	163.880.671	26.145.803	1.418.440	-	1.235.051.133
Дел за соосигурување и реосигурување во бруто техничките резерви	-	136.380.551	-	-	-	136.380.551
Финансиски вложувања кај кои осигуреникот го презема инвестицискиот ризик (договори за осигурување)	-	-	-	-	-	-
Одложени и тековни даночни средства	2.982.315	-	-	-	-	2.982.315
Побарувања	345.158.058	-	-	-	-	345.158.058
Останати средства	36.829.489	2.502.162	107.582	-	359.019	39.798.252
Активни временски разграничувања	98.117.850	-	-	-	-	98.117.850
Вкупно обврски	1.199.596.474	19.234.713	72.867	-	-	1.218.904.054
Субординирани обврски	-	-	-	-	-	-
Бруто технички резерви	1.083.665.813	-	-	-	-	1.083.665.813
Бруто технички резерви во однос на договори кај кои осигуреникот го превзема инвестицискиот	-	-	-	-	-	-
Останати резерви	4.140.756	-	-	-	-	4.140.756
Одложени и тековни даночни обврски	3.243.824	-	-	-	-	3.243.824
Обврски кои произлегуваат од депозити на друштва за реосигурување кај цеденти, по основ на договори за реосигурување	-	-	-	-	-	-
Обврски од непосредни работи на осигурување, соосигурување и реосигурување, и останати обврски	30.766.157	19.234.713	72.867	-	-	50.073.737
Пасивни временски	77.779.924	-	-	-	-	77.779.924
Разлика - неусогласена	327.097.457	283.528.671	26.180.518	1.418.440	359.019	638.584.105

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Со состојба на и за годината што завршува на 31 декември 2022 година

1.4 Управување со ризикот од осигурување и финансиски ризици (продолжува)

31 декември 2021	МКД	ЕУР	УСД	ЦХФ	Други	во денари Вкупно
Вкупно средства	1.361.426.745	395.477.311	28.290.790	1.606.672	5.250	1.786.806.768
Вложувања	887.842.407	236.369.775	28.267.083	1.606.672		1.154.085.937
Дел за соосигурување и реосигурување во бруто техничките резерви	-	158.202.839	-	-	-	158.202.839
Финансиски вложувања кај кои осигуреникот го превзема инвестицискиот ризик (договори за осигурување)	-	-	-	-	-	-
Одложени и тековни даночни средства	390.362	-	-	-	-	390.362
Побарувања	352.828.058	-	-	-	-	352.828.058
Останати средства	22.456.076	904.697	23.707	-	5.250	23.389.730
Активни временски разграничувања	97.909.842	-	-	-	-	97.909.842
Вкупно обврски	1.187.153.629	15.165.285	68.721	-	-	1.202.387.635
Субординирани обврски	-	-	-	-	-	-
Бруто технички резерви	1.033.891.331	-	-	-	-	1.033.891.331
Бруто технички резерви во однос на договори кај кои осигуреникот го превзема инвестицискиот ризик	-	-	-	-	-	-
Останати резерви	3.505.466	-	-	-	-	3.505.466
Одложени и тековни даночни обврски	6.877.693	-	-	-	-	6.877.693
Обврски кои произлегуваат од депозити на друштва за реосигурување кај цеденти, по основ на договори за реосигурување	-	-	-	-	-	-
Обврски од непосредни работи на осигурување, соосигурување и реосигурување, и останати обврски	30.500.889	15.165.285	68.721	-	-	45.734.895
Пасивни временски	112.378.250	-	-	-	-	112.378.250
Разлика - неусогласена	174.273.116	380.312.026	28.222.069	1.606.672	5.250	584.419.133

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Со состојба на и за годината што завршува на 31 декември 2022 година

1.4 Управување со ризикот од осигурување и финансиски ризици (продолжува)

Ризик на ликвидност

Најголем ризик на ликвидност со кој се соочува Друштвото се дневните потреби од расположливи парични средства за исплата на обврските за штети од договорите за осигурување.

Друштвото поседува/одржува високо ниво на средства во секој момент, за исплата на доспеаните обврските за плаќање како и потенцијалните обврски за плаќање како што допеваат.

Друштвото управува со ликвидносниот ризик со почитување на законските и интерно пропишаните политики, редовно следејќи ги ликвидносните показатели. Друштвото на редовна основа ги планира очекуваните (извесни и неизвесни) приливи и одливи на парични средства. За таа цел Друштвото на месечна основа подготвува месечни планови на очекувани приливи и одливи на парични средства- Извештај на месечен план на приливи и одливи на средства. За целите на планирање на приливите и одливите на средства е надлежна Комисија за управување со ликвидносниот ризик. За својата работа Комисијата одговара пред Управниот одбор на Друштвото.

Комисијата се состанува, најмалку еднаш месечно и изготвува Извештај за месечен план на приливи и одливи на средства за месецот што следува. Извештајот, најдоцна следниот работен ден, се доставува до Претседателот на Управниот одбор на Друштвото од страна на Директорот на секторот за финансии.

За следење на приливите и одливите на паричните средства Друштвото на дневна основа пресметува: износ на ликвидни средства, износ на доспеани обврски, односно обврски кои ќе доспеат во рок од седум дена и коефициент на ликвидност.

Ликвидносните гапови се појавуваат поради преферирањето на Друштвото да вложува во долгорочни инвестиции со повисоки приноси, коишто во случај на постоење на потреба од ликвидни средства за брзо време можат да се конвертираат во пари.

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Со состојба на и за годината што завршува на 31 декември 2022 година

1.4 Управување со ризикот од осигурување и финансиски ризици (продолжува)

Ризик на ликвидност (продолжува)

Анализата на доспеаноста на средствата и според нивниот преостанат период до денот на нивната договорена доспеаност е како што следи (во денари):

31 декември 2022	до 1 година	1-3 години	3-5 год.	5-10 год.	10-15 год.	15-20 год.	20 и повеќе год.	Вкупно
Вкупно средства	953.588.926	450.667.494	65.000.000	20.018.793	306.993.162	-	61.219.784	1.857.488.159
Вложувања	331.151.900	450.667.494	65.000.000	20.018.793	306.993.162	-	61.219.784	1.235.051.133
Дел за соосигурување и реосигурување во бруто техничките резерви	136.380.551	-	-	-	-	-	-	136.380.551
Финансиски вложувања кај кои осигуреникот го превзема инвестицискиот ризик (договори за осигурување)	-	-	-	-	-	-	-	-
Одложени и тековни даночни средства	2.982.315	-	-	-	-	-	-	2.982.315
Побарувања	345.158.058	-	-	-	-	-	-	345.158.058
Останати средства	39.798.252	-	-	-	-	-	-	39.798.252
Активни временски разграничувања	98.117.850	-	-	-	-	-	-	98.117.850
Вкупно капитал и обврски	1.218.904.054	-	-	-	-	-	-	1.218.904.054
Субординирани обврски	-	-	-	-	-	-	-	-
Бруто технички резерви	1.083.665.813	-	-	-	-	-	-	1.083.665.813
Бруто тех. резерви во однос на договори кај кои осигуреникот го презема инвестицискиот ризик	-	-	-	-	-	-	-	-
Останати резерви	4.140.756	-	-	-	-	-	-	4.140.756
Одложени и тековни даночни обврски	3.243.824	-	-	-	-	-	-	3.243.824
Обврски кои произлегуваат од депозити на друштва за реосигурување кај цеденти, по основ на договори за реосигурување	-	-	-	-	-	-	-	-
Обврски од непосред. работи на осигурување, соосигурување и реосигурување, и останати обврски	50.073.737	-	-	-	-	-	-	50.073.737
Пасивни временски разграничувања	77.779.924	-	-	-	-	-	-	77.779.924
Разлика - неусогласена рочна структура	(265.315.128)	450.667.494	65.000.000	20.018.793	306.993.162	-	61.219.784	638.584.105

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Со состојба на и за годината што завршува на 31 декември 2022 година

1.4 Управување со ризикот од осигурување и финансиски ризици (продолжува)

Ризик на ликвидност (продолжува)

31 декември 2021	до 1 година	1-3 години	3-5 год.	5-10 год.	10-15 год.	15-20 год.	20 и повеќе год.	Вкупно
Вкупно средства	924.017.982	403.608.543	76.000.000	20.021.193	287.004.126	-	76.154.924	1.786.806.768
Вложувања	291.297.151	403.608.543	76.000.000	20.021.193	287.004.126	-	76.154.924	1.154.085.937
Дел за соосигурување и реосигурување во бруто техничките резерви	158.202.839	-	-	-	-	-	-	158.202.839
Финансиски вложувања кај кои осигуреникот го превзема инвестицискиот ризик (договори за осигурување)	-	-	-	-	-	-	-	-
Одложени и тековни даночни средства	390.362	-	-	-	-	-	-	390.362
Побарувања	352.828.058	-	-	-	-	-	-	352.828.058
Останати средства	23.389.730	-	-	-	-	-	-	23.389.730
Активни временски разграничувања	97.909.842	-	-	-	-	-	-	97.909.842
Вкупно капитал и обврски	1.202.387.635	-	-	-	-	-	-	1.202.387.635
Субординирани	-	-	-	-	-	-	-	-
Бруто технички резерви	1.033.891.331	-	-	-	-	-	-	1.033.891.331
Бруто тех. резерви во однос на договори кај кои осигуреникот го презема инвестицискиот ризик	-	-	-	-	-	-	-	-
Останати резерви	3.505.466	-	-	-	-	-	-	3.505.466,00
Одложени и тековни даночни обврски	6.877.693	-	-	-	-	-	-	6.877.693
Обврски кои произлегуваат од депозити на друштва за реосигурување кај цеденти, по основ на резерви од непос.	-	-	-	-	-	-	-	-
Обврски од непос. работи на осигурување,	45.734.895	-	-	-	-	-	-	45.734.895
Пасивни временски разграничувања	112.378.250	-	-	-	-	-	-	112.378.250
Разлика - неусогласена рочна структура	(278.369.653)	403.608.543	76.000.000	20.021.193	287.004.126	-	76.154.924	584.419.133

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Со состојба на и за годината што завршува на 31 декември 2022 година

1.4 Управување со ризикот од осигурување и финансиски ризици (продолжува)

Управување со капиталот

Агенцијата за супервизија на осигурувањето е главен регулатор кој ја следи адекватноста на капиталот на Друштвото во целина.

Капитал на Друштвото

Капиталот на Друштвото согласно законските барања е составен од основен и дополнителен капитал и е пресметан на следниот начин:

При пресметка на основниот капитал на Друштвото се земаат предвид следните ставки:

- Уплатен акционерски капитал со исклучок на уплатениот акционерски капитал од кумулативни приоритетни акции,
- Резерви на друштвото (законски и статутарни) кои не произлегуваат од договорите за осигурување,
- Пренесена нераспределена добивка,
- Нераспределена добивка од тековната година (по одбивање на даноците и останати придонеси, како и дивидендата предвидена за исплата), доколку износот на добивка е потврден од овластен ревизор.

Следните ставки претставуваат одбитни ставки при пресметка на основниот капитал на Друштвото за осигурување:

- Сопствени акции, доколку ги поседува Друштвото за осигурување,
- Долгорочни нематеријални средства,
- Пренесена непокриена загуба и загуба од тековната година.

Друштвото за осигурување е должно во резервите на сигурност да издвои најмалку една третина од остварената добивка искажана во годишната сметка, ако добивката не се користи за покривање на загубите од претходните години, се додека резервите на сигурност на Друштвото не достигнат најмалку 50% од остварената просечна премија на осигурување во последните две години, при што премиите од претходните години се зголемуваат за индексот на порастот на цените на мало, сметајќи ја и годината за која се распоредува остварената добивка.

При пресметка на дополнителниот капитал на Друштвото за осигурување се земаат во предвид следниве ставки:

- уплатен акционерски капитал од кумулативни приоритетни акции;
- субординирани должнички инструменти;
- хартии од вредност со неопределен рок на доспевање.

При пресметка на капиталот на Друштвото, дополнителниот капитал се зема во износ не повеќе од 50% од основниот капитал.

При пресметка на капиталот на Друштвото за осигурување, износот на основниот и дополнителниот капитал ќе се намали за следниве ставки:

- Вложувања на Друштвото за осигурување во акции или субординирани должнички инструменти издадени од друго друштво за осигурување или друга финансиска институција кај кои Друштвото има удел од повеќе од 10%, како и други вложувања во тие субјекти, кои се вклучени во пресметката на капиталот на тие субјекти,
- Вложувања на Друштво во акции или субординирани должнички инструменти, издадени од друштва за осигурување или финансиски институции освен оние наведени погоре, кои се во износ поголем од 10% од капиталот на друштвото за осигурување пресметан пред одбивање на ставките наведени погоре.

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Со состојба на и за годината што завршува на 31 декември 2022 година

1.4 Управување со ризикот од осигурување и финансиски ризици (продолжува) **Управување со капиталот (продолжува)**

Гарантен фонд на Друштвото

Според барањата на Законот за супервизија на осигурувањето Гарантниот фонд не смее да биде понизок од една третина од потребното ниво на маргина на солвентност на Друштвото. Исто така, гарантниот фонд не смее да биде понизок од Евра 3.000.000 доколку Друштвото врши работи на осигурување во сите класи на осигурување во групата на неживотно осигурување. Со состојба на 31 декември 2022 и 2021 година Друштвото е во согласност со овие законски барања.

Потребна маргина на солвентност

Капиталот на друштвото за осигурување кое врши работи на неживотно осигурување и/или реосигурување во секое време треба да биде барем еднаков на потребното ниво на маргината на солвентност на друштвото за осигурување кое се пресметува со примена на методот - стапка на премија или методот – стапка на штети, во зависност од тоа кој ќе даде повисок резултат.

Маргината на солвентност за годината што завршува на 31 декември 2022 изнесува 187.745.881 денари (2021: 188.473.457 денари).

Политика на Раководството на Друштвото е да одржи стабилност на капиталот на Друштвото за да ги одржи довербата на инвеститорите и пазарот и да го поддржи идниот развој на бизнисот. Раководството на Друштвото го следи повратот на капиталот, дефинирано како добивка од редовно работење. Друштвото исто така го има во предвид влијанието кое нивото на капиталот го има на повратот на акционерите како и потребата да одржува сооднос помеѓу повисоките поврати и сигурноста обезбедено од цврстата позиција на капиталот.

Друштвото не е изложено на надворешни влијанија врз промените на капиталот. Во текот на годината немаше материјално значајни промени во пристапот на Друштвото за управување со капиталот.

Вака утврденото ниво на маргината на солвентност, воедно, обезбедува и запазување на одредбата на Законот согласно која “капиталот на Друштвото за осигурување во секое време треба да биде барем еднаков на потребното ниво на маргината на солвентност на друштвото”.

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Со состојба на и за годината што завршува на 31 декември 2022 година

1.4 Управување со ризикот од осигурување и финансиски ризици (продолжува) Управување со капиталот (продолжува)

Потребно ниво на маргината на солвентност

		Неживотно осигурување освен здравствено осигурување на кое се применуваат одредбите од член 75 став 6 од Законот		Здравствено осигурување на кое се применуваат одредбите од чл. 75 став 6 од Законот		Неживотно осигурување освен здравствено осигурување на кое се применуваат одредбите од член 75 став 6 од Законот	
		Тековна година	Претходна година	Тековна година	Претходна година	Тековна година	Претходна година
Бруто полисирана премија	1	1.120.289.082	1.117.361.991				
Бруто полисирана премија < 10 милиони евра x 0.18	2	110.687.760	110.928.600				
Бруто полисирана премија > 10 милиони евра x 0.16	3	80.857.133	80.174.719				
Бруто полисирана премија < 10 милиони евра x 18/300	4			0	0		
Бруто полисирана премија > 10 милиони евра x 16/300	5			0	0		
Вкупен износ од Бруто полисирана премија ([6]=[2] + [3] или [6]=[4] + [5])	6	191.544.893	191.103.319	0	0		
Бруто исплатени штети	7	373.266.060	362.047.821			373.266.060	362.047.821
Нето исплатени штети	8	365.862.874	357.065.512			365.862.874	357.065.512
Коефициент ([9]=[8]/[7] или 0.50, доколку е помал)	9	0,98	0,99	0,00	0,00	0,98	0,99
Маргина на солвентност - метод стапка на премија ([10]= [6]*[9])	10	187.745.881	188.473.457	0	0		
Референтен период (во години)	11	3	3			7	7
Бруто исплатени штети во референтниот период	12	1.108.614.910	1.123.007.827			0	0
Бруто резерви за штети на крајот на референтниот период	13	544.563.497	510.490.101			0	0
Бруто резерви за штети на почетокот на референтниот период	14	478.577.434	455.486.921				0
Бруто настанати штети ([15]=[12] + [13] - [14])/[11])	15	391.533.658	392.670.336	0	0	0	0
Бруто настанати штети < 7 милиони евра x 0,26	16	101.798.751	102.094.287			0	0
Бруто настанати штети > 7 милиони евра x 0,23	17	0	0			0	0
Бруто настанати штети < 7 милиони евра x 26/300	18			0	0		
Бруто настанати штети > 7 милиони евра x 23/300	19			0	0		
Вкупен износ од Бруто настанати штети ([20]=[16] + [17] или [20]=[18] + [19])	20	101.798.751	102.094.287	0	0	0	0
Маргина на солвентност - метод стапка на штети ([21]= [20]*[9])	21	99.779.722	100.689.320	0	0	0	0
Потребно ниво на маргина на солвентност ([22]=max([10],[21]))	22	187.745.881	188.473.457	0	0		

Политика на Раководството на Друштвото е да одржи стабилност на капиталот на Друштвото за да ги одржи довербата на инвеститорите и пазарот и да го поддржи идниот развој на бизнисот. Раководството на Друштвото го следи повратот на капиталот, дефинирано како добивка од редовно работење. Друштвото исто така го има во предвид влијанието кое нивото на капиталот го има на повратот на акционерите како и потребата да одржува сооднос помеѓу повисоките поврати и сигурноста обезбедено од цврстата позиција на капиталот.

Друштвото не е изложено на надворешни влијанија врз промените на капиталот, Во текот на годината немаше материјално значајни промени во пристапот на Друштвото за управување со капиталот.

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Со состојба на и за годината што завршува на 31 декември 2022 година

1.4 Управување со ризикот од осигурување и финансиски ризици (продолжува) Управување со капиталот (продолжува)

Пресметка на капиталот

	Ознака	Износ
		100
Основен капитал, чл. 69 (I1+I2+I3+I4+I5-I6-I7-I8-I9-I10-I11-I12-I13)	I	552.385.434
Уплатен акционерски капитал со исклучок на уплатениот акционерски капитал од кумулативни приоритетни акции	I1	195.326.080
Премии од емитирани обични акции	I2	0
Законски и статутарни резерви	I3	222.714.926
Пренесена нераспределена добивка	I4	148.406.186
Нераспределена добивка од тековната година	I5	0
Сопствени акции кои ги поседува друштвото за осигурување	I6	0
Долгорочни нематеријални средства	I7	2.879.887
Пренесена непокриена загуба и загуба од тековната година	I8	0
Нереализирана загуба од сопственички инструменти расположливи за продажба мерени по објективна вредност	I9	11.181.872
Нереализирана загуба од вреднување на финансиските средства расположливи за продажба	I10	0
Нето негативни ревалоризациски резерви и останатите разлики од вреднување коишто произлегуваат од вложувања во придружени друштва или заеднички вложувања коишто се вреднуваат со користење на методот на главнина	I11	0
Останати одбивни ставки поради непочитување на ограничувањата при вложување на средствата од капиталот, предвидени во членот 73 од ЗСО	I12	0
Дополнителен капитал, чл. 71 (II1+II2+II3+II4+II5+II6), доколку не е поголем од 50% од основниот капитал	II	57.779
Уплатен акционерски капитал од кумулативни приоритетни акции	II1	0
Премии од емитирани кумулативни приоритетни акции	II2	0
Субординирани должнички инструменти	II3	0
Хартии од вредност со неопределен рок на доспевање	II4	0
Нереализирана добивка од ревалоризацијата на сопственичките инструменти коишто се расположливи за продажба и мерени по објективна вредност	II5	57.779
Нереализирана добивка од ревалоризацијата на должничките инструменти расположливи за продажба, мерени по објективна вредност	II6	0
Вкупно основен и дополнителен капитал I.+II.	III	552.443.213
Одбивни ставки, чл. 72 (IV1+IV2)	IV	0
Вложувања во акции во правни лица од членот 72 од Законот	IV1	0
Вложувања во субординирани должнички инструменти и други вложувања во правни лица од членот 72 од ЗСО	IV2	0
КАПИТАЛ I + II - IV	V	552.443.213
Потребно ниво на маргина на солвентност (за друштва за неживотно осигурување)	VI1	187.745.881
Потребно ниво на маргина на солвентност (за друштва за осигурување на живот)	VI2	0
Капитал	VI3	552.443.213
Гарантен фонд*	VI4	184.479.600
Вишок/недостаток на Капитал во однос на Гарантен фонд (VI5 = VI3 - VI4)	VI5	367.963.613
Вишок/недостаток на Капитал (за неживотно осигурување) во однос на Потребно ниво на маргина на солвентност (за друштва за неживотно осигурување) (VI6 = VI3 - VI1)	VI6	364.697.332
Вишок/недостаток на Капитал (за осигурување на живот) во однос на Потребно ниво на маргина на солвентност (за друштва за осигурување на живот) (VI7 = VI3 - VI2)	VI7	552.443.213

Анализа на сензитивност

Друштвото го има проценето влијанието на промената на одредени клучни варијабли врз добивката за годината, капиталот и коефициентот на покриеност.

Споредбено со тековната позиција на капиталот, добивката за годината, капиталот, коефициентот на покриеност и солвентност со сопствениот капитал на 31 декември 2022 година и 31 декември 2021 година се презентирани во табелата подолу.

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Со состојба на и за годината што завршува на 31 декември 2022 година

1.4 Управување со ризикот од осигурување и финансиски ризици (продолжува)

Анализа на сензитивност (продолжува)

31 декември 2022

Тековна позиција на капиталот	Добивка за годината	Капитал и резерви	Потребно ниво на маргина на солвентност	Коефициент на покриеност	Промена на коефициент на покриен.
	85.014.531	641.463.991	187.745.881	342%	
Принос од вложувања (+2%)	109.715.554	666.165.014	187.745.881	355%	13%
Принос од вложувања (-2%)	60.313.508	616.762.968	187.745.881	329%	-26%
5% зголемување на настанати штети	65.994.494	622.443.954	187.745.881	332%	3%
5% намалување на настанати штети	104.034.568	660.484.028	187.745.881	352%	20%
2% зголемување на админ трошоци и провизија за осигурување	79.836.474	636.285.934	187.745.881	339%	-13%
2% намалување на админ трошоци и провизија за осигурување	90.192.589	646.642.049	187.745.881	344%	6%

31 декември 2021

Тековна позиција на капиталот	Добивка за годината	Капитал и резерви	Потребно ниво на маргина на солвентност	Коефициент на покриеност	Промена на коефициент на покриен.
	89.638.078	586.031.890	188.473.457	311%	
Принос од вложувања (+2%)	112.719.796	609.113.608	188.473.457	323%	12%
Принос од вложувања (-2%)	66.556.359	562.950.171	188.473.457	299%	-24%
5% зголемување на настанати штети	71.188.560	567.582.372	188.473.457	301%	2%
5% намалување на настанати штети	108.087.595	604.481.407	188.473.457	321%	20%
2% зголемување на админ трошоци и провизија за осигурување	85.274.614	581.668.426	188.473.457	309%	-12%
2% намалување на админ трошоци и провизија за осигурување	94.001.541	590.395.353	188.473.457	313%	5%

Резултатите од сите симулации покажуваат добро ниво на капитализираност на Друштвото. Најзначајно влијание врз добивката за годината, капиталот и коефициентот на покриеност има потенцијалната промена на приносите од вложувања.

При извршувањето на овие анализи претпоставка е дека останатите фактори се константни, а се менува само една варијабла. Треба да се нагласи дека информациите презентирани во табелата погоре се подготвени со примена на детерминистички пристап, така што не постои корелација помеѓу клучните варијабли и анализата не може да се пренесе на нив.

Каде што се смета дека варијаблите се нематеријални, не е проценето влијанието на незначајните промени на овие варијабли, Одредени варијабли може да не бидат материјални во моментот, но доколку се промени нивото на материјалност на одредна варијабла, треба да се направи проценка на влијанието на таа варијабла во иднина.

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Со состојба на и за годината што завршува на 31 декември 2022 година

1.4 Управување со ризикот од осигурување и финансиски ризици (продолжува)

Објективна вредност

Финансиски инструменти евидентирани по објективна вредност

Во следната табела се прикажани финансиските средства измерени според објективната вредност во билансот на состојба во согласност со хиерархијата на објективната вредност. Оваа хиерархија ги групира финансиски средства и обврски во три нивоа кои се базираат на значајноста на влезните податоци користени при мерењето на објективната вредност на финансиските средства. Хиерархијата според објективната вредност е одредена како што следи:

- Ниво 1: котирани цени (некорегирани) на активните пазари за идентични средства или обврски;
- Ниво 2: останати влезни податоци, покрај котираните цени, вклучени во Ниво 1 кои се достапни за набљудување за средството или обврската, или директно (т.е. како цени) или индиректно (т.е. изведени од цени); и
- Ниво 3: влезни податоци за средството или обврската кои не се базираат на податоци достапни за набљудување од пазарот

Финансиските средства кои се евидентирани по објективна вредност во Извештајот за финансиската позиција се групирани според нивото на хиерархија на објективната вредност како што следи:

2022 година	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3	Вкупно
Средства				
Финансиски вложувања расположливи за продажба	2.100.000	190.827.352	-	192.927.352
Финансиски вложувања за тргување	58.398.417	-	-	58.398.417
2021 година	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3	Вкупно
Средства				
Финансиски вложувања расположливи за продажба	2.100.000	180.975.552	-	183.075.552
Финансиски вложувања за тргување	64.495.381	-	-	64.495.381

Финансиските вложувања расположливи за продажба се состојат од вложувања во акции на друштва котирани на Македонската Берза и удели во инвестициски фондови. Евидентирани се по нивната објективна вредност врз основа на нивната пазарна цена на датумот на известување.

Финансиските вложувања за тргување се состојат од вложувања во хартии од вредност чиј издавач е земја или странски правен субјект од земја членка на Европската унија или ОЕЦД, кои што се стекнати со цел да се тргува, а кои при почетното признавање од страна на Друштвото се класифицирани како средства по објективна вредност преку добивки и загуби.

Евидентирани се по нивната објективна вредност врз основа на нивната пазарна цена на датумот на известување.

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Со состојба на и за годината што завршува на 31 декември 2022 година

1.4 Управување со ризикот од осигурување и финансиски ризици (продолжува) Објективна вредност (продолжува)

Финансиски инструменти кои не се евидентирани по објективната вредност

Разликата помеѓу сметководствената вредност и објективната вредност на оние финансиски средства и обврски кои во Билансот на состојба не се евидентирани според објективна вредност се прикажани во табелата подолу:

	Сметководствена вредност	2022 Вкупна објективна вредност	Сметководствена вредност	2021 Вкупна објективна вредност
Средства				
Должнички хартии од вредност чувани до достасување	449.796.213	449.796.213	430.823.398	430.823.398
Орочени депозити	518.748.714	518.748.714	460.756.819	460.756.819
Вложувања во зеднички контролирани ентитети	15.180.437	15.180.437	14.934.787	14.934.787
Средства од реосигурување	136.380.551	136.380.551	158.202.839	158.202.839
Побарување од осигуреници останати побарувања од непосредни работи	345.158.058	345.158.058	352.828.058	352.828.058
Парични средства и парични еквиваленти	32.240.289	32.240.289	14.384.282	14.384.282
	1.497.504.262	1.497.504.262	1.431.930.183	1.431.930.183
Обврски	50.073.737	50.073.737	45.734.895	45.734.895
Обврски	50.073.737	50.073.737	45.734.895	45.734.895

Претпоставки користени при одредувањето на објективната вредност на финансиските средства и финансиските обврски

Со оглед на фактот дека не постои доволно пазарно искуство и ликвидност за купувањата и продажбите на финансиските средства и обврски, како и со оглед на тоа дека не постојат објавени пазарни информации, за целите на обелоденувањата поврзани со објективната вредност на финансиските средства и обврски, Друштвото ја користеше техниката на анализа на дисконтираните готовински текови. При ваквата техника на вреднување се користат каматните стапки за финансиски инструменти со слични карактеристики, со цел да се добијат релевантни проценки на цените од тековните пазарни трансакции.

Кај краткорочните побарувања и обврски не постои значајно отстапување на нивната сметководствена вредност во однос на нивната објективна вредност.

Објективната вредност на финансиските средства е приближна со нивната книговодствена вредност, намалена за направената исправка на вредност.

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Со состојба на и за годината што завршува на 31 декември 2022 година

1.4 Управување со ризикот од осигурување и финансиски ризици (продолжува)

Финансиски инструменти по категории

	Кредити и побарувања	Чувани до доспевање	Расположиви за продажба	Вложувања за тргување	Вкупно
31 декември 2022					
Средства според Извештајот за финансиска состојба					
Финансиски вложувања расположливи за продажба	-	-	183.075.552	-	183.075.552
Должнички хартии од вредност чувани до доспеаност	-	449.796.213	-	-	449.796.213
Депозити, заеми и останати пласмани	518.748.714	-	-	-	518.748.714
Финансиски вложувања за тргување	-	-	-	58.398.417	58.398.417
Вложувања во заеднички контролирани ентитети	15.180.437	-	-	-	15.180.437
Средства од реосигурување	136.380.551	-	-	-	136.380.551
Побарувања од осигуреници и останати побарувања од непосредни работи	345.158.058	-	-	-	345.158.058
Парични средства и еквиваленти	32.240.289	-	-	-	32.240.289
	1.047.708.049	449.796.213	183.075.552	58.398.417	1.738.978.231

	Обврски по обј.вр.преку добивки и загуби	Остан. финансиски обврски	Вкупно обврски
Обврски според Извештајот за финансиска состојба			
Обврски	-	50.073.737	50.073.737
	-	50.073.737	50.073.737

	Кредити и побарувања	Чувани до доспевање	Расположиви за продажба	Вложувања за тргување	Вкупно
31 декември 2021					
Средства според Извештајот за финансиска состојба					
Финансиски вложувања расположливи за продажба	-	-	183.075.552	-	183.075.552
Должнички хартии од вредност чувани до доспеаност	-	430.823.398	-	-	430.823.398
Депозити, заеми и останати пласмани	460.756.819	-	-	-	460.756.819
Финансиски вложувања за тргување	-	-	-	64.495.381	64.495.381
Вложувања во заеднички контролирани ентитети	14.934.787	-	-	-	14.934.787
Средства од реосигурување	158.202.839	-	-	-	158.202.839
Побарувања од осигуреници и останати побарувања од непосредни работи	352.828.058	-	-	-	352.828.058
Парични средства и еквиваленти	14.384.282	-	-	-	14.384.282
	1.001.106.785	430.823.398	183.075.552	64.495.381	1.679.501.116

	Обврски по обј.вр.преку добивки и загуби	Остан. финан. обврски	Вкупно обврски
Обврски според Извештајот за финансиска состојба			
Обврски	-	43.667.931	43.667.931
	-	45.734.895	45.734.895

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
 Информации и обелоденувања кон Извештајот за финансиска состојба (Биланс на состојба)
 Со состојба на и за годината што завршува на 31 декември 2022 година
 (Сите износи се изразени во денари, освен доколку не е поинаку наведено)

2. Информации и обелоденувања кон Извештајот за финансиската состојба (Биланс на состојба)

2.1 Нематеријални средства

	Софтвер	Нематеријални средства во подготовка	Вкупно
Набавна вредност			
На 01 јануари 2021	21.855.172	286.541	22.141.713
Набавка / продажба (нето)	696.675	-	696.675
Транфер	286.541	(286.541)	-
На 31 декември 2021	22.838.388	-	22.838.388
Набавка / продажба (нето)	2.086.734	-	2.086.734
На 31 декември 2022	24.925.122	-	24.925.122
Исправка			
На 01 јануари 2021	20.255.969	-	20.255.969
Амортизација за годината (нето)	969.662	-	969.662
На 31 декември 2021	21.225.631	-	21.225.631
Амортизација за годината (нето)	819.605	-	819.605
На 31 декември 2022	22.045.236	-	22.045.236
Нето евидентирана вредност			
На 31 декември 2021	1.612.757	-	1.612.757
На 31 декември 2022	2.879.886	-	2.879.886

2.2 Земјиште, градежни објекти и останати материјални средства

На 31 декември 2022 и 2021 година, Друштвото нема евидентирано вложувања во земјиште, градежни објекти и останати материјални средства кои не служат за вршење на дејноста.

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
 Информации и обелоденувања кон Извештајот за финансиска состојба (Биланс на состојба)
 Со состојба на и за годината што завршува на 31 декември 2022 година
 (Сите износи се изразени во денари, освен доколку не е поинаку наведено)

2.3 Вложувања во заеднички контролирани ентитети

На 31 декември 2022 година, вложувањата во заеднички контролирани ентитети во износ од 15.180.437 денари (2021: 14.934.787 денари) се однесуваат на основачки удел во Националното Биро за Осигурување во согласност со барањата на Законот за супервизија на осигурувањето на Република Северна Македонија. Националното Биро за Осигурување е непрофитна организација основана од страна на сите домашни осигурителни компании чија цел е да го заштити интересот на нејзините членови при меѓународно осигурување на моторни возила и да ги претставува членовите пред меѓународните осигурителни компании. Вложувањата во заеднички контролирани ентитети претставуваат вложени каматоносни депозити кои се чуваат на посебни сметки во банки. Националното Биро за Осигурување е обврзано да не ги вложува и да го врати депозитот на секој член при престанување на неговото работење со осигурување на моторни возила.

2.4 Останати финансиски вложувања

	2022	2021
Финансиски вложувања кои се чуваат до достасување (нето вредност)	449.796.213	430.823.398
Финансиски вложувања расположливи за продажба-акции	2.100.000	2.100.000
Финансиски вложувања расположливи за продажба - инвестициски фондови	190.827.352	180.975.552
Депозити, заеми и останати пласмани	518.748.714	460.756.819
Финансиски вложувања за тргување - акции, удели и останати сопственички инструменти	45.914.060	51.459.471
Финансиски вложувања за тргување - акции и удели во инвестициски фондови	12.484.357	13.035.910
	1.219.870.696	1.139.151.150

2.4.1 Должнички хартии од вредност кои се чуваат до достасување

	2022	2021
Државни обврзници	449.796.213	430.823.398
	449.796.213	430.823.398
Котирани	449.796.213	430.823.398
Некотирани	-	-
	449.796.213	430.823.398
Државни обврзници со рок на достасување до една година	-	-
Акумулирана амортизација	-	-
Должнички хартии од вредност со рок на достасување до 1 година	-	-
Државни обврзници со рок на достасување над една година	449.796.213	430.823.398
Должнички хартии од вредност со рок на достасување над 1 година	449.796.213	430.823.398

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
 Информации и обелоденувања кон Извештајот за финансиска состојба (Биланс на состојба)
 Со состојба на и за годината што завршува на 31 декември 2022 година
 (Сите износи се изразени во денари, освен доколку не е поинаку наведено)

2.4 Останати финансиски вложувања (продолжува)

2.4.2 Акции, удели и останати сопственички инструменти расположливи за продажба

	2022	2021
Сопственички хартии од вредност	2.100.000	2.100.000
Удели во инвестициски фондови	190.827.352	180.975.552
	192.927.352	183.075.552
Котирани	2.100.000	2.100.000
Некотирани	190.827.352	180.975.552
	192.927.352	183.075.552

Промени во објективната вредност на вложувањата

Во текот на 2022 година Друштвото евидентираше корекција (намалување) во нето износ од 8.374.671 денари (белешка 2.11) (2021: зголемување од 17.052.113 денари) на евидентираната вредност на вложувањата до нивната објективна вредност, кој износ е признаен како останата сеопфатна добивка во рамките на ревалоризационите резерви кои претставуваат дел од капиталот на Друштвото. Исто така, во текот на 2022 година Друштвото евидентираше реализирани добивки од продажба на финансиски вложувања расположливи за продажба (удели во инвестициски фондови и акции) во нето износ од 1.207.759 денари (белешка 2.11) (2021: реализирана добивка од 20.195.384 денари), евидентирано како намалување во рамките на ревалоризационата резерва и како реализирана добивка/загуба во рамките на извештајот за сеопфатна добивка (биланс на успех).

2.4.3 Финансиски вложувања за тргување

	2022	2021
Акции, удели и останати сопственички инструменти	45.914.060	51.459.471
Удели во инвестициски фондови	12.484.357	13.035.910
	58.398.417	64.495.381

Друштвото почнувајќи од третиот квартал од 2019 година, евидентира финансиски инструменти, чиј издавач е земја или странски правен субјект од земја членка на Европската унија или ОЕЦД, кои што се стекнати со цел да се тргува, а кои при почетното признавање од страна на Друштвото се класифицирани како средства по објективна вредност преку добивки и загуби. Портфолиото е составено од хартии од вредност и тоа: акции, удели во инвестициски фондови, а во најголем дел се состои од инструментот ЕТФ или индексен фонд. Заклучно со 31 декември 2022, Друштвото има 22 хартии од вредност од кои 7 се во различни ЕТФ-и во вкупна висина на портфолио од 32.349.529 денари, 13 обични акции во висина на портфолио од 13.564.531 денари и удели во еден инвестициски фонд во износ од 12.484.357, диверзифицирани валутно, географски и секторски. Во рамки на ова портфолио, заклучно до крајот на годината, Друштвото евидентираше и нереализирана добивка од сведување на објективна вредност на хартиите од вредност во висина од 13.935.093 денари (добивка 2021: 20.700.953 денари) (Белешка 3.2).

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
 Информации и обелоденувања кон Извештајот за финансиска состојба (Биланс на состојба)
 Со состојба на и за годината што завршува на 31 декември 2022 година
 (Сите износи се изразени во денари, освен доколку не е поинаку наведено)

2.4 Останати финансиски вложувања (продолжува)

2.4.4 Депозити, заеми и останати пласмани

	2022	2021
Орочени депозити во домашни банки (доспеваат до една година)	72.703.576	54.260.590
Орочени депозити во домашни банки (доспеваат над една година)	454.103.020	417.030.600
Исправка на вредност на депозити	(8.057.882)	(10.534.371)
	518.748.714	460.756.819

Депозитите со доспевање до една година од датумот на известување носат камата по стапка од 0,7% до 2,0% на годишно ниво (2021: од 0,3% до 2,3% на годишно ниво).

Депозитите со допевање над една година од датумот на известување и носат камата по стапка од 0,8% до 3,3% на годишно ниво (2021: од 0,95% до 3,00% на годишно ниво).

Од вкупните депозити, депозитите во висина од 514.000.000 денари претставуваат вложувања на средства кои ги покриваат техничките резерви, додека шест депозити во висина од 4.748.714 се вложувања од средствата на капиталот во наменски депозити кои се дадени во владетелски залог заради обезбедување на побарувањата за дадени банкарски гаранции од страна на Комерцијална банка АД Скопје.

Во 2022 година наплатени се 2.476.489 денари по основ на распределба на стечајна маса на Еуростандард банка на доверители, односно наплатен е дел од депозитот кој остана во банката при отворање на стечајот во висина од 10.534.371 денари и, соодветно на тоа, е извршено ослободување на исправката на вредност.

Движењето на исправката на вредност за 2022 и 2021 година е како што следи:

	2022	2021
На 1 јануари	10.534.371	10.534.371
(Ослободување)/Трошок за годината (Белешка 3.12)	(2.476.489)	-
На 31 декември	8.057.882	10.534.371

2.5 Дел за соосигурување и реосигурување во бруто технички резерви

	2022	2021
Бруто резерви за преносна премија		
Состојба на 01 јануари	126.475.975	55.643.177
Движење во тековна година (Белешка 3.1)	(35.444.151)	70.832.798
Состојба на 31 декември	91.031.824	126.475.975
Бруто резерви за штети		
Состојба на 01 јануари	31.726.864	11.840.236
Движење во тековна година (Белешка 3.5)	13.621.863	19.886.628
Состојба на 31 декември	45.348.727	31.726.864
Дел за реосигурување во бруто технички резерви	136.380.551	158.202.839

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
 Информации и обелоденувања кон Извештајот за финансиска состојба (Биланс на состојба)
 Со состојба на и за годината што завршува на 31 декември 2022 година
 (Сите износи се изразени во денари, освен доколку не е поинаку наведено)

2.6 Одложени и тековни даночни средства

	2022	2021
Одложени даночни средства	2.678.813	319.833
Побарувања за повеќе платен персонален данок	-	70.529
Побарувања за повеќе платен данок на добивка	303.502	-
	2.982.315	390.362

Со состојба на 31 декември 2022 година, Друштвото евидентира одложени даночни средства во висина од 2.678.813 денари (2021: 319.833 денари) кои се врз основа на пресметаната нереализирана добивка која ја признава и евидентира како ревалоризациона резерва од финансиските вложувања класифицирани како расположливи за продажба.

2.7 Побарувања

Побарувањата во долната табела се прикажани во бруто износ намалени за исправката на вредноста на побарувањата од договори за осигурување во согласност со Правилникот за вреднување на ставките од билансот на состојба и изготвување на деловните биланси и измените и дополнувањата, донесени од страна на Агенцијата за супервизија на осигурувањето. Согласно Правилникот, исправка на недоспеани побарувања се пресметува за субјекти за кои има покренато стечајна постапка и истата е во висина од 100% од износот на побарувањето без оглед на периодот на доцнење во исполнување на обврската, како и за оние побарувања кај кои договорениот рок на доспевање утврден во договорот (полисата) за осигурување е утврден после датумот на истекот на скаденцата. Со состојба на 31 декември 2022, Друштвото евидентира исправка на недоспеани побарувања во износ од 581.296 денари (2021: 1.171.111 денари).

	2022	2021
Побарувања од осигуреници	422.048.836	417.611.211
Исправка на вредност на побарувања од осигуреници	(95.578.784)	(85.467.807)
	326.470.052	332.143.404
Останати побарувања од непосредни работи на осигурување	40.429.676	46.049.998
Исправка на вредност на останати побарувања од непосредни работи на осигурување	(32.870.086)	(34.543.192)
	7.559.590	11.506.806
Побарувања за финансиски вложувања (побарувања по камати од депозити и државни обврзници, побарувања од дивиденди, побарувања од вложувања од НБО итн.)	8.440.381	6.831.641
Исправка на вредност на побарувања по основ на финансиски вложувања	(13.348)	(13.348)
	8.427.033	6.818.293
Побарувања од вработени и останати побарувања	4.280.134	4.003.880
Исправка на вредност на останати побарувања	(1.578.751)	(1.644.325)
	2.701.383	2.359.555
	345.158.058	352.828.058

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
 Информации и обелоденувања кон Извештајот за финансиска состојба (Биланс на состојба)
 Со состојба на и за годината што завршува на 31 декември 2022 година
 (Сите износи се изразени во денари, освен доколку не е поинаку наведено)

2.7 Побарувања (продолжува)

Анализата на старосната структура на побарувања од осигуреници со состојба на 31 декември 2022 и 2021 година е како што следи:

	2022			2021			
	Побарувања	Состојба на исправка на вредност	Сегашна вредност на побарување		Побарувања	Состојба на исправка на вредност	Сегашна вредност на побарување
до 30 дена	54.150.842	(335.681)	53.815.161	до 30 дена	50.646.156	(133.548)	50.512.608
31-60 дена	22.093.562	(2.310.555)	19.783.007	31-60 дена	20.716.977	(2.335.325)	18.381.652
61-120 дена	20.454.986	(6.472.942)	13.982.044	61-120 дена	17.193.814	(5.447.953)	11.745.861
121-270 дена	28.631.494	(15.082.008)	13.549.486	121-270 дена	23.596.321	(12.137.540)	11.458.781
271 - 365 дена	10.891.301	(7.794.196)	3.097.105	271 - 365 дена	7.650.391	(5.439.468)	2.210.923
над 365 дена	63.002.106	(63.002.106)	-	над 365 дена	58.802.862	(58.802.862)	-
Доспеани побарувања	199.224.291	(94.997.488)	104.226.803	Доспеани побарувања	178.606.521	(84.296.696)	94.309.825
Недоспеани побарувања	222.824.545	(581.296)	222.243.249	Недоспеани побарувања	239.004.690	(1.171.111)	237.833.579
	422.048.836	(95.578.784)	326.470.052		417.611.211	(85.467.807)	332.143.404

Анализата на движењето на вкупната исправка на вредност за 2022 и 2021 година е како што следи:

	2022	2021
На 1 јануари	121.668.672	109.627.618
Трошок за годината (Белешка 3.11 и 3.12)	25.108.217	38.877.657
Ослободување на исправка на вредност за годината (Белешка 3.11 и 3.12)	(11.486.646)	(19.821.570)
Траен отпис	(5.249.274)	(7.015.033)
На 31 декември	130.040.969	121.668.672

На 31 декември 2022 година, Друштвото изврши преоценка на наплатливоста на салдото на побарувања на премија од осигуреници и останати побарувања, врз чија основа изврши отпис поради ненаплатливост на истите во износ од 5.249.274 денари (2021: 7.015.033 денари). Целокупниот отпис е во согласност со законските предуслови за траен отпис, односно отпишаните побарувања се однесуваат на побарувања од субјекти врз кои е затворена стечајната постапка, субјекти избришани од Централниот регистар согласно член 552-б од Законот за трговски друштва или побарувања од физички лица кои се починати или пак застарени побарувања.

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Информации и обелоденувања кон Извештајот за финансиска состојба (Биланс на состојба)
Со состојба на и за годината што завршува на 31 декември 2022 година
(Сите износи се изразени во денари, освен доколку не е поинаку наведено)

2.7 Побарувања (продолжува)

2.7.1 Останати побарувања од непосредни работи на осигурување

Со состојба на 31 декември 2022 година, Друштвото утврди исправка и на сите останати побарувања од непосредни работи на осигурување (белешка 2.7). Нивната структура е како што следи:

	2022	2021
Останати побарувања од непосредни работи на осигурување	40.429.676	46.049.998
Исправка на вредност на останати побарувања од непосредни работи на осигурување	(32.870.086)	(34.543.192)
	7.559.590	11.506.806
Побарувања од регреси	27.414.574	28.009.044
Исправка на побарувања од регреси	(26.436.963)	(26.930.938)
	977.611	1.078.106
Побарувања УГ штети	4.509.220	6.644.940
Исправка на побарувања од УГ штети	(1.455.678)	(1.402.007)
	3.053.542	5.242.933
Побарувања провизии реосигурување	96.813	1.554.789
Исправка на побарувања од провизии за реосигурување	(96.813)	(1.245.031)
	-	309.758
Побарувања по основ на цесии и останати побарувања	7.191.156	6.732.290
Исправка на побарувања од непосредни работи	(4.880.632)	(4.965.216)
	2.310.524	1.767.074
Останати побарувања од ГФ	1.217.913	3.108.935
Исправка на останати побарувања од ГФ	-	-
	1.217.913	3.108.935

Анализата на старосната структура на побарувања од непосредни работи на осигурување со состојба на 31 декември 2022 и 2021 година е како што следи:

	2022			2021			
	Побарувања	Состојба на исправка на вредност	Сегашна вредност на побарување		Побарувања	Состојба на исправка на вредност	Сегашна вредност на побарување
до 30 дена	4.949.846	-	4.949.846	до 30 дена	5.642.494	-	5.642.494
31-60 дена	75.449	(7.545)	67.904	31-60 дена	499.141	(49.915)	449.226
61-120 дена	749.340	(232.295)	517.045	61-120 дена	1.458.078	(452.004)	1.006.074
121-270 дена	923.699	(471.086)	452.613	121-270 дена	1.335.147	(680.923)	654.224
271 - 365 дена	263.048	(186.763)	76.285	271 - 365 дена	199.103	(141.363)	57.740
над 366 дена	31.972.397	(31.972.397)	-	над 366 дена	33.218.987	(33.218.987)	-
Доспеани побарувања	38.933.779	(32.870.086)	6.063.693	Доспеани побарувања	42.352.950	(34.543.192)	7.809.758
Недоспеани побарувања	1.495.897	-	1.495.897	Недоспеани побарувања	3.697.048	-	3.697.048
	40.429.676	(32.870.086)	7.559.590		46.049.998	(34.543.192)	11.506.806

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Информации и обелоденувања кон Извештајот за финансиска состојба (Биланс на состојба)
Со состојба на и за годината што завршува на 31 декември 2022 година
(Сите износи се изразени во денари, освен доколку не е поинаку наведено)

2.8 Материјални средства кои служат за вршење на дејноста

2022 година

	Компјутери и телеком. опрема	Мебел и канцелариска опрема	Патнички возила	Останати средства	Вкупно
На 1 јануари 2022 година состојба, нето	4.836.897	720.897	97.071	3.350.584	9.005.449
Набавка во текот на годината	1.240.074	318.067	15.659	41.790	1.615.590
Продажба во текот на годината	-	-	-	-	-
Трошок за амортизација	(2.271.110)	(261.796)	(71.492)	(458.329)	(3.062.727)
Усогласување	-	-	-	(350)	(350)
На 31 декември 2022 година состојба, нето	3.805.861	777.168	41.239	2.933.695	7.557.963

На 1 јануари 2022 година

Набавна вредност	23.299.179	8.353.113	9.324.994	6.078.670	47.055.956
Акумулирана амортизација	(18.462.282)	(7.632.216)	(9.227.923)	(2.728.086)	(38.050.507)
Нето сметководствена вредност	4.836.897	720.897	97.071	3.350.584	9.005.449

На 31 декември 2022 година

Набавна вредност	23.375.916	8.671.180	9.340.653	6.023.702	47.411.451
Акумулирана амортизација	(19.570.055)	(7.894.012)	(9.299.415)	(3.090.007)	(39.853.489)
Нето сметководствена вредност	3.805.861	777.168	41.239	2.933.695	7.557.963

2021 година

	Компјутери и телеком. опрема	Мебел и канцелариска опрема	Инвестиции во туѓ имот	Патнички возила	Останати средства	Вкупно
На 1 јануари 2021 година состојба нето	4.943.966	623.353	-	173.756	2.035.820	7.776.895
Набавка во текот на годината	2.064.711	413.032	-	-	1.688.792	4.166.535
Продажба во текот на годината	-	-	-	-	-	-
Трошок за амортизација	(2.171.780)	(315.488)	-	(76.685)	(374.028)	(2.937.981)
Отпис	-	-	-	-	-	-
Усогласување	-	-	-	-	-	-
На 31 декември 2021 година состојба нето	4.836.897	720.897	-	97.071	3.350.584	9.005.449

На 1 јануари 2021 година

Набавна вредност	24.145.133	8.138.675	286.455	9.324.994	4.788.189	46.683.446
Акумулирана амортизација	(19.201.167)	(7.515.322)	(286.455)	(9.151.238)	(2.752.369)	(38.906.551)
Нето сметководствена вредност	4.943.966	623.353	-	173.756	2.035.820	7.776.895

На 31 декември 2021 година

Набавна вредност	23.299.179	8.353.113	-	9.324.994	6.078.670	47.055.956
Акумулирана амортизација	(18.462.282)	(7.632.216)	-	(9.227.923)	(2.728.086)	(38.050.507)
Нето сметководствена вредност	4.836.897	720.897	-	97.071	3.350.584	9.005.449

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
 Информации и обелоденувања кон Извештајот за финансиска состојба (Биланс на состојба)
 Со состојба на и за годината што завршува на 31 декември 2022 година
 (Сите износи се изразени во денари, освен доколку не е поинаку наведено)

Материјални средства кои служат за вршење на дејност (продолжува)

Залог врз опрема

На 31 декември 2022 и 2021 година Друштвото нема дадена опрема под залог.

2.9 Парични средства и останати парични еквиваленти

	2022	2021
Парични средства во банка	31.903.870	15.843.882
Благајна	336.419	382.662
Исправка на вредност на парични средства и останати парични еквиваленти	-	(1.842.262)
	32.240.289	14.384.282

Во 2022 наплатени се 1.842.262 денари од распределбата на стечајната маса на Еуростандард банка од средствата кои останаа на трансакциската сметка на Друштвото во банката при отварање на стечајот во висина од 1.842.262 денари и соодветно на тоа е извршено ослободување на исправката на вредност на паричните средства и останатите парични еквиваленти..

Анализата на движењето на исправката на вредност за 2022 и 2021 година е како што следи:

	2022	2021
На 1 јануари	1.842.262	1.842.262
Ослободување на исправка на вредност за годината (Белешка 3.12)	(1.842.262)	-
На 31 декември	-	1.842.262

2.10 Активни временски разграничувања

Со состојба на 31 декември 2022 година, активните временски разграничувања во износ од 98.117.850 денари се состојат од одложени трошоци за стекнување во износ од 78.643.355 денари и останати пресметани приходи во износ од 19.474.495 денари (2021: 97.909.842 денари од кои 69.481.206 денари за одложени трошоци за стекнување и 28.428.636 денари за останати пресметани приходи).

Одложени трошоци за стекнување

	2022	2021
Одложени трошоци за премија – стекнување (состојба)	52.920.280	41.311.825
Одложени трошоци за премија – брокери (состојба)	25.723.075	28.169.381
Состојба на 31 декември	78.643.355	69.481.206

	2022	2021
Пресметани приходи за провизија од реосигурување	11.757.653	19.387.567
Одложени трошоци - фактури	379.593	72.002
Одложени трошоци за попусти-пакет доверба	6.410.551	7.653.063
Останати одложени трошоци	926.698	1.316.004
	19.474.495	28.428.636

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
 Информации и обелоденувања кон Извештајот за финансиска состојба (Биланс на состојба)
 Со состојба на и за годината што завршува на 31 декември 2022 година
 (Сите износи се изразени во денари, освен доколку не е поинаку наведено)

2.11 Капитал и резерви

На 31 декември 2022 година акционерскиот капитал се состои од 3.200 (2021: 3.200) обични акции со номинална вредност од Евра 1,000 по акција, односно 195.326.080 денари. Имателот на обични акции има право на дивиденда кога ќе биде објавена. Со состојба на 31 декември 2022 година акционерската структура на Друштвото е како што следи:

	% од акциите со право на глас
Grazer Wechselseitige Versicherung Aktiengesellschaft	100%
	100%

Во март 2020 година дојде до промена на сопственичката структура на Друштвото. Имено, Grazer Wechselseitige Versicherung Aktiengesellschaft со седиште на ул. Herrengasse бр.18-20, 8010 Грац, Република Австрија, стана сопственик на 100% од акциите на Друштвото, со што стана нов единствен акционер. Краен сопственик на Друштвото е Grazer Wechselseitige Versicherung Aktiengesellschaft.

Законски резерви

Резерва на сигурност

Според законската регулатива Друштвото треба да пресметува и издвојува една третина од нето добивката за годината за резерва на сигурност (доколку добивката не се користи за покривање на загуби од претходни години), се додека нивото на резервите не достигне износ кој е најмалку еднаков на 50% од остварената просечна премија на осигурување во последните две години, при што премиите од претходните години се зголемуваат за индексот на порастот на цените на мало, сметајќи ја и годината за која се распоредува остварената добивка.

Резервите на сигурност се наменети за покривање на обврските од договорите за осигурување во подолг временски период.

Со состојба 31 декември 2022 година вкупните законски резерви изнесуваат 222.714.926 денари (2021: 192.835.567 денари).

Ревалоризациона резерва

Ревалоризационата резерва за финансиски средства расположливи за продажба го вклучува кумулативниот нето ефект од промените во објективната вредност на вложувањата расположливи за продажба се до моментот на нивното депризнавање или оштетување. Со состојба на 31 декември 2022 состојбата на ревалоризационата резерва го намалува капиталот на Друштвото и изнесува (9.997.732) денари (2021: (415.302) денари).

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
 Информации и обелоденувања кон Извештајот за финансиска состојба (Биланс на состојба)
 Со состојба на и за годината што завршува на 31 декември 2022 година
 (Сите износи се изразени во денари, освен доколку не е поинаку наведено)

2.11 Капитал и резерви (продолжува)
Ревалоризациона резерва (продолжува)

	2022	2021
Почетна состојба	(415.302)	2.727.969
(Намалување) на ревалоризационата резерва по основ на реализирани добивки од фин.вложувања расположливи за продажба (белешка 2.4.2 и 3.2)	(1.207.759)	(20.195.384)
(Намалување)/Зголемување/ на ревалоризационата резерва по основ на нереализирани добивки/загуби од фин.вложувања расположливи за продажба (белешка 2.4.2)	(8.374.671)	17.052.113
	(9.997.732)	(415.302)

Нераспределена нето добивка

Со состојба на 31 декември 2022 година, Друштвото има нераспределена добивка од 148.406.186 денари (2021: 108.647.467 денари).

Во текот на 2022 година, Друштвото исплати дивиденда во износ од 20 милиони денари (2021: не е исплатена дивиденда).

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)

Информации и обелоденувања кон Извештајот за финансиска состојба (Биланс на состојба) (продолжува)

Со состојба на и за годината што завршува на 31 декември 2022 година

(Сите износи се изразени во денари, освен доколку не е поинаку наведено)

2.12 Бруто технички резерви

Со состојба на 31 декември 2022 година, бруто технички резерви на Друштвото се состојат од следниве видови на резерви: бруто резерви за преносни премии, резерви за неистечени ризици, резерви за штети и резерви за бонуси и попусти.

	2022			2021		
	Бруто	Реосигурување	Нето	Бруто	Реосигурување	Нето
Состојба на 1 јануари	1.033.891.331	(158.202.839)	875.688.492	933.945.568	(67.483.413)	866.462.155
Движење на бруто резерви за штети	32.430.864	(13.621.863)	18.809.001	36.266.848	(19.886.628)	16.380.220
Движење на преносна премија	13.701.086	(35.444.151)	49.145.237	68.903.845	(70.832.798)	(1.928.953)
Преносна премија (неистечени ризици)	2.000.000	-	2.000.000	(870.749)	-	(870.749)
Резерви за бонуси и попусти	1.642.532	-	1.642.532	(4.354.181)	-	(4.354.181)
Сосотојба на 31 декември	1.083.665.813	(136.380.551)	947.285.262	1.033.891.331	(158.202.839)	875.688.492
Резерви за штети и за бонуси и попусти	Бруто	Реосигурување	Нето	Бруто	Реосигурување	Нето
Состојба на 01 јануари	510.490.101	(31.726.864)	478.763.237	478.577.434	(11.840.236)	466.737.198
Движење на резерви за настанати, пријавени штети	14.436.764	(15.548.888)	(1.112.125)	33.386.523	(20.452.859)	12.933.664
Движење на резерви на индиректни трошоци	1.936.911	-	1.936.911	392.136	-	392.136
Движење на резерви за настанати, но непријавени штети	16.057.189	1.927.025	17.984.214	2.488.189	566.231	3.054.420
Резерви за бонуси и попусти	1.642.532	-	1.642.532	(4.354.181)	-	(4.354.181)
Состојба на 31 декември	544.563.497	(45.348.727)	499.214.769	510.490.101	(31.726.864)	478.763.237
Преносна премија	Бруто	Реосигурување	Нето	Бруто	Реосигурување	Нето
Состојба на 01 јануари	523.401.230	(126.475.975)	396.925.255	455.368.134	(55.643.177)	399.724.957
Полисирана премија во тековна година	1.125.322.945	(234.408.788)	890.914.157	1.124.297.921	(364.354.689)	759.943.232
Трошоци за бонуси и попусти	(25.987.188)	-	(25.987.188)	(26.973.310)	-	(26.973.310)
Заработената премија во тековната година	(1.083.634.671)	269.852.939	(813.781.732)	(1.029.291.515)	293.521.891	(735.769.623)
Сосотојба на 31 декември	539.102.317	(91.031.824)	448.070.492	523.401.230	(126.475.975)	396.925.255

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)

Информации и обелоденувања кон Извештајот за финансиска состојба (Биланс на состојба) (продолжува)

Со состојба на и за годината што завршува на 31 декември 2022 година

(Сите износи се изразени во денари, освен доколку не е поинаку наведено)

2.12 Бруто технички резерви (продолжува)

Движење во преносната премија и резервите за штети и бонуси и попусти во 2022 година:

	Осигурување од незгода	Здравствено осигурување	Осигуру- вање на моторни возила	Осигуру- вање на воздухо- плови	Осигурува- ње на пловни објекти	Осигурување на стока во превоз	Осигурување на имот од пожар	Други осигуру- вања на имот	Одговор- ност кон трети лица	Одговор- ност воздухо- плови	Одговор- ност пловни објекти	Општа одговорност	Гаранции	Фин загуби	Осигуру- вање на туристичка помош	Вкупно
Резервирања за преносна премија	42.551.179	77.519.244	47.328.044	169.623	21.427	299.586	76.283.092	41.055.852	211.911.833	17.937	253.609	28.046.114	3.915	245.359	11.395.503	537.102.317
Преносна премија за реосигурителот	(157.802)	(6.322.405)	(674.411)	(169.625)	-	(36.337)	(52.254.650)	(18.307.127)	-	(17.938)	-	(13.091.529)	-	-	-	(91.031.824)
Преносна премија (неистечени ризици)	1.700.000	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	300.000	-	2.000.000
Нето преносна премија (намалена за прен премија за реосигурителот)	44.093.377	71.196.839	46.653.633	(2)	21.427	263.249	24.028.442	22.748.725	211.911.833	(1)	253.609	14.954.585	3.915	545.359	11.395.503	448.070.493
Резерви за штети	30.266.634	17.585.490	43.412.646	-	-	605.681	40.756.609	7.724.719	379.658.236	-	-	7.299.073	-	-	5.368.436	532.677.524
Резерви за бонуси и попусти	11.452.083	9.621	153.654	-	-	579	163.016	103.523	-	-	-	3.461	-	-	36	11.885.973
Промена во резерви за штети - IBNR, дел за реосигурување	(666.344)	-	-	-	-	-	(6.724.296)	-	-	-	-	-	-	-	-	(7.390.640)
Промена во резерви за штети - RBNS	(120.000)	(5.060)	-	-	-	-	(20.000.000)	(300.000)	(17.233.027)	-	-	(300.000)	-	-	-	(37.958.087)
Нето резерви за штети (намалена за пренесениот дел на реосигурителот)	40.932.373	17.590.051	43.566.300	-	-	606.260	14.195.329	7.528.242	362.425.209	-	-	7.002.534	-	-	5.368.472	499.214.770
	85.025.750	88.786.889	90.219.933	(2)	21.427	869.509	38.223.771	30.276.967	574.337.042	(1)	253.609	21.957.119	3.915	545.359	16.763.975	947.285.263

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)

Информации и обелоденувања кон Извештајот за финансиска состојба (Биланс на состојба) (продолжува)

Со состојба на и за годината што завршува на 31 декември 2022 година

(Сите износи се изразени во денари, освен доколку не е поинаку наведено)

2.12 Бруто технички резерви (продолжува)

Движење во преносната премија и резервите за штети и бонуси и попусти во 2021 година:

	Осигурување од незгода	Здравствено осигурување	Осигурување на моторни возила	Осигурување на воздухо- плови	Осигурување на пловни објекти	Осигурување на стока во превоз	Осигурување на имот од пожар	Други осигурувања на имот	Одговорност кон трети лица	Одговорност воздухо- плови	Одговорност пловни објекти	Општа одговорност	Гаранции	Фин загуби	Осигурување на туристичка помош	Вкупно
Резервирања за преносна премија	43.331.228	55.647.509	38.909.655	213.973	55.970	321.260	99.919.311	61.369.591	188.785.634	454.806	242.363	26.032.413	2.491	124.982	7.990.045	523.401.230
Преносна премија за реосигурителот	(5.626)	(5.360.956)	(671.296)	(213.970)	-	-	(75.636.366)	(33.927.212)	-	(17.264)	-	(10.643.285)	-	-	-	(126.475.975)
Преносна премија (неистечени ризици)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Нето преносна премија (намалена за прен премија за реосигурителот)	43.325.602	50.286.553	38.238.359	3	55.970	321.260	24.282.945	27.442.379	188.785.634	437.542	242.363	15.389.128	2.491	124.982	7.990.045	396.925.255
Резерви за штети	37.307.967	19.848.819	25.297.713	-	-	787.874	19.010.027	8.654.621	378.343.705	-	-	7.090.450	-	100.574	3.804.910	500.246.660
Резерви за бонуси и попусти	10.243.441	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	10.243.441
Промена во резерви за штети - IBNR, дел за реосигурување	(920.516)	-	-	-	-	-	(8.397.149)	-	-	-	-	-	-	-	-	(9.317.6650)
Промена во резерви за штети - RBNS	(1.122.698)	(5.060)	-	-	-	-	(3.000.000)	-	(17.981.441)	-	-	(300.000)	-	-	-	(22.409.199)
Нето резерви за штети (намалена за пренесениот дел на реосигурителот)	45.508.194	19.843.759	25.297.713	-	-	787.874	7.612.878	8.654.621	360.362.264	-	-	6.790.450	-	100.574	3.804.910	478.763.237
	88.833.796	70.130.311	63.536.072	3	55.970	1.109.134	31.895.823	36.097.000	549.147.898	437.542	242.363	22.179.578	2.491	225.556	11.794.955	875.688.492

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)

Информации и обелоденувања кон Извештајот за финансиска состојба (Биланс на состојба) (продолжува)

Со состојба на и за годината што завршува на 31 декември 2022 година

(Сите износи се изразени во денари, освен доколку не е поинаку наведено)

2.13 Останати резерви

	2022	2021
Резерви за отпремнини на вработени	1.173.897	1.047.868
Резерви за јубилејни награди на вработени	2.966.859	2.457.598
	4.140.756	3.505.466

Друштвото во 2022 година пресмета трошоци за резервирања за вработените во износ од 4.140.756 денари (2021: 3.505.466 денари), од кои трошоци од резервирања за отпремнини на износ од 1.173.897 (2021: 1.047.868 денари) и трошоци од резервирања за јубилејни награди во износ од 2.966.859 денари (2021: 2.457.598 денари).

2.14 Одложени и тековни даночни обврски

	2022	2021
Одложени даночни обврски	1.744.663	380.569
Обврска за данок на добивка	1.144.141	6.249.580
Останати тековни даночни обврски	355.020	247.544
	3.243.824	6.877.693

За прв пат во 2021 година, Друштвото за своите финансиски вложувања класифицирани како расположливи за продажба согласно МСС 39, започна со примена на МСС 12, за целите на финансиското известување, односно евидентирање на одложени даночни средства и одложени даночни обврски произлезени од одбитните или оданочивите времени разлики меѓу сметководствената вредност на одредено средство/обврска и неговата даночна основица.

Со состојба на 31 декември 2022 година, Друштвото евидентира одложени даночни обврски во висина од 1.744.663 денари, од кои 1.566.897 денари се врз основа на пресметаната нереализирана добивка која ја признава и евидентира како ревалоризациона резерва од финансиските вложувања класифицирани како расположливи за продажба.

2.15 Обврски

Друштвото евидентираше обврски од непосредни работи на осигурување

	2022	2021
Обврски по основ на премија за соосигурување и реосигурување	19.307.579	15.234.006
Обврски спрема осигуреници	2.010.327	536.412
Обврски од непосредни работи во осигурување	24.190	8.260
Обврски по основ на нето плати, придонеси за плати и други обврски за вработени	14.257.327	13.560.057
Обврски спрема добавувачи	3.951.487	4.689.732
Останати обврски од непосредни работи на осигурување		
- обврски кон ГФ	1.863.863	963.946
- обврски за провизии по основ на застапување	2.155.488	2.273.672
- обврски за противпожарен придонес и др. законски обврски	2.894.696	2.583.019
- обврски по основ на бонуси и попусти кои зависат и не зависат од резултатот	487.024	-
- останати обврски	1.268.519	2.777.601
Останати обврски	1.853.237	3.108.190
	50.073.737	45.734.895

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)

Информации и обелоденувања кон Извештајот за финансиска состојба (Биланс на состојба) (продолжува)

Со состојба на и за годината што завршува на 31 декември 2022 година

(Сите износи се изразени во денари, освен доколку не е поинаку наведено)

2.16 Пасивни временски разграничувања

	2022	2021
Однапред пресметани трошоци за реосигурување	55.588.596	97.315.616
Однапред пресметани трошоци за брокери, туристички агенции и застапници	20.457.367	13.384.093
Останати однапред пресметани трошоци	1.733.961	1.678.541
	77.779.924	112.378.250

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Информации и обелоденувања кон Билансот на успех (Извештај за сеопфатна добивка)
Со состојба на и за годината што завршува на 31 декември 2022 година
(Сите износи се изразени во денари, освен доколку не е поинаку наведено)

3. Информации и обелоденувања кон Билансот на успех (Извештај за сеопфатна добивка)

3.1 Заработена премија

Реализирани премии со состојба на 31 декември 2022 година

	Бруто полисирана премија за осигурување	Промена во бруто резерви за преносна премија	Промена во бруто резерви за преносна премија (неистечени ризици)	Бруто полисирана премија предадена на реосигурителите	Промена во бруто резерва за преносна премија - дел за реосигурување (Белешка 2.5)	Нето приходи од премија од осигурување
Осигурување од незгода	90.665.190	780.050	(1.700.000)	(2.669.998)	152.176	87.227.418
Здравствено осигурување	152.934.866	(21.871.735)	-	(12.833.769)	961.449	119.190.811
Осигурување на моторни возила	90.655.649	(8.418.390)	-	(1.926.740)	3.115	80.313.634
Осигурување на воздухоплови	61.912.360	44.350	-	(61.912.360)	(44.345)	5
Осигурување на пловни објекти	70.326	34.544	-	-	-	104.870
Осигурување на стока во превоз	4.453.771	21.674	-	(602.276)	36.337	3.909.506
Осигурување на имот од пожар	136.526.158	23.636.219	-	(88.368.410)	(23.381.716)	48.412.251
Други осигурувања на имот	53.963.193	20.313.738	-	(9.328.596)	(15.620.085)	49.328.250
Одговорност на трети лица	416.531.179	(23.126.199)	-	(10.904.012)	-	382.500.968
Одговорност воздухоплови	4.999.070	436.869	-	(4.995.139)	674	441.474
Одговорност пловни објекти	490.580	(11.247)	-	-	-	479.333
Општа одговорност	71.670.146	(2.013.701)	-	(40.867.488)	2.448.244	31.237.201
гаранции	15.039	(1.424)	-	-	-	13.615
Финансиски загуби	438.689	(120.377)	(300.000)	-	-	18.312
Осигурување на туристичка помош	39.996.729	(3.405.458)	-	-	-	36.591.271
Вкупно	1.125.322.945	(13.701.086)	(2.000.000)	(234.408.788)	(35.444.151)	839.768.920

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Информации и обелоденувања кон Билансот на успех (Извештај за сеопфатна добивка) (продолжува)
Со состојба на и за годината што завршува на 31 декември 2022 година
(Сите износи се изразени во денари, освен доколку не е поинаку наведено)

3.1 Заработена премија (продолжува)

Реализирани премии со состојба на 31 декември 2021 година

	Бруто полисирана премија за осигурување	Промена во бруто резерви за преносна премија	Промена во бруто резерви за преносна премија (неистечени ризици)	Бруто полисирана премија предадена на реосигурителите	Промена во бруто резерва за преносна премија - дел за реосигурување (Белешка 2.5)	Нето приходи од премија од осигурување
Осигурување од незгода	81.661.469	19.974.101	-	(7.826.177)	(4.862)	93.804.531
Здравствено осигурување	104.010.595	(7.194.143)	-	(14.707.924)	524.103	82.632.631
Осигурување на моторни возила	77.567.005	3.356.703	870.749	(1.350.007)	12.931	80.457.381
Осигурување на воздухоплови	78.100.000	209.863	-	(78.099.999)	(209.866)	(2)
Осигурување на пловни објекти	185.158	(32.412)	-	-	-	152.746
Осигурување на стока во превоз	2.729.441	712.583	-	-	(240)	3.441.784
Осигурување на имот од пожар	200.840.435	(53.551.224)	-	(158.059.381)	54.947.706	44.177.536
Други осигурувања на имот	99.099.990	(12.645.416)	-	(49.091.908)	13.127.385	50.490.051
Одговорност на трети лица	378.356.791	(12.222.954)	-	(9.133.649)	-	357.000.188
Одговорност воздухоплови	6.876.006	61.522	-	(6.299.999)	(296.463)	341.066
Одговорност пловни објекти	495.840	(11.935)	-	-	-	483.905
Општа одговорност	69.484.371	(2.848.728)	-	(39.785.645)	2.732.104	29.582.102
гаранции	8.789	12.455	-	-	-	21.244
Финансиски загуби	273.886	(2.321)	-	-	-	271.565
Осигурување на туристичка помош	24.608.145	(4.721.940)	-	-	-	19.886.205
Вкупно	1.124.297.921	(68.903.845)	870.749	(364.354.689)	70.832.798	762.742.934

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Информации и обелоденувања кон Билансот на успех (Извештај за сеопфатна добивка) (продолжува)
Со состојба на и за годината што завршува на 31 декември 2022 година
(Сите износи се изразени во денари, освен доколку не е поинаку наведено)

3.2 Приходи од вложувања

	2022	2021
Приходи од камати од државни обврзници и државни записи	13.468.000	11.557.281
Приходи од камати од орочени депозити во банки	8.005.614	8.492.154
Приходи од камати од тековни сметки во банки	126.079	3.308
Приходи од камати од Гарантен Фонд	170.083	248.666
Приходи од камати	21.769.776	20.301.409
Позитивни курсни разлики	4.716.837	4.298.990
Нереализирани добивки од сведување на објективна вредност на вложувања за тргување	13.935.093	20.700.953
Реализирани добивки од продажба на вложувања (во инвестициски фондови) расположливи за продажба	1.207.759	20.436.907
Реализирани добивки од продажба на вложувања за тргување	-	98.270
Приходи од дивиденди	1.152.299	730.315
Останати приходи од вложувања	1.152.299	730.315
Вкупно приходи од вложувања	42.781.764	66.566.844

3.3 Останати осигурително технички приходи, намалени за реосигурување

	2022	2021
Приходи од Гарантен Фонд од реализирани регресни побарувања и надомест за обработка на штети	3.068.850	3.792.193
Приходи од друштва за обработка на штети - услужни штети	931.897	1.898.402
Останато	1.892.609	2.002.618
	5.893.356	7.693.213

3.4 Останати приходи

	2022	2021
Приходи од камати и судски трошоци од наплатени побарувања по судски пат	2.202.081	1.987.046
Приходи од позитивни курсни разлики	6.671.341	2.606.396
Останати приходи	4.119.567	2.403.254
	12.992.989	6.996.696

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)

Информации и обелоденувања кон Билансот на успех (Извештај за сеопфатна добивка) (продолжува)

Со состојба на и за годината што завршува на 31 декември 2022 година

(Сите износи се изразени во денари, освен доколку не е поинаку наведено)

3.5 Настанати штети

	2022	Бруто 2021	2022	Реосигурување 2021	2022	Нето 2021
Настанати, исплатени штети во тековната година	373.266.060	362.047.821	7.403.186	4.982.309	365.862.874	357.065.512
Промени во резервите за настанати, пријавени штети	16.373.675	33.778.659	15.548.888	20.452.859	824.787	13.325.800
Промени во резервите за настанати, но непријавени штети	16.057.189	2.488.189	(1.927.025)	(566.231)	17.984.214	3.054.420
Приходи од регресни побарувања	(4.271.129)	(4.455.382)	-	-	(4.271.129)	(4.455.382)
Настанати штети (нето трошоци за штети)	401.425.795	393.859.287	21.025.049	24.868.937	380.400.746	368.990.350

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)

Информации и обелоденувања кон Билансот на успех (Извештај за сеопфатна добивка) (продолжува)

Со состојба на и за годината што завршува на 31 декември 2022 година

(Сите износи се изразени во денари, освен доколку не е поинаку наведено)

3.5 Настанати штети (продолжува)

Анализа на настанати штети со состојба на 31 декември 2022 година

	Вкупно исплатени штети	Промени во бруто резервите за штети	Учество на реосигурит елите во исплатени штети	Учество на реосигурит елите во промените во резервите за штети	Приход од бруто реализира ни регресни пбарувања	Нето
Осигурување од незгода	47.913.024	(7.041.333)	(1.536.103)	1.256.870	-	40.592.458
Здравствено осигурување	81.160.709	(2.263.329)	-	-	-	78.897.380
Осигурување на моторни возила	38.897.301	18.114.933	-	-	(645.746)	56.366.488
Осигурување на воздухоплови	-	-	-	-	-	-
Осигурување на пловни објекти	-	-	-	-	-	-
Осигурување на стока во превоз	643.078	(182.193)	-	-	-	460.885
Осигурување на имот од пожар	20.976.884	21.746.582	-	(15.327.147)	-	27.396.319
Други осигурувања на имот	9.903.321	(929.902)	(1.048.405)	(300.000)	-	7.625.014
Одговорност на трети лица	160.176.038	1.314.531	(4.818.678)	748.414	(3.391.645)	154.028.660
Одговорност воздухоплови	-	-	-	-	-	-
Одговорност пловни објекти	-	-	-	-	-	-
Општа одговорност	3.765.984	208.623	-	-	-	3.974.607
Кредити	-	-	-	-	(233.738)	(233.738)
Финансиски загуби	-	(100.574)	-	-	-	(100.574)
Осигурување на туристичка помош	9.829.721	1.563.526	-	-	-	11.393.247
Вкупно	373.266.060	32.430.864	(7.403.186)	(13.621.863)	(4.271.129)	380.400.746

Анализа на настанати штети со состојба на 31 декември 2021 година:

	Вкупно исплатени штети	Промени во бруто резервите за штети	Учество на реосигурит елите во исплатени штети	Учество на реосигурит елите во промените во резервите за штети	Приход од бруто реализиран и регресни пбарувања	Нето
Осигурување од незгода	67.297.158	(9.434.947)	(2.527.624)	1.267.614	-	56.602.201
Здравствено осигурување	62.738.957	4.778.102	(1.950.614)	127.940	-	65.694.385
Осигурување на моторни возила	38.981.333	(10.267.902)	-	-	(1.341.611)	27.371.820
Осигурување на воздухоплови	-	-	-	-	-	-
Осигурување на пловни објекти	-	-	-	-	-	-
Осигурување на стока во превоз	128.413	252.005	-	-	-	380.418
Осигурување на имот од пожар	14.310.720	5.120.064	(494.131)	(3.000.741)	-	15.935.912
Други осигурувања на имот	10.670.171	(1.727.219)	-	-	(3.036)	8.939.916
Одговорност на трети лица	152.625.297	47.431.917	-	(17.981.441)	(3.110.735)	178.965.038
Одговорност воздухоплови	-	-	-	-	-	-
Одговорност пловни објекти	-	-	-	-	-	-
Општа одговорност	6.991.079	89.848	(9.940)	(300.000)	-	6.770.987
Кредити	-	-	-	-	-	-
Финансиски загуби	196.367	65.574	-	-	-	261.941
Осигурување на туристичка помош	8.108.326	(40.594)	-	-	-	8.067.732
Вкупно	362.047.821	36.266.848	(4.982.309)	(19.886.628)	(4.455.382)	368.990.350

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
 Информации и обелоденувања кон Билансот на успех (Извештај за сеопфатна добивка) (продолжува)
 Со состојба на и за годината што завршува на 31 декември 2022 година
 (Сите износи се изразени во денари, освен доколку не е поинаку наведено)

3.6 Промена во останати технички резерви, нето од реосигурување

Согласно Правилникот за минималните стандарди за пресметка на техничките резерви, Друштвото издвојува резерви за бонуси и попусти во висина еднаква на сумите кои осигурениците имаат право да ги примат врз основа на право на учество на добивка, како и други права кои произлегуваат од договорите за осигурување, право на делумно намалување на премии (попусти) и право на враќање на дел од премијата.

3.7 Трошоци за бонуси и попусти, нето од реосигурување

Во тек на 2022 година вкупните трошоци за бонуси и попусти изнесуваат 25.987.188 денари (2021: 26.973.310 денари), од кои 1.913.428 денари се трошоци за бонуси (добра деловна соработка) (2021: 3.598.980 денари) и 24.073.760 денари се трошоци за попусти (навремено плаќање на премијата) (2021: 23.374.319 денари).

3.8 Нето трошоци за спроведување на осигурувањето

Трошоци за стекнување

	2022	2021
Плати за вработени – продажба	109.443.367	95.478.001
Провизија	70.654.058	59.348.061
Реклама *	-	11.144.991
Печатени полиси	1.911.855	1.851.023
Надворешна репрезентација *	-	4.728.071
Промена во одложени трошоци за стекнување	(9.162.149)	(3.517.057)
	172.847.131	169.033.090

* види поглавје 3.9 Административни трошоци

Во 2019 година изврши пресметка/проекција на одложените трошоци за стекнување на 31.12.2019 година и ги процени ефектите од целосна примена на барањата на правилникот во однос на признавањето на одложени трошоци за стекнување. Со состојба на 31 декември 2020 година, Друштвото изврши целосно прилагодување кон Упатството за примена на контниот план за друштвата за осигурување и реосигурување (Службен весник на РСМ 170/2020) во однос на пресметката на одложените трошоци за стекнување.

Согласно измените на Правилникот за контен план за друштвата за осигурување и реосигурување, трошоците за провизија ги вклучуваат сите износи на провизија кои се однесуваат на склучени договори за осигурување (полиси) во тековниот пресметковен период, без разлика дали истите во целост или делумно се однесуваат на наредниот пресметковен период. Книжење на товар на ова konto за износот на провизија кој е договорен со застапникот односно посредникот се врши во моментот на сметководствено евидентирање (признавање) на приходот по основ на бруто полисирана премија за осигурување по однос на конкретен договор за осигурување (полиса) за кој провизијата се однесува (без оглед на начинот и времето на исплата на провизијата договорен со застапникот односно посредникот).

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
 Информации и обелоденувања кон Билансот на успех (Извештај за сеопфатна добивка) (продолжува)
 Со состојба на и за годината што завршува на 31 декември 2022 година
 (Сите износи се изразени во денари, освен доколку не е поинаку наведено)

3.1 Нето трошоци за спроведување на осигурувањето (продолжува)

Во продолжение е прикажана промената во одложените трошоци за стекнување за годините кои што завршуваат на 31 декември 2022 и 2021 година:

	2022	2021
Одложени трошоци за премија – аквизиција (движење)	(4.647.212)	36.576
Одложени трошоци за премија – брокери (движење)	(4.514.937)	(3.553.633)
Движење на одложените трошоци за полисирана премија	(9.162.149)	(3.517.057)

3.9 Административни трошоци

	2022	2021
Трошоци за вработените	62.863.023	63.873.651
-плати администрација	55.848.797	54.790.615
-останати трошоци за вработени	6.378.936	5.577.570
-трошоци од резервирања за отпремнини и јубилејни награди	635.290	3.505.466
Закупнина	18.819.465	20.287.758
Закупнина за средства за работа	958.178	786.789
Телефонски трошоци	7.125.326	7.705.456
Спонзорства и репрезентација (Маркетинг) *	26.353.563	3.244.741
Амортизација на материјални и нематеријални средства	3.882.332	3.907.644
Трошоци за услуги од физички лица	16.292.214	14.416.070
Надомест за користење на сопствено возило	7.836.332	6.901.731
Комунални услуги	5.425.447	3.466.772
Трошоци за обезбедување	21.240	21.240
Банкарски услуги	4.001.000	3.600.437
Канцелариски материјали	1.469.190	1.061.491
Трошоци за премија за осигурување (менаџерско осигурување, здравствено осигурување за НО, УО и сл)	8.279.133	7.097.968
Трошоци за одржување	11.294.064	10.223.496
Трошоци за адвокати, нотарски услуги и извршители	1.368.409	1.016.721
Трошоци за превоз и службени патувања	2.801.205	1.305.424
Останати административни трошоци	9.458.696	9.907.716
Административни трошоци	188.248.817	158.825.105

* согласно измената на Правилникот за формата и содржината на финансиските извештаи (Сл. Весник бр 118 од 23.05.2022)
 трошоците за Маркетинг и Надворешна репрезентација се дел од Административните трошоци (позиција 256 од Билансот на успех)

Трошоци за вработените

Трошоците за плата во Друштвото се евидентираат поделено, односно делот од платите во продажба се дел од трошоците за стекнување, додека платите за вработените во администрацијата и во процена и ликвидација на штети се прикажуваат како административни трошоци.

Обврските по основ на нето плати и придонеси на Друштвото се прикажани во вкупен износ.

	2022	2021
Нето плати	109.281.759	99.393.468
Придонеси и даноци	56.010.405	50.875.148
	165.292.164	150.268.616

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
 Информации и обелоденувања кон Билансот на успех (Извештај за сеопфатна добивка) (продолжува)
 Со состојба на и за годината што завршува на 31 декември 2022 година
 (Сите износи се изразени во денари, освен доколку не е поинаку наведено)

3.10 Останати осигурителни технички трошоци, намалени за реосигурување

	2022	2021
Трошоци за исплата на штети од Гарантен Фонд по НН возила	9.954.968	12.563.349
Противпожарен придонес	4.698.348	4.558.813
Надомест за здравствено осигурување	4.171.857	3.818.359
Надомест за Агенција за супервизија на осигурување	7.708.632	8.104.550
Трошоци за Национално биро за осигурување	2.898.169	2.822.708
Судски трошоци за регресни постапки од Национално биро за осигурување	989.649	1.021.779
Останати трошоци	212.535	261.806
	30.634.158	33.151.364

3.11 Вредносно усогласување на побарувања по основ на премија

	2022	2021
Ослободување на исправка на вредноста на побарувања од осигуреници (Белешка 2.7)	(8.868.744)	(17.040.022)
Наплатено отпишано побарување	(33.498)	(21.808)
Исправка на вредност на побарувања од осигуреници (Белешка 2.7)	24.047.082	35.314.540
	15.144.840	18.252.710

3.12 Останати расходи, вклучувајќи и вредносни усогласувања

	2022	2021
Исправка на вредноста на останати побарувања од непосредни работи на осигурување (Белешка 2.7)	1.061.135	3.563.117
Ослободување на исправка на вредноста на непосредни работи на осигурување (Белешка 2.7), нето	(2.617.902)	(2.781.548)
Ослободување на исправка на вредност на депозити (Белешка 2.4.4)	(2.476.489)	-
Ослободување на исправка на вредност на парични средства и останати парични еквиваленти (Белешка 2.9)	(1.842.262)	-
Негативни курсни разлики	6.004.166	6.705.773
Останати финансиски расходи	109.455	346.112
	238.103	7.833.454

3.13 Даночен расход

	2022	2021
Тековен даночен трошок (данок на добивка)	12.409.886	12.193.331
Одложен данок на добивка	-	-
	12.409.886	12.193.331

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
 Информации и обелоденувања кон Билансот на успех (Извештај за сеопфатна добивка) (продолжува)
 Со состојба на и за годината што завршува на 31 декември 2022 година
 (Сите износи се изразени во денари, освен доколку не е поинаку наведено)

3.13 Даношен расход (продолжува)

Во продолжение е усогласувањето на вкупниот даночен расход со билансот на успех за годините што завршуваат на 31 декември 2022 и 2021 година:

	2022	2021
Добивка пред оданочување	97.424.417	101.831.409
Одбитни трошоци за даночни цели	27.998.495	21.563.511
Даночна основица	125.422.912	123.394.920
Намалување на даночна основа		
- Дивиденди	280.000	-
- Износ на вратен дел од заем за кои во предходниот период е зголемена даночната основа	-	-
- Износ на извршени вложувања од добивката (реинвестирана)	1.044.056	1.461.610
Даночна основица со намалување	124.098.856	121.933.310
Пресметан данок на добивка по стапка од 10%	12.409.886	12.193.331
Пресметан данок на добивка по стапка од 10%	12.409.886	12.193.331
Ефективна даночна стапка	12,74%	11,97%

3.14 Заработка по акција

Основната заработка по акција е пресметана така што нето добивката за годината која припаѓа на обичните акционери се дели со пондерираниот просечен број на обични акции во текот на годината:

	2022	2021
Заработувачка која припаѓа на акционерите	85.014.531	89.638.078
Намалено за: дивиденди за приоритетните акции	-	-
Нето добивка која припаѓа на имателите на обични акции	85.014.531	89.638.078
Пондериран просечен број на обични акции	3.200	3.200
Основна заработка по акција (денари по акција)	26.567	28.012

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)

Информации и обелоденувања кон Билансот на успех (Извештај за сеопфатна добивка) (продолжува)

Со состојба на и за годината што завршува на 31 декември 2022 година

(Сите износи се изразени во денари, освен доколку не е поинаку наведено)

4. Вон билансна евиденција

Со состојба на 31 декември 2022 и 2021 година структурата на вонбилансната евиденција е како што следи:

	2022	2021
Нереализирани регресни побарувања	78.768.985	68.892.981
Гаранции и други облици на емство	4.748.542	5.613.940
Резервации по штети - ГФ	34.833.890	33.503.792
Резервации по приходи - пакет доверба и попуст пакет доверба	190.944.841	158.070.938
	309.296.258	266.081.651

Резервациите по приходи - пакет доверба и попуст пакет доверба во износ од 190.944.841 денари (2021: 158.079.938 денари) се однесуваат на одобрени попусти за склучени договори за лојалност за период од повеќе од една година (најчесто 3 или 5 години). Согласно клаузулите на договорите за лојалност, доколку клиентот предвремено го раскине договорот, Друштвото има право на наплата на претходно одобрениот попуст од клиентот.

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
 Информации и обелоденувања кон Билансот на успех (Извештај за сеопфатна добивка) (продолжува)
 Со состојба на и за годината што завршува на 31 декември 2022 година
 (Сите износи се изразени во денари, освен доколку не е поинаку наведено)

5. Побарувања и обврски од друштва во група - подружници, придружни друштва и заеднички контролирани ентитети

Трансакции со поврзани страни

Акционерот на Друштвото Grazer Wechselseitige Versicherung Aktiengesellschaft, воедно е акционер и во други правни субјекти, вклучувајќи друштва и финансиски институции, кои заедно ја претставуваат “GRAWE Групација”.

Состојбата на 31 декември 2022 година и трансакциите со поврзани лица во текот на годината биле како што следи:

	Клучен раководен кадар	Останати поврзани лица	Вкупно
Вкупно средства	634.299	1.537.330	2.171.629
Побарувања	634.299	1.537.330	2.171.629
Побарувања од осигуреници по основ на премија за осигурување	580.158	-	580.158
Останати побарувања	54.141	1.537.330	1.591.471
Вложувања	-	-	-
Дадени депозити	-	-	-
Вонбилансна евиденција	-	-	-
Регрес	-	-	-
Вкупно обврски	2.643.580	336.936	2.980.516
Обврски	2.643.580	336.936	2.980.516
Обврски спрема осигуреници по основ на штети, суми на осигурување и други договорени износи	-	-	-
Останати обврски	2.643.580	336.936	2.980.516
Вонбилансна евиденција	-	-	-
Регрес	-	-	-
Вкупно приходи	842.125	1.677.484	2.519.609
Вкупно расходи	-	14.613.759	14.613.759
Краткорочни користи за клучен раководен кадар	39.778.782	-	39.778.782

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)

Информации и обелоденувања кон Билансот на успех (Извештај за сеопфатна добивка) (продолжува)

Со состојба на и за годината што завршува на 31 декември 2022 година

(Сите износи се изразени во денари, освен доколку не е поинаку наведено)

5. Побарувања и обврски од друштва во група - подружници, придружни друштва и заеднички контролирани ентитети (продолжува)

Состојба на 31 декември 2021 година

	Клучен раководен кадар	Останати поврзани лица	Вкупно
Вкупно средства	946.748	-	946.748
Побарувања	946.748	-	946.748
Побарувања од осигуреници по основ на премија за осигурување	473.310	-	473.310
Останати побарувања	473.438	-	473.438
Вложувања	-	-	-
Дадени депозити	-	-	-
Вонбилансна евиденција	-	124.145	124.145
Регрес	-	124.145	124.145
Вкупно обврски	2.479.744	47.000	2.526.744
Обврски	2.479.744	47.000	2.526.744
Обврски спрема осигуреници по основ на штети, суми на осигурување и други договорени износи	-	-	-
Останати обврски	2.479.744	47.000	2.526.744
Вонбилансна евиденција	-	124.145	124.145
Регрес	-	124.145	124.145
Вкупно приходи	876.482	-	876.482
Вкупно расходи	-	11.669.300	11.669.300
Краткорочни користи за клучен раководен кадар	38.561.898	-	38.561.898

Трансакции со Национално биро за осигурување

	2022	2021
Вложувања во заеднички контролирани ентитети	15.120.437	14.874.787
Побарувања од Национално Биро за Осигурување	1.217.913	3.108.935
Приходи од вложувања	170.083	248.666
Приходи за обработка на штети	2.721.375	439.725
Приходи од реализирани регресни побарувања	931.897	3.352.468
Трошоци	13.842.786	16.407.836

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)

Информации и обелоденувања кон Билансот на успех (Извештај за сеопфатна добивка) (продолжува)

Со состојба на и за годината што завршува на 31 декември 2022 година

(Сите износи се изразени во денари, освен доколку не е поинаку наведено)

6. Податоци за коефициент на штети, коефициентот на трошоци и комбиниран коефициент на штети – по класи на осигурување

Согласно Правилникот за минимални стандарди за пресметка на техничките резерви издаден од страна на Агенцијата за супервизија на осигурувањето на Република Северна Македонија, Друштвото ги пресметува коефициентот на штети, коефициентот на трошоци и комбинираниот коефициент.

Коефициент на штети

Годишен коефициент на штета по класа на осигурување претставува сооднос меѓу настанатите штети и нето заработената премија за одредена класа на осигурување, искажан како децимален број заокружен на четири децимали. Во следната табела е прикажан коефициентот на штети за 2022 година.

Комбиниран коефициент, бруто

31.12.2022	Коефициент на штети, бруто	Коефициент на трошоци, бруто	Комбиниран коефициент, бруто
Вкупно	36,62%	38,03%	74,65%
незгода	46,02%	32,47%	78,49%
здравствено	60,21%	36,79%	97,00%
каска моторни возила	69,51%	47,71%	117,22%
каска шински возила	0,00%	0,00%	0,00%
каска воздухоплови	0,00%	18,49%	18,49%
каска пловни објекти	0,00%	26,41%	26,41%
карга	10,31%	34,80%	45,11%
имот од пожар и др.опасн.	26,78%	27,41%	54,19%
имот останато	12,22%	39,95%	52,17%
АО (вкупно)	40,79%	43,07%	83,86%
одговорност воздухоплови	0,00%	17,03%	17,03%
одговорност пловни објекти	0,00%	53,97%	53,97%
општа одговорност	3,39%	42,15%	45,54%
кредити	0,00%	0,00%	0,00%
гаранции	0,00%	36,99%	36,99%
финансиски загуби	-31,66%	84,57%	52,91%
правна заштита	0,00%	0,00%	0,00%
туристичка помош	31,14%	51,48%	82,62%

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)

Информации и обелоденувања кон Билансот на успех (Извештај за сеопфатна добивка) (продолжува)

Со состојба на и за годината што завршува на 31 декември 2022 година

(Сите износи се изразени во денари, освен доколку не е поинаку наведено)

6. Податоци за коефициент на штети, коефициентот на трошоци и комбиниран коефициент на штети – по класи на осигурување (Продолжува)

31.12.2021	Коефициент на штети, бруто	Коефициент на трошоци, бруто	Комбиниран коефициент, бруто
Вкупно	37,33%	38,44%	75,77%
незгода	52,65%	32,68%	85,33%
здравствено	69,74%	34,75%	104,49%
каско моторни возила	35,48%	39,34%	74,83%
каско шински возила	0,00%	0,00%	0,00%
каско воздухоплови	0,00%	24,65%	24,65%
каско пловни објекти	0,00%	251,10%	251,10%
карга	11,01%	39,53%	50,54%
имот од пожар и др.опасн.	13,19%	39,24%	52,43%
имот останато	10,34%	40,21%	50,55%
АО (вкупно)	55,33%	43,16%	98,50%
одговорност воздухоплови	0,00%	24,45%	24,45%
одговорност пловни објекти	0,00%	26,74%	26,74%
општа одговорност	4,17%	34,23%	38,40%
кредити	0,00%	0,00%	0,00%
гаранции	0,00%	-9,09%	-9,09%
финансиски загуби	95,96%	53,47%	149,42%
правна заштита	0,00%	0,00%	0,00%
туристичка помош	40,57%	50,98%	91,55%

Комбиниран коефициент, нето

31.12.2022	Коефициент на штети, нето	Коефициент на трошоци, нето	Комбиниран коефициент, нето
Вкупно	45,87%	45,98%	91,85%
незгода	47,01%	36,33%	83,34%
здравствено	66,21%	41,97%	108,17%
каско моторни возила	71,17%	53,84%	125,01%
каско шински возила	0,00%	0,00%	0,00%
каско воздухоплови	0,00%	0,00%	0,00%
каско пловни објекти	0,00%	29,70%	29,70%
карга	11,80%	33,60%	45,40%
имот од пожар и др.опасн.	56,93%	47,05%	103,98%
имот останато	15,67%	60,14%	75,80%
АО (вкупно)	40,89%	48,98%	89,86%
одговорност воздухоплови	0,00%	-359,96%	-359,96%
одговорност пловни објекти	0,00%	59,02%	59,02%
општа одговорност	8,65%	70,24%	78,89%
кредити	0,00%	0,00%	0,00%
гаранции	0,00%	42,67%	42,67%
финансиски загуби	-31,66%	91,35%	59,69%
правна заштита	0,00%	0,00%	0,00%
туристичка помош	31,14%	56,87%	88,00%

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)

Информации и обелоденувања кон Билансот на успех (Извештај за сеопфатна добивка) (продолжува)

Со состојба на и за годината што завршува на 31 декември 2022 година

(Сите износи се изразени во денари, освен доколку не е поинаку наведено)

6. Податоци за коефициент на штети, коефициентот на трошоци и комбиниран коефициент на штети – по класи на осигурување (Продолжува)

31.12.2021	Коефициент на штети, нето	Коефициент на трошоци, нето	Комбиниран коефициент, нето
Вкупно	49,10%	47,12%	96,22%
незгода	58,39%	33,81%	92,20%
здравствено	81,86%	37,11%	118,97%
каско моторни возила	36,08%	40,01%	76,08%
каско шински возила	0,00%	0,00%	0,00%
каско воздухоплови	0,00%	0,00%	0,00%
каско пловни објекти	0,00%	251,10%	251,10%
карго	11,01%	39,53%	50,54%
имот од пожар и др.опасн.	37,19%	96,59%	133,78%
имот останато	17,71%	58,44%	76,15%
АО (вкупно)	51,75%	44,26%	96,01%
одговорност воздухоплови	0,00%	117,05%	117,05%
одговорност пловни објекти	0,00%	26,74%	26,74%
општа одговорност	8,93%	65,82%	74,75%
кредити	0,00%	0,00%	0,00%
гаранции	0,00%	-9,09%	-9,09%
финансиски загуби	95,96%	53,47%	149,42%
правна заштита	0,00%	0,00%	0,00%
туристичка помош	40,57%	50,98%	91,55%

7. Потенцијални и преземени обврски

Судски спорови

Друштвото во своето работење е вклучено во судски спорови каде што е тужено. Овие судски спорови произлегуваат од барања за надомест на штета врз основа на осигурување, за коишто Друштвото има евидентирано во своите финансиски извештаи соодветен износ на резерва за штети која се базира на извршената проценка на висина на штети со состојба 31 декември 2022 година. Раководството верува дека крајниот ефект од овие спорови нема материјално да се разликува од веќе утврдената и евидентирана резерва за штети и со тоа нема да има материјално влијание врз резултатите на Друштвото со состојба 31 декември 2022 година.

Даночен ризик

Финансиските извештаи и сметководствената евиденција на Друштвото подлежат на даночна контрола од страна на даночните власти во периодот од 5 години по поднесувањето на даночниот извештај за финансиската година и можат да предизвикаат дополнителни даночни обврски. Според проценките на раководството на Друштвото и на датумот на овие извештаи не постојат било какви дополнителни услови од кои можат да произлезат потенцијално материјално значајни обврски по овој основ.

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Информации и обелоденувања кон Билансот на успех (Извештај за сеопфатна добивка) (продолжува)
Со состојба на и за годината што завршува на 31 декември 2022 година
(Сите износи се изразени во денари, освен доколку не е поинаку наведено)

7. Потенцијални и преземени обврски (продолжува)

Обврски за набавка на материјални и нематеријални средства

Не постојат обврски на набавка на материјални и нематеријални средства на денот на известување кои не се веќе признати во финансиските извештаи.

Пензиски планови

Друштвото во 2022 година пресмета трошоци за резервирања за вработените во износ од 4.140.756 денари од кои трошоци од резервирања за отпремнини на износ од 1.173.897 и трошоци од резервирања за јубилејни награди во износ од 2.966.859 денари.

8. Настани по датумот на известување

По 31 декември 2022 година – датумот на известување, до денот на одобрувањето на овие финансиски извештаи, нема настани кои би предизвикале корекција на финансиските извештаи, ниту пак настани кои се материјално значајни за објавување во овие финансиски извештаи.

Еуролинк Осигурување А.Д., Скопје

Прилози

Со состојба на и за годината што завршува на 31 декември 2022 година

Прилог 1 – Годишна сметка

Период			Контролор																								
2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26			
ид.раб.		Идентификационен број									Резервни кодекси																

азив на друштвото Еуролинк Осигурување АД Скопје, членка на Групацијата Граве
дреса, седиште и телефон ул. Пиринска бр.23 тел. 32-89-303
дреса за е-пошта eurolink@eurolink.com.mk
ид на работа Неживотно осигурување
динствен даночен број 4030002461596

БИЛАНС НА СОСТОЈБАТА (ИЗВЕШТАЈ ЗА ФИНАНСИСКАТА СОСТОЈБА) на ден 31.12.2022 година

Ред бр.	ПОЗИЦИЈА	Ознака на АОП	Износ	
			Тековна година	Претходна година
1	2	3	4	5
1.	АКТИВА:	001		
	А. НЕМАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА (002+003)		2,879,886	1,612,756
2.	Гудвил	002		
3.	Останати нематеријални средства	003	2,879,886	1,612,756
4.	Б. МАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА (005+008+009+010+011+012)	004	7,557,963	9,005,449
5.	Недвижности (006+007)	005		
5а.	Земјиште	006		
5б.	Градежни објекти	007		
6.	Постројки и опрема	008	6,721,600	8,169,086
7.	Транспортни средства	009		
8.	Аванси за набавка на материјални средства	010		
9.	Материјални средства во подготовка	011		
10.	Останати материјални средства	012	836,363	836,363
11.	В.ВЛОЖУВАЊА (014+015+021+040)	013	1,235,051,133	1,154,085,937
12.	1.ВЛОЖУВАЊА ВО МАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА КОИ НЕ СЛУЖАТ ЗА ВРШЕЊЕ НА ДЕЈНОСТА	014		
13.	11.ФИНАНСИСКИ ВЛОЖУВАЊА ВО ДРУШТВА ВО ГРУПА (016+017+018+019+020)	015	15,180,437	14,934,787

Ред бр.	ПОЗИЦИЈА	Ознака на АОП	Износ	
			Тековна година	Претходна година
1	2	3	4	5
14.	Вложувања во акции, удели и сопственички хартии од вредност во подружници	016		
15.	Вложувања во акции, удели и сопственички хартии од вредност во придружени друштва и заеднички контролирани друштва	017		
16.	Должнички хартии од вредност издадени од подружници, придружени друштва и заеднички контролирани друштва	018		
17.	Побарувања по дадени заеми на подружници, придружени друштва и заеднички контролирани друштва	019		
18.	Останати финансиски вложувања во подружници, придружени друштва и заеднички контролирани друштва	020		
			15,180,437	14,934,787
19.	111.ОСТАНАТИ ФИНАНСИСКИ ВЛОЖУВАЊА (022+034+035)	021		
			1,219,870,,696	1,139,151,150
20.	Вложувања во хартии од вредност (023+026+030)	022		
			701,121,982	678,394,331
21.	Вложувања во хартии од вредност кои се чуваат до достасаност (024+025)	023		
			449,796,213	430,823,398
21.а	Должнички хартии од вредност со рок на достасување до една година	024		
21б.	Должнички хартии од вредност со рок на достасување над една година	025		
			449,796,213,	430,823,398
22.	Вложувања во хартии од вредност расположиви за продажба (027+028+029)	026		
			192,927,352	183,075,552
22.а.	Должнички хартии од вредност со рок на достасување до една година	027		
22.б.	Должнички хартии од вредност со рок на достасување над една година	028		
22.в.	Акции, удели и останати сопственички инструменти	029		
			192,927,352	183,075,552
23.	Вложувања во хартии од вредност според објективната вредност преку добивката или загубата (031+032+033)	030		
			58,398,417	64,495,381
23.а.	Должнички хартии од вредност со рок на достасување до една година	031		
23.б.	Должнички хартии од вредност со рок на достасување над една година	032		
23.в.	Акции, удели и останати сопственички инструменти	033		
			58,398,417	64,495,381
24.	Деривативни финансиски инструменти	034		
25.	Депозити, заеми и останати пласмани (036+037+038+039)	035		
			518,748,714	460,756,819

Ред. бр.	ПОЗИЦИЈА	Ознака на АОП	Износ	
			Тековна година	Претходна година
1	2	3	4	5
25.а.	Депозити	036	518,748,714	460,756,819
25.б.	Дадени заеми обезбедени со хипотека	037		
25.в.	Останати дадени заеми	038		
25.г.	Останати пласмани	039		
26.	IV. ДЕПОЗИТИ НА ДРУШТВА ЗА РЕОСИГУРУВАЊЕ КАЈ ЦЕДЕНТИ ПО ОСНОВ НА ДОГОВОРИ ЗА РЕОСИГУРУВАЊЕ	040		
27.	Г. ФИНАНСИСКИ ВЛОЖУВАЊА КАЈ КОИ ОСИГУРЕНИКОТ ГО ПРЕЗЕМА ИНВЕСТИЦИСКИОТРИЗИК (ДОГОВОРИ ЗА ОСИГУРУВАЊЕ)	041		
28.	Д. ДЕЛ ЗА СООСИГУРУВАЊЕ И РЕОСИГУРУВАЊЕ ВО БРУТО ТЕХНИЧКИТЕ РЕЗЕРВИ (043+044+045+046+047+048+049)	042	136,380,551	158,202,839
28.а.	Дел за соосигурување и реосигурување во бруто резервите за преносни премии	043	91,031,824	126,475,975
28.б.	Дел за соосигурување и реосигурување во бруто математичката резерва	044		
28.в.	Дел за соосигурување и реосигурување во бруто техничките резерви за осигурување на живот каде осигуреникот го презема инвестицискиот ризик	045		
28.г.	Дел за соосигурување и реосигурување во бруто резервите за штети	046	45,348,727	31,726,864
28.д.	Дел за соосигурување и реосигурување во бруто резервите за бонуси и попусти	047		
28.е.	Дел за соосигурување и реосигурување во бруто еквализационата резерва (законски пропишана резерва за несигурно утврдена штета)	048		
28.ж.	Дел за соосигурување и реосигурување во бруто останати осигурително технички резерви	049		
29.	Г.ОДЛОЖЕНИ ДАНОЧНИ СРЕДСТВА	050	2,678,813	319,833
30.	Е.ПОБАРУВАЊА (052+056+057)	051	345,461,560	352,898,587
31.	1.ПОБАРУВАЊА ОД НЕПОСРЕДНИ РАБОТИ НА ОСИГУРУВАЊЕ (053+054+055)	052	326,470,052	332,143,404
31.а.	Побарувања од осигуреници	053	326,470,052	332,143,404
31.б.	Побарувања од застапници и од посредници	054		
31.в.	Останати побарувања од непосредни работи на осигурување	055		
32.	11.ПОБАРУВАЊА ОД РАБОТИ НА СООСИГУРУВАЊЕ И РЕОСИГУРУВАЊЕ	056		

Ред. бр.	ПОЗИЦИЈА	Ознака на АОП	ИЗНОС	
			Тековна година	Претходна година

Ред. бр.	ПОЗИЦИЈА	Ознака на АОП	Износ	
			Тековна година	Претходна година
1	2	3	4	5
33.	111.ОСТАНАТИ ПОБАРУВАЊА (058+059+060+061)	057		
			18,991,508	20,755,183
34.	Останати побарувања од непосредни работи на осигурување	058	7,559,590	11,506,806
35.	Побарувања по основ на вложувања	059	8,427,033	6,818,293
36.	Тековни даночни средства	060	303,502	70,529
37.	Останати побарувања	061	2,701,383	2,359,555
38.	Ж.ПАРИЧНИ СРЕДСТВА И ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛЕНТИ	062	32,240,289	14,384,282
39.	З.ЗАЛИХИ	063		
40.	С.СРЕДСТВА (ИЛИ ГРУПИ ЗА ОТУГУВАЊЕ НАМЕНЕТИ ЗА ПРОДАЖБА И ПРЕКИНАТИ РАБОТЕЊА	064		
41.	И.ПЛАТЕНИ ТРОШОЦИ ЗА ИДНИТЕ ПЕРИОДИ И ПРЕСМЕТАНИ ПРИХОДИ (АВР)	065	98,117,850	97,909,842
42.	ВКУПНА АКТИВА: СРЕДСТВА (001+004+013+041+042+050+051+062+063+064+065)	066	1,860,368,045	1,788,419,525
43.	Ј. ВОНБИЛАНСНА ЕВИДЕНЦИЈА - АКТИВА	067	309,296,258	266,081,651
44.	ПАСИВА: А. ГЛАВНИНА И РЕЗЕРВИ (069+070-071-072+073+074+079-080+081-082)	068	641,463,991	586,031,890
45.	І. ОСНОВНА ГЛАВНИНА	069	195,326,080	195,326,080
46.	11.ПРЕМИИ НА ЕМИТИРАНИ АКЦИИ	070		
47.	Ш.СОПСТВЕНИ АКЦИИ (-)	071		
48.	IV. ЗАПИШАН, НЕУПЛАТЕН КАПИТАЛ (-)	072		
49.	V. РЕВАЛОРИЗАЦИОНА РЕЗЕРВА	073	-9,997,732	-415,302
50.	VI. РЕЗЕРВИ (075+076+077+078)	074	222,714,926	192,835,567
50.а.	Законски резерви	075	222,714,926	192,835,567
50.б.	Резерви за сопствени акции	076		
50.в.	Статутарни резерви	077		
50. г.	Останати резерви	078		
51.	VII. АКУМУЛИРАНА ДОБИВКА	079	148,406,186	108,647,467
52.	VIII. ПРЕНЕСЕНА ЗАГУБА (-)	080		
53.	IX. ДОБИВКА ЗА ТЕКОВНИОТ ПРЕСМЕТКОВЕН ПЕРИОД	081		
			85,014,531	89,638,078

1	2	3	4	5
54.	X. ЗАГУБА ЗА ТЕКОВНИОТ ПРЕСМЕТКОВЕН ПЕРИОД	082		
55.	XI. ГЛАВНИНА НА СОПСТВЕНИЦИТЕ НА МАТИЧНОТО ДРУШТВО	083		
56.	XII. НЕКОНТРОЛИРАНО УЧЕСТВО	084		
57.	Б.СУБОРДИНИРАНИ ОБВРСКИ	085		
58.	В. БРУТО ТЕХНИЧКИ РЕЗЕРВИ (087+088+089+090+091+092)	086		
58.а.	Бруто резерви за преносни премии	087	1,083,665,813	1,033,891,331
58.б.	Бруто математичка резерва	088	539,102,316	523,401,230
58.в.	Бруто резерви за штети	089		
58.г.	Бруто резерви за бонуси и попусти	090	532,677,524	500,246,660
58.д.	Бруто еквилизациона резерва	091	11,885,973	10,243,441
58.ѓ.	Бруто останати осигурително технички резерви	092		
59.	Г.БРУТО ТЕХНИЧКИ РЕЗЕРВИ ВО ОДНОС НА ДОГОВОРИ КАЈ КОИ ОСИГУРЕНИКОТ ГО ПРЕЗЕМА ИНВЕСТИЦИСКИОТ РИЗИК	093		
60.	Д. РЕЗЕРВИРАЊА ЗА РИЗИЦИ И НЕИЗВЕСНОСТИ (095+096)	094		
60.а.	Резервирања за пензиски планови, отпремнини и слични обврски кон вработените	095	4,140,756	3,505,466
60.б.	Останати резервирања за ризици и неизвесности	096	4,140,756	3,505,466
61.	Ѓ.ОДЛОЖЕНИ ДАНОЧНИ ОБВРСКИ	097		
62.	Е.ОБВРСКИ КОИ ПРОИЗЛЕГУВААТ ОД ДЕПОЗИТИ НА ДРУШТВА ЗА РЕОСИГУРУВАЊЕ КАЈ ЦЕДЕНТИ ПО ОСНОВ НА ДОГОВОРИ ЗА РЕОСИГУРУВАЊЕ	098	1,744,663	380,569
63.	Ж. ОБВРСКИ (100+104+105)	099		
64.	И. ОБВРСКИ ОД НЕПОСРЕДНИ РАБОТИ НА ОСИГУРУВАЊЕ (101+102+103)	100	51,572,898	52,232,019
64.а.	Обврски спрема осигуреници	101	2,034,517	544,672
64.б.	Обврски спрема застапници и посредници	102	2,010,327	536,412
64.в.	Останати обврски од непосредни работи на осигурување	103	24,190	8,260
65.	II. ОБВРСКИ ОД РАБОТИ НА СООСИГУРУВАЊЕ И РЕОСИГУРУВАЊЕ	104	19,307,579	15,234,006
66.	III. ОСТАНИ ОБВРСКИ (106+107+108+109+110)	105		
			30,230,802	36,453,341
Ред. бр.	ПОЗИЦИЈА	Ознака на АОП	ИЗНОС	
			Тековна година	Претходна година
1	2	3	4	5
67.	Обврски по основ на финансиски вложувања	106		

68.	Останати обврски од непосредни работи на осигурување	107	8,669,590	8,598,238
69.	Обврски кон вработените	108	14,257,327	13,560,057
70.	Тековни даночни обврски	109	1,499,161	6,497,124
71.	Останати обврски	110	5,804,724	7,797,922
72.	3. ОБВРСКИ ПО ОСНОВ НА НЕТЕКОВНИ СРЕДСТВА (ИЛИ ГРУПИ ЗА ОТУГУВАЊЕ) КОИ СЕ ЧУВААТ ЗА ПРОДАЖБА И ПРЕКИНАТИ РАБОТЕЊА	111		
73.	S. ОДЛОЖЕНО ПЛАЌАЊЕ НА ТРОШОЦИ И ПРИХОДИ НА ИДНИТЕ ПЕРИОДИ (ПВР)	112	77,779,924	112,378,250
74.	ВКУПНА ПАСИВА: ГЛАВНИНА И РЕЗЕРВИ И ОБВРСКИ (068+085+086+093+094+097+098+099+111+112)	113	1,860,368,045	1,788,419,525
75.	И.ВОНБИЛАНСНА ЕВИДЕНЦИЈА - ПАСИВА	114	309,296,258	266,081,651

Лице одговорно за составување на образецот:

Име и презиме Павлина Велкова

Број од регистарот на Институтот на сметководители и овластени сметководители на Република Македонија: 0100365

Потпис

J. Велкова

Во Скопје

На ден 22.02.2023 година

Во Скопје На ден 22.02.2023 година	Име и презиме на законски застапник на друштвото:	Име и презиме на законски застапник на друштвото:
	Марија Томеска Потпис <i>[Signature]</i>	Маја Богдановска-Стојаноска Потпис <i>[Signature]</i>

			Период								Контролор														
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	1	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26
Вид работа			Идентификационен број (ЕМБС)								Резервни кодекси														

Назив на друштвото Еуролинк Осигурување АД Скопје, членка на Групацијата Граве
 Адреса, седиште и телефон ул. Пиринска бр.23 Скопје тел. 32-89-303
 Адреса за е-пошта eurolink@eurolink.com.mk
 Вид на работа Неживотно осигурување
 Единствен даночен број 4030002461596

**БИЛАНС НА УСПЕХ
(ИЗВЕШТАЈ ЗА СЕОПФАТНА ДОБИВКА)**

за периодот од 01.01.2022 до 31.12.2022

(во денари)

Ред. број	ПОЗИЦИЈА	Ознака на АОП	Износ	
			Тековна година	Претходна година
1	2	3	4	5
1.	А. ПРИХОДИ ОД РАБОТЕЊЕТО (202+211+234+235)	201	937,052,903	890,698,444
2.	I. ЗАРАБОТЕНА ПРЕМИЈА (НЕТО ПРИХОДИ ОД ПРЕМИЈА) (203+204+205-206-207-208+209+210)	202	839,768,920	762,742,934
3.	Бруто полисирана премија за осигурување	203	1,125,322,945	1,124,297,921
4.	Бруто полисирана премија за соосигурување	204		
5.	Бруто полисирана премија за реосигурување /ретроцесија	205		
6.	Бруто полисирана премија пренесена во соосигурување	206		
7.	Бруто полисирана премија пренесена во реосигурување/ретроцесија	207	234,408,788	364,354,689
8.	Промена во резервата за преносна премија	208	15,701,086	68,033,096
9.	Промена во бруто резервата за преносна премија-дел за соосигурување	209		
10.	Промена во бруто резервата за преносна премија-дел за реосигурување	210	-35,444,151	70,832,798
11.	II. ПРИХОДИ ОД ВЛОЖУВАЊА (212+219+228)	211	42,781,764	66,566,844
12.	Приходи од вложувања во друштва во група (213+214+215+216+217+218)	212		
13.	Приходи од камати од друштва во група	213		
14.	Приходи од курсни разлики од друштва во група	214		
15.	Приходи од дивиденди од друштва во група	215		
16.	Нереализирани добивки од сведување на објективна вредност на вложувања во друштва во група	216		
17.	Реализирани добивки(капитална добивка) од продажба на вложувања во друштва во група	217		

Ред. број	ПОЗИЦИЈА	Ознака на АОП	Износ	
			Тековна година	Претходна година
1	2	3	4	5
41.	Промени во еквализациона резерва, нето од реосигурување (250-251)	249		
41.а	Промени во еквализациона резерва, нето од реосигурување	250		
41.б	Промени во бруто еквализациона резерва-дел за соосигурување и реосигурување	251		
42.	Промени во останати технички резерви, нето од реосигурување (253-254)	252	1,642,532	-4,354,181
42.а	Промени во останати бруто технички резерви	253	1,642,532	-4,354,181
42.б	Промени во останати бруто технички резерви- дел за соосигурување и реосигурување	254		
43.	III. ПРОМЕНИ ВО БРУТО МАТЕМАТИЧКА РЕЗЕРВА ЗА ОСИГУРУВАЊЕ НА ЖИВОТ КАДЕ ИНВЕСТИЦИСКИОТ РИЗИК Е НА ТОВАР НА ОСИГУРЕНИКОТ, НЕТО ОД РЕОСИГУРУВАЊЕ (256-257)	255		
43.а	Промени во бруто математичката резерва за осигурување на живот каде инвестицискиот ризик е на товар на осигуреникот	256		
43.б	Промени во бруто математичката резерва за осигурување на живот каде инвестицискиот ризик е на товар на осигуреникот-дел за соосигурување и реосигурување	257		
44.	IV. ТРОШОЦИ ЗА БОНУСИ И ПОПУСТИ, НЕТО ОД РЕОСИГУРУВАЊЕ (259+260)	258	25,987,188	26,973,310
44.а	Трошоци за бонуси (кои зависат од резултатот)	259	1,913,428	3,598,980
44.б	Трошоци за попусти (кои не зависат од резултатот)	260	24,073,760	23,374,330
45.	V. НЕТО ТРОШОЦИ ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ НА ОСИГУРУВАЊЕТО (262+267)	261	361,095,948	327,858,195
46.	Трошоци за стекнување на осигурувањето (263+264+265+266)	262	172,847,131	169,033,090
47.	Провизија	263	70,654,058	59,348,061
48.	Останати трошоци	264	1,911,855	17,724,085
49.	Промена во одложените трошоци за стекнување	265	-9,162,149	-3,517,057
50.	Бруто плати за вработените во внатрешната продажна мрежа	266	109,443,367	95,478,001
51.	Административни трошоци (268+269+275+276)	267	188,248,817	158,825,105
52.	Амортизација и вредносно усогласување (обезвреднување) на материјалните и нематеријалните средства кои служат за вршење на дејноста	268	3,882,332	3,907,644
53.	Трошоци за вработените (270+271+272+273+274)	269	62,227,733	60,368,185
53.а	Плати и надоместоци	270	36,794,902	36,124,787
53.б	Трошоци за даноци на плати и надоместоци на плата	271	3,436,548	3,370,881
53.в	Придонеси од задолжително социјално осигурување	272	15,617,347	15,294,947
53.г	Трошоци за дополнително пензиско осигурување за вработени	273		
53.д	Останати трошоци за вработените	274	6,378,936	5,577,570
54.	Трошоци за услуги на физички лица кои не вршат дејност со сите давачки	275	16,292,214	14,416,070
55.	Останати административни трошоци (277+278+279)	276	105,846,538	80,133,206
56.	Трошоци за услуги	277	83,245,930	60,285,462

Ред. број	ПОЗИЦИЈА	Ознака на АОП	Износ	
			Тековна година	Претходна година
1	2	3	4	5
84.	Данок на добивка	312	12,409,886	12,193,331
85.	Одложени даночни приходи	313		
86.	Одложени даночни расходи	314		
87.	ДОБИВКА ЗА ДЕЛОВНАТА ГОДИНА ПО ОДАНОЧУВАЊЕ (310-312+313-314)	315	85,014,531	89,638,078
88.	ЗАГУБА ЗА ДЕЛОВНАТА ГОДИНА ПО ОДАНОЧУВАЊЕ (311+312-313+314)	316		
89.	Просечен број на вработени врз основа на часови на работа во пресметковниот период (во апсолутен износ)	317	209	199
90.	Број на месеци на работење (во апсолутен износ)	318	12	12
91.	ДОБИВКА/ЗАГУБА ЗА ПЕРИОДОТ	319	85,014,531	89,638,078
91.а	Добивка која им припаѓа на имателите на акции на матичното друштво	320		
91.б	Добивка која припаѓа на неконтролираното учество	321		
91.в	Загуба која се однесува на имателите на акции на матичното друштво	322		
91.г	Загуба која се однесува на неконтролираното учество	323		
92.	ЗАРАБОТУВАЧКА ПО АКЦИЈА	324	26,567	28,012
92.а	Вкупна основна заработувачка по акција	325	26,567	28,012
92.б	Вкупна разводнета заработувачка по акција	326		
92.в	Основна заработувачка по акција од прекинато работење	327		
92.г	Разводнета заработувачка по акција од прекинато работење	328		

ОСТВАРЕНИ ПРИХОДИ ПРЕТЕЖНО ОД 65,12 ДЕЈНОСТ

6	5	1	2
---	---	---	---

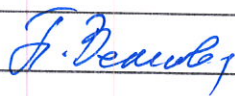
(Се назначува главна приходна шифра на дејноста утврдена со НКД согласно член 9 од Законот за едношалтрески систем-Службен весник на Република Македонија бр.84/05, 13/07, 150/07, 140/08, 17/11, 53/11 и 70/13).

Лице одговорно за составување на образецот.

Име и презиме Павлина Велкова

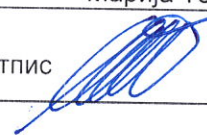
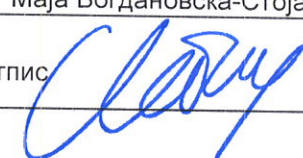
Број од регистарот на Институтот на сметководители и овластени сметководители на Република Македонија: 0100365

Потпис

Во Скопје

На ден 22.02.2023 година

Во Скопје На ден 22.02.2023 година	Име и презиме на законски застапник на друштвото: Марија Томеска	Име и презиме на законски застапник на друштвото: Маја Богдановска-Стојаноска
	Потпис 	Потпис

Еуролинк Осигурување А.Д., Скопје

Прилози

Со состојба на и за годината што завршува на 31 декември 2022 година

Прилог 2 – Годишен извештај

ГОДИШЕН ИЗВЕШТАЈ

За работењето на ЕУРОЛИНК Осигурување АД Скопје за 2022 година

Скопје, февруари 2023

ОСНОВАЊЕ И АКЦИОНЕРСКИ КАПИТАЛ	4
КОРПОРАТИВНО УПРАВУВАЊЕ.....	4
ОРГАНИЗАЦИОНА СТРУКТУРА И СТРУКТУРА НА ДЕЛОВНА МРЕЖА	6
ВРАБОТЕНИ И РАЗВОЈ НА КАДАРОТ.....	7
МАРКЕТИНГ, ОДНОСИ СО ЈАВНОСТ И ОПШТЕСТВЕНА ОДГОВОРНОСТ	13
ПОДАТОЦИ ЗА ОВЛАСТЕН НАДВОРЕШЕН РЕВИЗОР	16
КЛАСИ НА ОСИГУРУВАЊЕ.....	16
ЕКОНОМСКО ОПКРУЖУВАЊЕ	17
ДЕЛОВНА ПОЛИТИКА	26
АНАЛИЗА НА РАБОТЕЊЕТО НА ДРУШТВОТО	27
Активности на Друштвото	27
Продажба	28
Наплата на побарувања.....	31
Реосигурување	38
Штети	38
Информатичка надградба	40
АНАЛИЗА НА ФИНАНСИСКИОТ РЕЗУЛТАТ	42
<i>Нето приходи од премија</i>	<i>42</i>
<i>Приходи од вложувања</i>	<i>43</i>
<i>Останати осигурително технички приходи</i>	<i>45</i>
<i>Останати приходи</i>	<i>45</i>
<i>Штети.....</i>	<i>46</i>
<i>Трошоци за бонуси и попусти.....</i>	<i>47</i>
<i>Трошоци за спроведување на осигурувањето</i>	<i>47</i>
<i>Трошоци за органите на управување</i>	<i>50</i>
<i>Останати осигурително технички трошоци.....</i>	<i>50</i>
<i>Вредносно усогласување на побарувања од премија.....</i>	<i>51</i>
<i>Останати расходи вклучувајќи и вредносно усогласување.....</i>	<i>51</i>
<i>Добивка</i>	<i>52</i>
АНАЛИЗА НА ФИНАНСИСКАТА СОСТОЈБА	52
Вложувања.....	52
Бруто технички резерви по основ на реосигурување	55
Побарувања	56
Останати средства.....	56
Активни временски разграничувања	57
Капитал и резерви.....	58

<i>Бруто технички резерви</i>	58
<i>Одложени и тековни даночни обврски</i>	59
<i>Обврски</i>	60
<i>Пасивни временски разграничувања</i>	61
УПРАВУВАЊЕ СО РИЗИК	61
Управување со капиталот и маргина на солвентност	62
Резерви на Друштвото	62
Вложување на средствата кои ги покриваат техничките резерви	63
Управување со ризикот од осигурување и финансиски ризик	63
Управување со капиталот	68
П Р И Л О З И	69
Прилог 1. БУ: Биланс на успех	70
Прилог 2. БС: Биланс на состојба	74
Прилог 3- Потребно ниво на маргина на солвентност	78
Прилог 4- Пресметка на капиталот	79
Прилог 5 – Вложувања на средствата кои ги покриваат техничките резерви	80

ОСНОВАЊЕ И АКЦИОНЕРСКИ КАПИТАЛ

Акционерското Друштво за осигурување ЕУРОЛИНК Скопје е основано на 21.11.2002 година со впишување во трговскиот регистар под Т.рег. бр. 4805/2002.

Главна дејност на Друштвото е осигурување имот - 66.01/2, со тоа што Друштвото е регистрирано за:

- Група 65.1 Осигурување
- Класа 65.12 Неживотно осигурување

Друштвото е основано со странски капитал од 4 странски правни лица - акционери со основна главнина од 3.200.000 Евра поделена на 3.200 обични акции, со номинална вредност од 1.000 евра по акција. Во февруари 2009 година извршена е промена во сопственичката структура на Друштвото, така што еден од акционерите, Gofi – Group of Finance and Investment од Швајцарија, се стекна со 100% сопственост на акциите на Друштвото. Како резултат на извршената промена во сопственичката структура, Друштвото се трансформираше во Акционерско друштво со еден акционер, без промени во основната главнина и бројот на издадени акции.

Во март 2020 година дојде до промена на сопственичката структура на Друштвото. Имено, Grazer Wechselseitige Versicherung Aktiengesellschaft со седиште на ул. Herrngasse бр.18-20, 8010 Грац, Република Австрија, стана сопственик на 100% од акциите на Друштвото, со што стана нов единствен акционер. Со тоа, ЕУРОЛИНК Осигурување станува дел од големо меѓународно осигурително семејство.

Друштвото е регистрирано со седиште во Скопје на ул. „Пиринска“ број 23.

КОРПОРАТИВНО УПРАВУВАЊЕ

Следејќи ги добрите практики на корпоративното управување, Друштвото во континуитет презема чекори тие да бидат интегриран дел од деловната стратегија за работење. Оттука, во Друштвото има јасно дефинирана организациска структура, која своето работење го базира на темелите на транспарентност и достапност кон сите заинтересирани страни, што придонесува кон зголемување на довербата во принципите на работење и определбата за фер пристап кон вработените, пазарот и пошироката јавност. Потврда на добрата корпоративна култура е и оценката на Агенцијата за супервизија на осигурувањето која при спроведување на целосна теренска супервизија во текот на 2022 година, утврди дека органите на Друштвото во целост ги почитувале своите надлежности, законските и подзаконските акти како и

интерната регулатива. Дополнително, супервизорот оцени дека е забележан значителен напредок во подобрувањето на практиките на доброто корпоративно управување, а видно од Матрицата за оценка на корпоративното управување особено во однос на клучните политики и функции на корпоративно управување во смисла на нивна функционална операционализација.

Во текот на 2022 година органите на управување во Друштвото ги вршеа своите активности во рамки на своите надлежности утврдени во законите и Статутот на Друштвото, притоа обезбедувајќи гарантирање на правата и интересите на единствениот акционер, поделба на надлежностите, редовна и ефикасна контрола и ревизија, независност, објективност и транспарентност во работењето на органите, на лицата со посебни овластување и секторските директори, почитување на законите и етичките стандарди, како начела на доброто корпоративно управување.

Собранието на акционери, во текот на 2022 година одржа две редовни седници. Првата седница на Собранието одржана на 16.03.2022 година претставуваше Годишно Собрание на кое акционерот на Друштвото, ги разгледа и усвои ревидираните финансиски извештаи и Годишната сметка на Друштвото за 2021 година, ги разгледа и усвои сите годишни извештаи и предложени материјали, ја одобри работата на Надзорниот и Управниот одбор за 2021 година, донесе одлука за распоредување на добивката по Годишната сметка за деловната 2021 година, донесе одлука за исплата на дивиденда од добивката остварена во 2021 година, донесе одлука за прераспоредување на реинвестирана добивка од 2016 година во нераспределена добивка од 2016 година, донесе одлука за прераспоредување на неискористената реинвестирана добивка од 2020 година во нераспределена добивка од 2020 година, изврши избор на нов член на Надзорниот одбор на Друштвото, назначи ревизорско друштво за спроведување на надворешната ревизија на финансиските извештаи и годишната сметка на Друштвото за 2022 година и донесе одлука за промена на Статутот на Друштвото. Промената на Статутот се однесуваше на преминувањето во надлежност на Управниот одбор за усвојување на извештаите од годишниот попис на имот што се спроведува во Друштвото (до тогаш, усвојувањето на извештаите од спроведен годишен попис на имотот беше во надлежност на Надзорниот одбор на Друштвото). На втората седница акционерот на Друштвото повторно донесе одлука за измена на Статутот на Друштвото, со тоа што овој пат таа се однесуваше на преминување во надлежност на Управниот одбор донесување на одлука за промена на седиште на филијалите на Друштвото (за што дотогаш беше потребно одобрение од Надзорниот одбор на Друштвото). Дополнително, на второто

Собрание беше донесена одлука за прецизирање на изборот на ревизорско друштво за спроведување на надворешната ревизија на финансиските извештаи и годишната сметка на Друштвото за 2022 година.

Надзорниот одбор на Друштвото во текот на 2022 година одржа седум седници. На своите седници, членовите на Надзорниот одбор расправаа за значајни прашања од делокругот на работењето на Друштвото и донесоа низа одлуки од својот делокруг на работење од кои како новина во постапувањето и одлучувањето беше донесување Програма за уверување во квалитетот и подобрување на активноста на внатрешната ревизија и Усвојување на Надворешна независна валидација на самооценката на квалитетот на внатрешна ревизија. Наведените новини во постапувањето и одлучувањето беа спроведени на 60 - та односно 61 - та седница на Надзорниот одбор.

Управниот одбор на Друштвото во текот на 2022 година континуирано ги извршуваше своите активности согласно со Законот за супервизија на осигурувањето, Статутот на Друштвото и останатите општи и посебни акти на Друштвото, одржа и 17 седници на кои донесе низа одлуки за тековното работење на Друштвото. Управниот одбор се состои од 5 члена кои воедно се и вработени во Друштвото на раководни места со посебни овластувања, а кои беа реизбрани од страна на Надзорниот одбор во 2021 година со мандат од пет години (сметано од 2022 година): м-р Марија Томеска - Претседател, Херман Зип - Заменик претседател и директор на Секторот за осигурување и реосигурување, Ирена Велкоска Спировска член и директор на Секторот за процена и ликвидација на штети, д-р Маја Богдановска Стојаноска - член и директор на Секторот за финансии. Новиот мандат на реизбраните членови на Управниот одбор е за период 2022 – 2027 година, за што од Агенцијата за супервизија на осигурувањето добија дозвола. Во овој период на реизбор, членот на Управниот одбор Цветко Делев, кој воедно е и помошник директор во Секторот за осигурување и реосигурување, сеуште имаше тековен мандат.

ОРГАНИЗАЦИОНА СТРУКТУРА И СТРУКТУРА НА ДЕЛОВНА МРЕЖА

Организациони делови на Друштвото се Сектори и тоа:

- Сектор за финансии;
- Сектор за сметководство;
- Сектор за правни работи и усогласување со закони;
- Сектор човечки ресурси;

- Сектор за маркетинг и односи со јавност;
- Сектор за информатика;
- Сектор за осигурување и реосигурување;
- Сектор за продажба;
- Сектор за процена и ликвидација на штети;
- Актуар како независен и со Закон утврден орган;
- Интерна ревизија,
- Супервизор за штети, и
- Оддел за управување со ризици.

Во рамки на Секторот за финансии е Оддел за наплата.

Во рамки на Секторот за продажба е Оддел за поддршка на клиенти.

Во рамки на Секторот за осигурување и реосигурување се Оддел за осигурување имот и транспорт и Оддел за осигурување незгода и одговорност.

Во рамки на Секторот за процена и ликвидација на штети се Оддел за процена на имотни штети и Оддел за процена на штети на моторни возила.

На 31.12.2022 година Друштвото е регистрирано со 42 деловни единици.

ВРАБОТЕНИ И РАЗВОЈ НА КАДАРОТ

Во текот на 2022 година, согласно со Планот за работа и потребите на Друштвото, континуирано се реализираше кадровско доекипирање на деловните единици на Друштвото.

Бројот на вработените заклучно со 31.12.2022 година изнесува 208 редовно вработени, што во однос на 2021 претставува пораст (2021: 200 вработени). Од аспект на структурата по стручна спрема, 113 вработени се со висока стручна спрема, 1 - доктор на науки, 9- магистри на науки и 84 со средна стручна спрема.

РЕГРУТАЦИЈА И СЕЛЕКЦИЈА

Регрутација на кадар во компанијата се врши со комбинација на интерни ресурси и користење на екстерни платформи од наши партнери за аплицирање на кандидати. Се разгледуваат апликациите, се креира иницијална листа на кандидати за интервју со кое започнува процесот на селекција.

Процесот на селекција се врши интерно, со мултисекторски пристап и се одвива во неколку чекори:

- Интервју за работа и креирање кратка листа
- Тестирање преку реални работни задачи и ситуации

- Тест за личност за повисоки работни позиции
- Второ интервју со кандидати во најтесен круг
- Одбирање и вработување на кандидатот.

РАЗВОЈНИ АКТИВНОСТИ ЗА НОВИ ВРАБОТЕНИ

СЕКТОР ЗА ПРОДАЖБА - КОНСУЛТАНТИ НА ОБУКА

На 01.02.2022 година во секторот за продажба започнаа со работа 20 нови консултанти на обука за работа во продажните центри. Новите консултанти поминаа воведна обука за продукти и се стекнаа со основни познавања за доми комплет, ао и зк, патничко и приватно здравствено осигурување.

Со новите консултанти на дневна основа се реализираа контролни телефонски јавувања, теренски активности и обуки од страна на менаџерите на подружници како и менторска поддршка од регионалните координатори и помошникот директор за секторот за продажба.

Системот на поддршка се потврди за корисен и во 2023 година 5 од нив се промовирани во консултанти а 6 во консултанти почетници.

АДМИНИСТРАТИВНИ СЕКТОРИ

Во 2022 година Еуролинк се зајакна со нов кадар во административните сектори и тоа со 2 во Секторот за осигурување и реосигурување, 4 во Секторот за процена и ликвидација на штети, 1 во Сектор за финансии и 2 нови вработени во Центар до поддршка на клиенти “Еуролинк 24”.

Вработените поминуваат процес на ротација на начин што одреден период по неколку часа во денот поминуваат во другите сектори со цел да ја добија големата слика за компанијата, процесите и поблиску да се запознаат со колегите со кои ќе соработуваат.

ОНЛАЈН ЦЕНТАР ЗА КАРИЕРА

Финализиран е онлајн центарот за кариера. Ќе овозможи поголема информираност на заинтересираните кандидати со можностите за вработување, корпоративните вредности, атмосферата во компанијата.

Овозможени се следните содржини:

- Претставување на компанијата и вредностите на тимот
- Видео порака за добредојде
- Перспективи за вработување и активни огласи
- Тестемонијали од вработени и видео изјави
- Можности за контакт и да се закаже информативен состанок
- Совети за успешно креирање ЦВ, подготовка за интервју и сл.

Центарот ќе стане јавен во 2023 година.

ПЕРСОНАЛИЗИРАН ПРИРАЧНИК ЗА НОВИ ВРАБОТЕНИ

Прирачникот за нови вработени претставува прв чекор во процесот на воведување во работата и запознавање со организациската култура. Ги опишува одговорностите и бенефитите од работењето во компанијата, оперативните процедури, права и обврски на вработениот, клучни продукти, управувачка структура, надоместоци и бенефити, развој на вработените, обуки и семинари.

Прирачникот е во процес на редизајн и дополнување со нови информации. Новиот изглед и содржини ќе бидат достапни во 2023 година.

ЕВАЛУАЦИЈА – АЛАТКА ЗА УНАПРЕДУВАЊЕ НА ВРАБОТЕНИТЕ

ЕВАЛУАЦИЈА НА МЕНАѢРИ НА ПОДРУЖНИЦИ

Во 2022 година реализирани се 4 квартални евалуации и поединечни фидбек разговори за резултатите од евалуацијата со секој менаџер.

Во процес на евалуација се оценуваат компетенции и клучни индикатори на перформанса. Клучни компетенции кои се оценуваат се: иницијативност, адаптивност и флексибилност, одговорност, менаџирање со продажен тим, фокус кон клиентите, пристап кон проблемски ситуации, учење и развој.

Клучни индикатори на перформанса се: остварување на план за работа, степен на обнова на осигурување, степен на креирање нови прилики во ЦРМ, степен на обработка на задачи во ЦРМ и степен на реализација на продажни акции. На крајот од 2022 година направена е квалитативна измена на евалуацијата на менаџери и во 2023 ќе се работи по новиот образец.

ЕВАЛУАЦИЈА НА КОНСУЛТАНТИ/ЕКСПЕРТИ

Во 2022 година спроведени се 4 евалуации за експерти и консултант.

Менаџерите на подружници квартално ги разгледуваат и оценуваат своите вработени за: реализација на план и обнова, нови осигурување и продажни акции, ЦРМ, теренска активност и даваат насоки во планот за развој.

КВАРТАЛНО СЛЕДЕЊЕ НА РАБОТЕЊЕТО НА КОНСУЛТАНТИ/ЕКСПЕРТИ

Секој квартал се праќаат писмени известувања на консултанти – почетници и консултанти во продажба со цел да бидат известени за последиците од подостварување на планот за работа.

Оваа активност има мотивациска компонента за менаџерот и вработениот а воедно потсетува на последиците од подостварување на планот за работа.

ПРОГРАМИ ЗА РАЗВОЈ И НАГРАДУВАЊЕ

ПРОГРАМА ЗА КОНТИНУИРАНО НАГРАДУВАЊЕ НА ВРАБОТЕНИ ВО ПРОДАЖБА

Програмата за континуирано наградување во продажба предвидува активности кои имаат за цел да ги истакнат и наградат најдобрите и да ја мотивираат продажната мрежа за подобри резултати. Предвидените активности кои се реализираа беа:

- Годишен избор за најдобар консултант, експерт и менаџер на подружница и
- Квартален избор за најдобар консултант/експерт менаџер на подружница.

Оваа година, беше спроведена анкета за ниво на соработка со административните сектори, каде колегите од секторот за продажба ги одбираа колегите од секторите за поддршка од кои добиваат најголема поддршка во секојдневното работење.

Признанијата за најдобрите К/Е и вработените од административните сектори кои беа најголема поддршка на продажбата во 2022 година беа доделени на продажната конференција во јануари 2023 година.

ПРОГРАМА ЗА НАТПРЕВАРИ И ПАТУВАЊА

Програмата во фокус ги става новите осигурувања и продажбата на клучни продукти и предвидува два полугодишни натпревари во продажба на клучни продукти: доми, здравствено, бизнис комплет и професионална одговорност.

Во секој натпревар се бираат најдобрите 10 продавачи и 2 ца вработени од административните сектори.

Во 2022 година се реализираа две патувања: во април 2022 - Истанбул, (Турција) и во ноември - Рим (Италија). Во декември е направена квалитативна измена и дополнување на оваа програма за 2023 година.

АКТИВНОСТИ ВО ПРОЦЕСОТ НА УПРАВУВАЊЕ СО ПРОДАЖНАТА СИЛА

ПРОДАЖНА КОНФЕРЕНЦИЈА

Првата конференција во годината е посветена на секторот за продажба бидејќи е клучно секој К/Е да знае за новините во новата година:

- Очекувања и стратегија
- Анализа на пазарот за осигурување
- Новини во понудата и во наградувањето во секторот за продажба
- План и бенефити од продажни акции
- Поддршка со ЦРМ прилики
- Продажни планови
- Натпревари и континуирано наградување
- Продажба на животно осигурување

На конференцијата присуствуваат вработените од секторот за продажба и претставници од административните сектори.

ЗА ПОДОБРА ОРГАНИЗАЦИЈА НА РАБОТНИОТ ДЕН ВО СЕКТОРОТ ЗА ПРОДАЖБА

Заради поголема структура и ред во работните активности на вработените во секторот за продажба постоечките алатки се унапредуваат за поголема организација, продуктивност и отворен дијалог во тимовите. Секторот за продажба работи по насоките дадени во:

- Прирачник за успешни менаџери на подружници
- Прирачник за успешни консултанти/експерти
- План на активности за животно осигурување
- План на активности за работа со правни субјекти
- Календар на контролни посети
- Агенда за посета од страна на контролниот тим
- Агенда и извештај од контролна посета за тимот за контрола
- Обрасци за евалуација

ТРЕНИНГ И ОБУКА НА ВРАБОТЕНИТЕ

СЕКТОР ЗА ПРОДАЖБА

ОБУКА ЗА УПРАВУВАЊЕ СО ПРОДАЖЕН ПРОЦЕС, ПРОДАЖНИ ВЕШТИНИ И ПРИСТАП КОН ЛИДЕРСТВО ВО СИТУАЦИЈА

Од март до јуни во секторот за продажба се организираше обука за сите вработени во овој сектор. Покриени беа следните теми:

- Прилагодување на продажен пристап и алатки за брза проценка
- Поставување приоритети во продажба, планирање – акционен план
- Лидерство во продажна ситуација
- Техника на поставување прашања и препознавање на потребите
- Активно слушање и продажни аргументи
- Затворање на продажбата

РАБОТИЛНИЦИ ЗА МЕНАѢРИ НА ПОДРУЖНИЦИ

На 2.12.2022 и 26.12.2022 година се одржаа две работилница за менаџерите на подружници на тема: Подобрување на знаење за продукти и процес на прием во осигурување и добивање понуда. Оваа активност е дел од поголем проект што има за цел да го унапреди процесот на издавање на понуди.

СИТЕ ВРАБОТЕНИ

ОБУКА ЗА УПРАВУВАЊЕ СО КОНФЛИКТИ

Вработените од административните сектори работеа на надминување на предизвиците при соочување со незгодни ситуации со колеги и клиенти и како да се справат и да постигнат вин-вин ситуација. Во дводневната обука се запознаа со конфликтни стилови, асертивна комуникација, Mindfulness и Самоконтрола.

ПИЛОТ ОБУКА ЗА ИЗВОНРЕДЕН КЛИЕНТИСКИ СЕРВИС

Во ноември 2022г. се одржа дводневна пилот обука за извонреден клиентски сервис.

На обуката учествуваа вработени од секторот за продажба и од административните сектори.

ОБУКА ВО СЕКТОР ЗА ПРОЦЕНА И ЛИКВИДАЦИЈА НА ШТЕТИ

На 26.10.2022 во просториите на Централата се одржа обука за примена и усогласување на Правилникот за штети од Агенција за Супервизија во осигурување и Правилник за пријава, процена, ликвидација и архивирање на штети во Еуролинк осигурување.

ОБУКА ЗА БЕЗБЕДНОСТ НА ИНФОРМАЦИСКИ СИСТЕМИ

Во декември 2022 година, сите вработени учествуваа во обука за заштита на ИТ системи која според Правилникот за минимални стандарди на информации системи за осигурителни друштва од АСО е задолжителна за сите вработени во осигурителни друштва. На крај, се спроведе тестирање и сите вработени успешно го положија испитот.

МЕНАЏМЕНТ ТИМ

Членовите на менаџмент тимот учествуваа на индивидуални коучинг сесии во втората половина од годината.

ПРОГРАМА ЗА МЛАДИ ЛИДЕРИ

Во 2022 година продолжи реализација на планот за обуки и активности за младите лидери. Вработените учеа ексел и посетуваат повеќемесечна лидерска коучинг програма за унапредување на комуникација, за техники за приоретизирање, саморегулирање во критични моменти и поуспешна работа во тимот.

ГОДИШЕН СЕМИНАР

Во јуни се организираше годишниот семинар за сите вработени во Еуролинк.

На семинарот вработените следеа предавања за Growth Mindset и Employee Well-Being, презентации за Еуролинк од основањето до денес и имаа можност први да слушнат за маркетинг кампањата и видео спотот за јубилејната 20-годишнина на компанијата.

Беше организирана сесија на генерирање идеи во која учествуваат сите вработени и беа изгласани 3 проекти на кои ќе се работи во следен период.

ИНТЕРНА И ЕКСПЕРНА КОМУНИКАЦИЈА

ИНТРАНЕТ СТРАНА

Се продолжува со ажурирање на интранет страната со тековни активности кои ги засегаат вработените, новини, интервјуа, материјали и сл.

ИНТЕРВЈУА СО ВРАБОТЕНИ

Во период од неколку месеци беа објавени на Интранет страната интервјуа со вработени на тема ЦРМ и бенефити од организирана работа во продажба. Над 10-на вработени во секторот за продажба го дадоа своето позитивно мислење за користење на оваа апликација.

ЕУРОЛИНК ИНФОРМАТОР

Дистрибуирани се 12 електронски изданија на Еуролинк Информатор, месечник со кој се информираат сите вработените во Друштвото за новитети, постигнувања и сите актуелности во тековниот месец.

КОМУНИКАЦИЈА НА СОЦИЈАЛНИ МЕДИУМИ

Во 2022 година реализиран е комуникациски проект - #Еуролинк Мандејс - во чиј фокус беа вработените и корпоративната култура на компанијата. Преку споделени видеа, постови и изјави се дава посилен глас на вработените и транспарентна слика за вредностите и работната атмосфера во компанијата во пошироката јавност.

МАРКЕТИНГ, ОДНОСИ СО ЈАВНОСТ И ОПШТЕСТВЕНА ОДГОВОРНОСТ

Маркетинг активностите во тек на 2022 година беа во знакот на подготовка и реализирање на 20 годишнината од формирањето на Еуролинк осигурување, кои доминираа во планот, покрај редовните активности за поддршка на продажбата.

Првиот квартал беше посветен на избор на најдобрата маркетинг агенција што ќе обезбеди квалитетна услуга и најдобра креативна поддршка за сите маркетинг активности во јубилејната година, вклучително и подготовка на комплетна имиџ кампања и прослава за клиентите како најкрупни активности. Друштвото организираше

натпревар на идеи каде директно беа поканети 4 најдобри агенции. Во потесен избор од две агенции, при крајот на февруари беше одбрана агенцијата McCann, дел од светската мрежа на McCann Worldgroup, со која е потпишан договор за соработка на 2 години.

До крајот на кварталот беше оформен концептот за престојната имиџ кампања и беа одбрани соработници за реализација на ТВ спотовите – продукциска куќа AdVenture од Македонија, режисер Грегор Ковачевиќ од Србија и Директор на фотографија Доминик Истенчиќ од Словенија, кои имаа најповолна понуда и најдобра визија за реализација на кампањата.

Вториот квартал беше посветен на продукција и постпродукција на видео материјал. Кон средината на кварталот имиџ кампањата беше во целост подготвена, по што Друштвото започна со реализација на планирани активности. Планот вклучуваше:

- Интерна промоција на кампањата пред вработените
- First flight на имиџ кампањата во јавност
- Настан со новинарите за промоција на кампањата, резултатите и плановите на Друштвото по повод 20 годишнината

Во тек на овој кварталот, јубилејното лого се аплицираше на сите материјали за комуникација и брендирање на Друштвото, и истото ќе биде во употреба до средината на 2023 година. Имиџ кампањата е со следниот слоган и јубилејно лого:

Во текот на 2023 година, корпоративниот слоган ќе се придвижи од „20 години покрај Вас“ кон „Секогаш покрај Вас“.

Во **третиот квартал** промотивните и маркетинг активности се насочија кон засилена промоција на патничкото осигурување. Се реализираше дигитална маркетинг кампања преку социјалните медиуми, порталите, блог постови на веб страницата на Друштвото, под слоганот „Одморот нека биде одмор“. Период на реклами и активности за активирање на публиката беа реализирани во текот на целиот летен период до крајот на септември.

Четвртиот квартал беше период на кулминација и заокружување на сите планирани активности по повод јубилејот на Друштвото, и тоа:

- На 9 ноември беше реализирана корпоративна прослава во хотелот Хитлон во Скопје на која присуствуваа над 700 гости, меѓу кои беа сите вработени, бројни клиенти и соработници, членови на Надзорниот одбор на Друштвото и колеги од сестринските компании од групацијата ГРАВЕ. Настанот вклучуваше уникатен мултимедијален перформанс во режија на Емил Петров, проследен со музички изведби во живо.
- Second flight на имиџ кампањата во тек на ноември и декември

Активности од областа на **односите со јавноста** имаше во тек на целата година, од кои може да се издвојат:

- Изјава за медиумите на Марија Томеска, претседател на УО на Еуролинк осигурување, по повод 20 години Еуролинк осигурување
- Соопштение за јавност по повод 20 години Еуролинк осигурување
- Повеќе изјави на членови на Управниот одбор за најважните медиуми во текот на годината

Спонзорствата и активностите во општеството се реализираа со ист интензитет како и претходната година. Во фокус беа активности кои поттикнуваат

здрави навики, но и одржување и градење на веќе воспоставените партнерства од важност за општествениот живот. Од нив може да се издвојат:

- Женска трка во април, каде Друштвото беше спонзор и учесник со свој тим составен од вработени и членови на семејствата
- Скопскиот маратон во октомври, традиционална активност каде Друштвото се јавува и како спонзор но и како учесник, оваа година со свој тим од 50 натпреварувачи, составен од вработени, членови на семејствата и соработници.
- Поддршка на Музејот на современата уметност со кој креиравме кобрендиран годишни картички за бесплатен влез на сите изложби. Картичките беа поделени на 40 лојални клиенти на Друштвото.
- Поддршката за Петтата конференција за Е-трговија, најголема од ваков вид во целиот регион.
- Основачки член и активен поддржувач на Алијансата за родова еднаквост

Други помали спонзорства се реализирани во вид на донации за училишта, клиенти на Друштвото и поддршка на неколку локални спортски активности.

ПОДАТОЦИ ЗА ОВЛАСТЕН НАДВОРЕШЕН РЕВИЗОР

Единствениот акционер на Друштвото, Grazer Wechselseitige Versicherung Aktiengesellschaft AG на седницата на Годишно Собрание на акционери донесе одлука со која Друштвото за ревизорски услуги „Grant Thornton“ Скопје го назначи за овластена ревизорска куќа за спроведување на надворешната ревизија на Годишната сметка и Финансиските извештаи на Друштвото за деловната 2022 година.

КЛАСИ НА ОСИГУРУВАЊЕ

Работите на осигурување, согласно Решенија од Министерството за финансии бр. 18-16582/6 од 11.11.2002 година и бр. 18-2491/6 од 30.03.2004 година, Друштвото ги врши во следните класи на осигурување:

1. Осигурувањето од последици на несреќен случај - незгода (вклучувајќи индустриски повреди и професионални заболувања), во случај на смрт или нарушување на здравјето поради повреда;
2. Здравствено осигурување;
3. Осигурување на моторни возила (каска);
4. Осигурување на шински возила (каска);
5. Осигурување на воздухоплови (каска);

6. Осигурување на пловни објекти (каско);
7. Осигурување на стока во превоз (карго);
8. Осигурување на имот од пожар и природни непогоди;
9. Други осигурувања на имот;
10. Осигурување од одговорност од употреба на моторни возила;
11. Осигурување од одговорност од употреба на воздухоплови;
12. Осигурување од одговорност од употреба на пловни објекти;
13. Општо осигурување од одговорност;
14. Осигурување на кредити;
15. Осигурување на гаранции;
16. Осигурување од финансиски загуби;
17. Осигурување на правна заштита;
18. Осигурување на туристичка помош.

ЕКОНОМСКО ОПКРУЖУВАЊЕ

Глобалната економија во текот на 2022 година се соочи со голем број предизвици, како инфлацијата која е највисока во изминатите неколку децении, руската инвазија на Украина и долготрајните ефекти од пандемијата Ковид-19, кои имаат негативно влијание врз изгледите за раст на глобалната економија. Нормализацијата на монетарната политика и стеснетиот простор на фискалната политика (кои обезбедија голема поддршка за време на пандемијата) ја ослабува побарувачката, бидејќи креаторите на политиките имаат за цел да ја намалат стапката на инфлација до соодветниот таргет. Сè поголем дел од економиите се во фаза на забавување на растот или целосна контракција.

Растот на глобалната економија се очекува да изнесува 3,2% во 2022 година, согласно октомвриските проекции на ММФ. Економијата на ЕУ се очекува да порасне за 3,2% во 2022 додека за Германија, како наш најзначаен трговски партнер, се предвидува раст од 1,5% во 2022 година.

Стапката на инфлација во текот на годината има нагорна тенденција и во периодот јануари-септември 2022 година достигна 12,4%, што ги отсликува ценовните притисоци на страната на понудата предизвикани од глобални фактори, коишто резултираа со нагорен тренд на цените на примарните производи на меѓународниот пазар, а се пренесоа во домашната економија, главно преку зголемени цени на прехранбените производи (од 18,5%), нафтените деривати (од 36,4%) и електричната енергија (од 13,0%). Согласно досегашните движења на стапката на инфлација кои се значително повисоки во однос на претходните проекции се очекува истата да достигне 12,9% во 2022 година.

Согласно индексот на трошоците на живот според COICOP (Classification of Individual Consumption by Purpose), како меѓународен стандард кој се применува од страна на Државниот завод за статистика, во октомври 2022 година, во однос на октомври 2021 година, ДЗС бележи зголемување од 19.8 % додека индексот на цените на мало бележи зголемување од 15.4 %. Најголемо зголемување е забележано кај подгрупата „Храна и безалкохолни пијалоци“ од 31,2%, како и кај „Домување, вода, електрична енергија, гас и други горива“ со 19,8% и „Транспорт“ со 14,7%, а кои се придвижени од драстичниот пораст на енергенсите.

Неизвесноста од развојот на настаните поврзани со воениот конфликт во Украина, воведените санкции кон и од Русија, подолготрајното опстојување на високите нивоа на инфлација и политиките на монетарните власти за справување со истата преку затегнување на финансиски услови, појава на нови бранови на Ковид-19, може дополнително да го ограничи растот и во идниот период. Од друга страна, членството во НАТО и отпочнувањето на преговори за членство во ЕУ може да имаат позначително влијание врз инвестициската активност и спроведувањето на институционалните и структурните реформи кои ќе го зголемат потенцијалот за раст.

Во овие неповолни макроекономски услови Друштвото успева да го задржи минатогодишниот обем на бруто полисирана премија со минимален раст од 0,1%, и тоа со минимална нагорна корекција на цените на осигурителните пакети за здравствено, патничко и имотно осигурување која започна во последниот квартал од годината. Во следниот период, неопходни ќе бидат значајни ценовни промени, особено како резултат на значително зголемените цени за сервисирање на сите побарувања за штети.

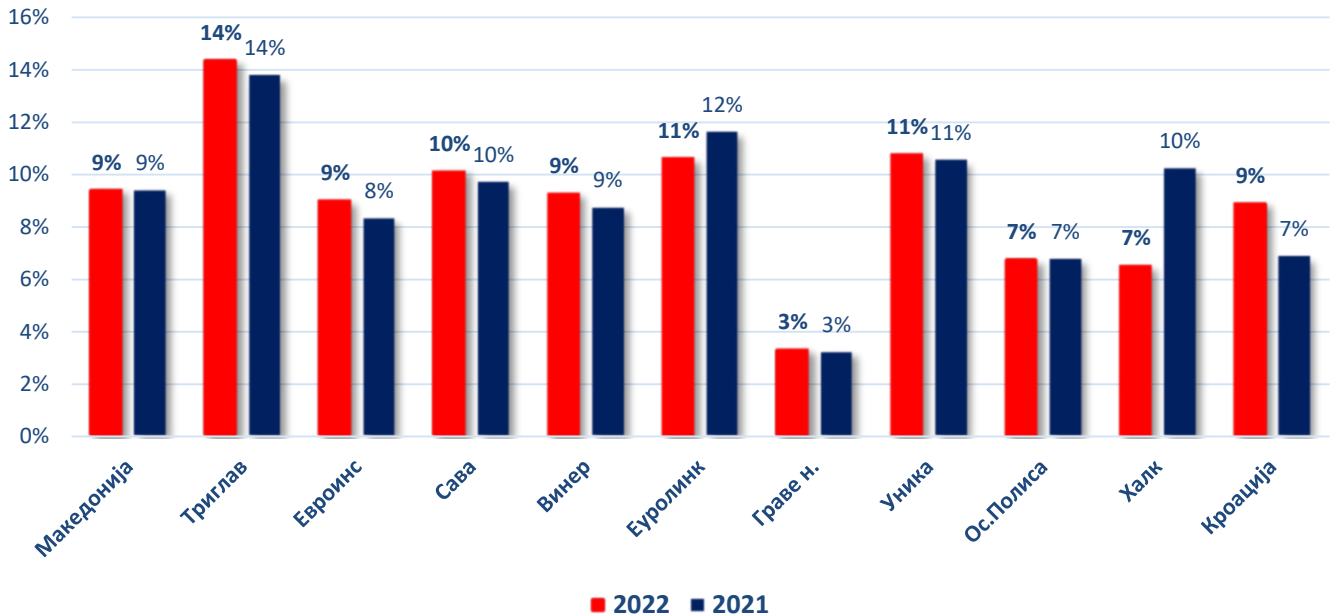
ПАЗАР НА НЕЖИВОТНО ОСИГУРУВАЊЕ

Согласно првично консолидираните податоци за 2022 година од Националното биро за осигурување, вкупниот пазар на неживотно осигурување во земјата реализираше премија во износ од ц. 10,50 милијарди денари, со што е остварен пораст од 9% во однос на 2021 година (2021: 9,63 милјарди денари) или во апсолутен износ за 881 милиони денари.

Во 2022 година на пазарот се присутни 11 друштва за неживотно осигурување, при што 4 го надминуваат прагот на учество со над 10% од бруто полисираната премија (Триглав, Уника, Еуролинк и Сава), а 1 друштво е речиси до тој праг (Македонија - 9,5%). Притоа, за прв пат Сава го надмина прагот од 10% со 10,2% (2021 беше речиси до прагот со 9,8%), додека Халк падна под прагот со 6,6% (2021: 10,3%) со остварен највисок пад на пазарното учество на ниво на цел пазар од 3,7 п.п., а како резултат на реализиран пад во бруто полисираната премија од -30%. Најголемо поместување на пазарното учество во однос на 2021 бележи Кроација со 2 п.п. повисоко учество, или од минатогодишните 6,9% на 8,9% пазарно учество, при реализиран пораст на бруто полисираната премија од 41%, што претставува најголем релативен реализиран пораст на бруто полисираната премија на поединечно друштво на пазарот.

Друштвото оствари пазарно учество од 10,7% (2021: 11,7%), намалено за 1 п.п. со што се помести на третата пазарна позиција на пазарот на осигурување во земјата, веднаш зад Уника осигурување со 10,8% (2021: 10,6%). И натаму лидер на пазарот останува Триглав осигурување со 14,4% (2021: 13,8%).

Пазарно учество во БПП во 2022 и 2021

Од прегледот на целокупниот пазар на неживотно осигурување во однос на 2021 година, може да се истакне дека сите Друштвата бележат пораст во БПП, освен Халк осигурување со остварен пад.

Апсолутно, во рамки на вкупните состојби на ниво на осигурителениот пазар, најголем придонес во растот на БПП има порастот во класата осигурувањето од авто одговорност каде е забележан пораст на БПП од ц. 372 милиони денари (или 8% раст), додека, релативно, најголем пораст се забележува во класата здравствено осигурување со 68% раст, или апсолутен пораст во висина од ц. 275 милиони денари. Потоа, позначајни позитивни движења се присутни и кај следниве класи на осигурување: осигурување на туристичка помош (55%), моторни возила каско (12%), осигурување на стока во превоз (карго) (20%), осигурување на кредити (403%), незгода (6%), осигурување од општа одговорност (5%), како и осигурување од финансиски загуби (21%).

Додека, негативни движења се присутни во осигурување на: имот од пожари и др. непогоди (-3%), останати осигурувања на имот (-3%), воздухоплови – каско (-15%) осигурување на гаранции (-5%) и правна заштита (-40%).

Споредбено, Друштвото во 2022 година во однос на 2021 година, остварува најголем апсолутен пораст во класата здравствено осигурување за ц.49 милиони денари, или релативно за 47% (68% раст на вкупниот пазар), потоа во класата авто-одговорност со ц. 39 милиони денари или за 10% (8% раст на вкупниот пазар). Пораст

забележува и во следниве класи: незгода за 11% (6% раст на вкупниот пазар), стока во превоз-карго за 63% (20% раст на вкупниот пазар), општо осигурување од одговорност со 3% (5% раст на вкупниот пазар), осигурување на туристичка помош со 63% (55% раст на вкупниот пазар) и од финансиски загуби со 60% (21% раст на вкупниот пазар).

Бруто полисирана премија во 2022 и 2021 и % на пораст на ниво на вкупен пазар и Еуролинк (во 000 денари)

Р. бр.	Класа на осигурување	Еуролинк				Вкупно пазар			
		2022	2021	% на промена	апсолутна промена	2022	2021	% на промена	апсолутна промена
1	Незгода	90.665	81.661	11%	9.004	685.343	647.100	6%	38.243
2	Здравствено осигурување	152.935	104.012	47%	48.923	679.649	405.010	68%	274.639
3	Моторни возила - каско	90.656	77.567	17%	13.089	994.103	890.288	12%	103.815
4	Шински возила - каско	0	0		0	0	0		0
5	Воздухоплови - каско	61.912	78.100	-21%	-16.188	74.735	88.367	-15%	-13.632
6	Пловни објекти - каско	70	185	-62%	-115	1.650	1673	-1%	-23
7	Стока во превоз - карго	4.454	2.729	63%	1.725	108.869	90.413	20%	18.456
8	Имот од пожари и други непогоди	136.526	200.840	-32%	-64.314	736.355	758.585	-3%	-22.230
9	Останати осигурувања на имот	53.963	99.100	-46%	-45.137	1.371.072	1.408.343	-3%	-37.271
10	АО (вкупно)	423.374	384.668	10%	38.706	5.207.931	4.836.285	8%	371.646
11	Одговорност воздухоплови	4.999	6.876	-27%	-1.877	19.703	19.106	3%	597
12	Одговорност пловни објекти	491	496	-1%	-5	3.682	3.418	8%	264
13	Општо осигурување од одговорност	64.827	63.173	3%	1.654	264.806	252.425	5%	12.381
14	Осигурување на кредити	0	0		0	47.943	9.524	403%	38.419
15	Осигурување на гаранции	15	9	67%	6	255,59	269	-5%	-13
16	Осигурување од финансиски загуби	439	274	60%	165	83.483	69.169	21%	14.314
17	Осигурување на правна заштита	0	0		0	3	5	-40%	-2
18	Осигурување на туристичка помош	39.997	24.608	63%	15.389	229.344	147.948	55%	81.396
	Вкупно	1.125.323	1.124.298	0%	1.025	10.508.928	9.627.928	9%	881.000

Додека, Друштвото остварува пад во следниве класи на осигурување: воздухоплови – каско со пад од -21% (-15% пад на вкупен пазар), имот од пожари и др.непогоди со -32% (при пад од -3% на вкупен пазар), останати осигурувања на имот со -46% (при пад од -3% на вкупен пазар), одговорност воздухоплови со -27% (при раст на пазарот од 3%), одговорност пловни објекти со -1% (при раст на пазар од 8%), како и каско пловни објекти со -62% (при -1% пад на вкупен пазар).

Во однос на пазарните учества во рамки на различните класи на осигурување Друштвото и натаму го одржува приматот (14-та година по ред), односно прво пазарно

учество по обем на полисирана премија по основ на осигурување од општа одговорност со учество од 24% во вкупно полисираната премија во земјата во оваа класа, како и во воздухоплови-каска со учество од 83%. Додека, второ пазарно учество Друштвото остварува во класата здравствено осигурување со учество од 23% во однос на целокупниот пазар (веднаш зад Кроација со речиси исто релативно учество на вкупниот пазар од 23%), и тоа во услови на пораст на вкупниот пазар за 68%. Потоа, во класата одговорноста за воздухоплови со учество од 25% (зад Винер со учество од 62%), осигурување на туристичка помош со 17% учество на вкупниот пазар зад Триглав со остварено учество од 25%, како и во осигурување на имот од пожари и други непогоди со 19% учество на вкупниот пазар, а зад Македонија со остварено учество од 20%.

Бруто полисирана премија за период од 01.01.2022 до 31.12.2022

во 000 мкд

Ред. бр.	Класа на осигурување	неживот											Вкупно
		Македонија	Триглав	Евроинс	Сава	Винер	Еуролинк	Граве н.	Уника	Ос.Полиса	Халк	Кроација	
1	Незгода	64.242	113.423	25.524	80.645	45.738	90.665	15.876	47.051	38.052	51.157	112.970	685.343
2	Здравствено осигурување	57.857	123.696	23.418	61.035	8.243	152.935	0	43.939	9	52.948	155.569	679.649
3	Моторни возила - каско	63.439	167.517	63.388	172.559	78.619	90.656	11.126	79.197	99.222	91.307	77.074	994.103
4	Шински возила - каско	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5	Воздухоплови - каско	0	0	0	0	9.548	61.912	0	0	1.109	2.166	0	74.735
6	Пловни објекти - каско	10,10	178	1	873	143	70	0	77	166	132	0	1.650
7	Стока во превоз - карго	20.824	31.836	23.809	3.777	1.544	4.454	0	13.045	2.967	3.851	2.763	108.869
8	Имот од пожари и други непогоди	149.495	92.177	80.004	73.581	16.503	136.526	3.435	42.810	38.412	43.460	59.952	736.355
9	Останати осигурувања на имот	292.993	228.253	261.784	138.926	125.809	53.963	1.330	178.460	16.215	46.029	27.310	1.371.072
10	АО (вкупно)	282.806	567.124	463.889	477.176	657.600	423.374	323.938	681.068	485.189	370.475	475.292	5.207.931
11	Одговорност воздухоплови	0	133	0	0	12.232	4.999	0	0	1.133	1.075	131	19.703
12	Одговорност пловни објекти	175,99	587	63	912	310	491	0	371	484	215	72	3.682
13	Општо осигурување од одговорност	42.978	40.905	6.353	12.686	16.368	64.827	487	34.341	18.139	18.211	9.511	264.806
14	Осигурување на кредити	2.254	34.214	136	7.813	0	0	0	0	0	0	3.525	47.943
15	Осигурување на гаранции	3,09	68	0	8	0	15	0	0	17	145	0	256
16	Осигурување од финансиски загуби	10.140	59.480	110	5.393	0	439	0	7.596	0	196	128	83.483
17	Осигурување на правна заштита	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	3
18	Осигурување на туристичка помош	10.134	58.248	8.597	37.586	10.198	39.997	2.933	13.777	17.562	11.309	19.004	229.344
	Вкупно	997.352	1.517.840	957.076	1.072.971	982.855	1.125.323	359.125	1.141.732	718.675	692.676	943.304	10.508.928

% по друштво за неживотно осигурување	9,49%	14,44%	9,11%	10,21%	9,35%	10,71%	3,42%	10,86%	6,84%	6,59%	8,98%	100,00%
---------------------------------------	-------	--------	-------	--------	-------	--------	-------	--------	-------	-------	-------	---------

Извор: Првично консолидирани податоци од Национално Биро за осигурување на Република Северна Македонија

Структура (пазарно учество) на бруто полисираната премијата, поединечно по класи во 2022 година, по осигурителни друштва

Ред. бр.	Класа на осигурување	неживот											Вкупно
		Македонија	Триглав	Евроинс	Сава	Винер	Еуролинк	Граве н.	Уника	Ос.Полиса	Халк	Кроација	
1	Незгода	9%	17%	4%	12%	7%	13%	2%	7%	6%	7%	16%	100%
2	Здравствено осигурување	9%	18%	3%	9%	1%	23%	0%	6%	0%	8%	23%	100%
3	Моторни возила - каско	6%	17%	6%	17%	8%	9%	1%	8%	10%	9%	8%	100%
4	Шински возила - каско												0%
5	Воздухоплови - каско	0%	0%	0%	0%	13%	83%	0%	0%	1%	3%	0%	100%
6	Пловни објекти - каско	1%	11%	0%	53%	9%	4%	0%	5%	10%	8%	0%	100%
7	Стока во превоз - карго	19%	29%	22%	3%	1%	4%	0%	12%	3%	4%	3%	100%
8	Имот од пожари и други непогоди	20%	13%	11%	10%	2%	19%	0%	6%	5%	6%	8%	100%
9	Останати осигурувања на имот	21%	17%	19%	10%	9%	4%	0%	13%	1%	3%	2%	100%
10	АО (вкупно)	5%	11%	9%	9%	13%	8%	6%	13%	9%	7%	9%	100%
11	Одговорност воздухоплови	0%	1%	0%	0%	62%	25%	0%	0%	6%	5%	1%	100%
12	Одговорност пловни објекти	5%	16%	2%	25%	8%	13%	0%	10%	13%	6%	2%	100%
13	Општо осигурување од одговорност	16%	15%	2%	5%	6%	24%	0%	13%	7%	7%	4%	100%
14	Осигурување на кредити	5%	71%	0%	16%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	7%	100%
15	Осигурување на гаранции	1%	26%	0%	3%	0%	6%	0%	0%	7%	57%	0%	100%
16	Осигурување од финансиски загуби	12%	71%	0%	6%	0%	1%	0%	9%	0%	0%	0%	100%
17	Осигурување на правна заштита	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	100%	100%
18	Осигурување на туристичка помош	4%	25%	4%	16%	4%	17%	1%	6%	8%	5%	8%	100%
	Вкупно	9%	14%	9%	10%	9%	11%	3%	11%	7%	7%	9%	100%

Покрај главниот и универзален предизвик – голема инфлација и пад на куповната моќ на граѓаните и стопанството, во 2022 година Друштвото се соочи и со следниве конкретни предизвици:

- Енормно зголемување на трошоците за медицински услуги кај приватните здравствени установи, а со тоа и за трошоците за сервисирање штети во здравствено осигурување (30-40% зголемување)
- Раст на цените за резервни делови за возила (30-50%)
- Раст на цените за градежни материјали (20%-30%)
- Несоодветни суми на осигурување за класите имот и каско
- Зголемени премии за реосигурување
- Волатилност во приходите од инвестиции
- Пад во продажбата на класата Автоодговорност преку надворешни канали, поради значително поголемите провизии за брокерски друштва кои ги нуди конкуренцијата (35%-40%)
- Недостиг на раст на економската моќ на физичките лица и сериозни ликвидносни нарушувања кај правните лица, а како резултат на тоа и значително намалена наплата на побарувањата!
- Недостиг на странски инвестиции и големи инфраструктурни проекти
- Недостиг на кадри за работа, посебно во делот на продажбата

ДЕЛОВНА ПОЛИТИКА

Деловната политика и во 2022 година е утврдена врз основа на Стратегијата и деловните акти на Друштвото, Законот за супервизија на осигурувањето и останатата законска и подзаконска регулатива која ја уредува проблематиката на осигурување во земјата.

Деловната политика се темели на определбите, да Друштвото екипирано со високо стручен кадар применува деловна филозофија и професионалност во извршувањето на дејноста и креира препознатлив имиџ на вистински партнер во полето на осигурувањето во Република Македонија.

Деловната политика на Друштвото има за цел натамошна афирмација на Друштвото, градење на доверба и поттикнување интерес на граѓаните и правните лица во осигурителниот систем во земјата.

Деловната политика за 2022 година ги инкорпорира следните вредности врз кои се темели делувањето на Друштвото:

- професионален однос и комуникација со клиентите;
- стручно проценување на ризиците и договарање на соодветно покритие;
- навремено и ефикасно решавање на настанатите штети;
- стручност во управување со ризиците од работењето на Друштвото;
- транспарентност во работењето и известувањето на органите на управување, акционерот на Друштвото и законски надлежните органи;
- актуарско проценување на техничките резерви и нивно издвојување согласно законските прописи, подзаконските акти и актите на Друштвото;
- промоција на Друштвото, генерално, како и на производите од осигурување кои ги нуди на пазарот;
- тимска работа и поддршка;
- развој на кадарот, унапредување на знаењето и
- градење на деловни врски со професионалните афилијации во земјата и странство.

АНАЛИЗА НА РАБОТЕЊЕТО НА ДРУШТВОТО

Активности на Друштвото

Активностите на Друштвото во 2022 година, во контекст на здравствената криза и безбедносна криза (војната во Украина), дополнета со новите макроекономски предвизици (порастот на инфлацијата во услови на стагнација на растот), главно беа во насока на задржување на осигурителното портфолио, наплатата на побарувањата и одржување на стабилноста на инвестициското портфолио, како и на навременото сервисирање и исплата на штетите, а сето тоа проследено со значајни информатички надградби.

Во известителниот период освен одржување на тековното портфолио, Друштвото стави особен акцент на стекнување со нови мали осигурувања од сите класи на осигурување и поголеми клиенти во областа на имотното осигурување.

Значително време се посвети и на стекнување на нови договори за колективно здравствено осигурување, преку посета на големи и средни работодавци во државата.

Дополнително, интензивно се работеше и на ревидирање на ценовната политика на Друштвото, со цел прилагодување кон новите трендови во трошоците за сервисирање на оштетните побарувања. Паралелно, се ревидираа и сумите на осигурување во имотните осигурувања, со цел избегнување на подосигурување и спречување на незадоволство кај клиентите при склучување на осигурувањето или при настанување на штета.

Друштвото во 2022 година се помести за една пазарна позиција, од втората на третата пазарна позиција, мерена според учеството во бруто полисираната премија на ниво на целокупен пазар за неживотно осигурување (со пазарно учество од 10,71%, 2021: 11,68%), со остварен незначителен пораст од 0,1% во вкупната бруто полисирана премија (пазар: 9%), односно задржување на обемот на полисирана премија на речиси минатогодишното ниво.

Притоа, посебен придонес на ниво на пазарот Друштвото забележува во класата каско осигурување за воздухоплови, каде ја задржува лидерската позиција стекната минатата година со пазарно учество од 83% (2021: 88%) во рамки на класата, и тоа со реализиран пад во БПП од -5%. Исто така, Друштвото веќе четиринаесетта година по ред го има апсолутниот примат во класата општо осигурување од одговорност со пазарно учество од 24% (2021: 25%), со реализиран пораст од 3%. Додека, во класата за здравствено осигурување ја дели лидерската позиција со Кроација (23% од вкупниот пазар), со остварен пораст од 47% (при 68% раст на вкупниот пазар), а кој е резултат на сериозно „заострена“ конкуренција.

Продажба

Во 2022 година Друштвото оствари бруто полисирана премија од 1.125.323 илјади денари што е за 9.003 илјади денари повисок обем од остварениот во 2021 година (2021: 1.124.298 илјади денари), со што е задржан речиси истиот обем на премија (пораст од 0,1%). Притоа, согласно првично консолидираните податоци за 2022 година од НБО, Друштвото се помести на третата пазарна позиција на пазарот на неживотно осигурување со учество од ц. 10,7%, при што забележа и намалување на пазарното учество за -1 процентни поени во однос на минатата година кога учеството беше 11,7%, и Друштвото беше на втората пазарна позиција.

Во структурата на бруто полисирана премија, најзастапено е осигурувањето на моторни возила од автоодговорност со 38% (34% во 2021 година). Притоа, треба да се напомене дека на ниво на пазар, процентуалното учество на оваа класа на осигурување во структурата на портфолиото на Друштвото е значително пониско од пазарот (кое и во 2022 година изнесува 50%).

Потоа, осигурувањето од пожар и други имотни осигурувања со 17% (27% во 2021 година); здравствено осигурување со 14% (9% во 2021 година); осигурувањето од незгода со 8% (7% во 2021 година); каско осигурувањето на моторни возила со 8% (7% во 2021 година), општа одговорност со 6% (6% во 2020 година), каско-авиони со 6% (7% во 2021 година), а потоа и туристичка помош со 4% (2% во 2020 година).

Бруто полисирана премија по класи, реализација во 2022 и 2021 год.

	2022 реализација	2021 реализација	Промена во % 2022/2021	Структура 2022	Структура 2021
1 Незгода	90.665	81.662	11%	8%	7%
2 Здравствено осигурување	152.935	104.011	47%	14%	9%
3 Каско - Моторни возила	90.656	77.567	17%	8%	7%
5 Каско – Авиони	61.912	78.100	-21%	6%	7%
6 Каско - пловни објекти	70	185	-62%	0%	0%
7 Карго	4.454	2.729	63%	0%	0%
8 Пожар	136.526	200.840	-32%	12%	18%
9 Други имотни	53.963	99.100	-46%	5%	9%
10 А/О - Моторни возила	423.374	378.357	12%	38%	34%
11 А/О – авиони	4.999	6.876	-27%	0%	1%
12 А/О - пловни објекти	491	496	-1%	0%	0%
13 Општа одговорност	64.827	69.484	-7%	6%	6%
15 Гаранции	15	9	67%	0%	0%
16 Финансиски загуби	439	274	60%	0%	0%
18 Туристичка помош	39.997	24.608	63%	4%	2%
Вкупно полисирана премија	1.125.323	1.124.298	0,1%	100%	100%

Од вкупната продажба, продажбата преку Секторот за осигурување и реосигурување учествува со 43% во реализираната бруто полисирана премија во известителниот период (2021: 51%), а истата е за -15% под нивото од минатата година.

Додека пак, продажбата преку Секторот за продажба учествува со 57% во бруто полисираната премија во периодот (2021: 49%) и е за 16% повисока во однос на истиот период од минатата година. Воедно, Секторот за продажба за прв пат бележи толкаво високо учество во структурата на бруто полисираната премија, бидејќи вообичаено учеството било нешто под или над прагот од 50%.

Притоа, во секторот продажба акцентот беше во најголем дел ставен на клучните продукти во контекст на здравствената криза, каде и се постигнати позитивни резултати, како што е здравственото осигурување (со пораст од 70%), како и на враќањето на продажбата на Зелена Карта (со забележан пораст на вкупната класа на авто-осигурување од 14%), како и пораст во осигурувањето на туристичка помош од 65%.

Оваа година, во секторот за осигурување и реосигурување, и покрај засилената и агресивна конкуренција и промената на политиките на големите глобални осигурувачи, повторно сите договори за осигурување на клучните големи клиенти беа обновени, а тоа се следниве:

- ✓ Здравствено осигурување на вработените во Амбасадата на САД;
- ✓ Осигурување на имотот и одговорноста на ТАВ Македонија;
- ✓ Објекти во градба за Синохидро корпорација;
- ✓ Имот и одговорност на Македонски Телеком;
- ✓ Имот, здравствено и незгода на Цементарница УСЈЕ;
- ✓ Имот, незгода и моторни возила на Ван Хоол Македонија и др.
- ✓ Обнова на осигурувањето на хеликоптерите на МВР.

Притоа, стекнати се и нови големи клучни клиенти, а тоа се следниве:

- ✓ Здравствено осигурување на вработените во Сеавус.

Бруто полисирана премија по квартали, реализација во 2022 и 2021 год., по сектори
(во илјади денари)

Квартал	2021	2021 кумул.	2022	2022 кумул.	2022 план	2022 план кумул.	% 2022/2021	2022 кумул/ 2021 кумул
Q1	333.595	333.595	333.786	333.786	269.962	269.962	0%	0%
Q2	290.354	623.949	307.902	641.689	277.714	547.676	6%	3%
Q3	284.954	908.903	235.038	876.726	228.023	775.699	-18%	-4%
Q4	215.395	1.124.298	248.597	1.125.323	224.322	1.000.020	15%	0%
	1.124.298		1.125.323		1.000.020		0%	
			100%					

Сектор за осигурување и реосигурување

Квартал	2021	2021 кумул.	2022	2022 кумул.	2022 план	2022 план кумул.	% 2022/2021	2022 кумул/ 2021 кумул
Q1	201.169	201.169	183.621	183.621	127.447	127.447	-9%	-9%
Q2	152.971	354.139	142.881	326.502	130.763	258.210	-7%	-8%
Q3	136.513	490.652	63.259	389.761	69.625	327.835	-54%	-21%
Q4	85.636	576.289	97.429	487.190	92.383	420.219	14%	-15%
	576.289		487.190		420.219		-15%	
	51%		43%					

Сектор за продажба

Квартал	2021	2021 кумул.	2022	2022 кумул.	2022 план	2022 план кумул.	% 2022/2021	2022 кумул/ 2021 кумул
Q1	132.427	132.427	150.165	150.165	142.515	142.515	13%	13%
Q2	137.383	269.810	165.021	315.187	146.951	289.466	20%	17%
Q3	148.440	418.250	171.778	486.965	158.397	447.863	16%	16%
Q4	129.759	548.009	151.168	638.133	131.939	579.802	16%	16%
	548.009		638.133		579.802		16%	
	49%		57%					

Гледано по различни дистрибутивни канали, во 2022 година од вкупната премија, 75,1% е остварена преку директна продажба, што е за 5,3 п.п. под нивото од минатата година (2021: 80,4%), 19,2% е преку осигурителните брокерски друштва, за 3,8 п.п. повисоко од минатата година (2021: 15,3%), а останатата структура од други дистрибутивни канали (туристички агенции, застапници и останати) е застапена со 5,8%, за 1,3 п.п. повисока од минатата година (2021: 4,4%).

Реализација на БПП по дистрибутивни канали

во 000 денари			% на промена	Структура на премија	
Дистрибутивни канали	2022	2021		2022	2021
	1	2	3=1/2	4	5
Директна продажба	845.265	903.506	94%	75,11%	80,40%
Осиг. брокерски друштва	215.206	172.068	125%	19,12%	15,30%
Туристички агенции	10.583	5.498	192%	0,94%	0,50%
Банки	0	0	0%	0,00%	0,00%
Застапници во осигурување	51.773	31.233	166%	4,60%	2,80%
Останати дист.канали (Телеком и сл.)	2.496	11.994	21%	0,22%	1,10%
Вкупно	1.125.323	1.124.299	100%	100,00%	100%

Наплата на побарувања

Процесот на следење на наплатата е во целост имплементиран во CRM софтверот, и тоа и за активностите за доброволна и за активностите за присилна наплата. Софтверот во овој дел на службите им овозможува, на редовна основа, користење на сите алатки за наплата: автоматизирано испраќање на СМС и e-mail пораки за рани долгови, како и писмени опомени (известувања за долг за рани долгови, како и последни опомени, за постари долгови пред присилна наплата). Во делот на присилната наплата преку софтверот се добиваат нотификации за следење на роковите за постапување, како и за наплата на утужени долгови.

Покрај тоа што процесот е воден од CRM софтверот, преку генерирање на дневни задачи, истиот овозможува и редовен мониторинг на завршените задачи, како од Одделот за поддршка на клиенти, надлежни за наплатата од физички лица, така и од Службата за наплата за делот на наплатата од правни лица, од страна на Директорот на Секторот за финансии. Покрај следењето, записите кои се креираат во софтверот, овозможуваат и контрола на квантитетот и квалитетот на завршените задачи од страна на агентите на наплата, а со самото тоа и понатамошна обука и давање на насоки за што подобро извршување на задачите и водење на процесот на наплата од клиентите.

Побарувања по основ на премија

Во 2021 година, со враќањето на примена на стариот Правилник (кој беше изменет во текот на 2020 година во контекст на здравствената криза со пролонгирање на роковите со дополнителни 60 дена задоцнување за секоја категорија посебно), односно со враќање на старосните категории Друштвото со состојба на 31.12.2021 година евидентираше трошок од 18.253 илјади денари само по основ на побарувањата од премија. Трошокот по овој основ на 31.12.2022 е во висина од 15.145 илјади денари.

Вкупните побарувања по основ ненаплатена премија со состојба на 31.12.2022 година изнесуваат 422.048 илјади денари. Истите се за 1% повисоки од остварените на 31.12.2021 година (2021: 417.611 илјади денари). Додека, нивната сегашна вредност (коригирана за состојбата на исправката на вредност на побарувањата) е во висина од 326.470 илјади денари, што претставува за -2% пад во однос на сегашната вредност на побарувањата на крајот на 2021 година (2021: 332.143 илјади денари). Но, негативната промена Друштвото ја бележи кај сегашната вредност на недоспеаните побарувања (-7%), додека кај доспеаните побарувања промената е позитивна (11%), и

тоа во сите старосни категории, а особено кај категоријата на старост на долг од 271 до 365 дена (40%).

Во рамки на вкупните побарувања по основ на премија, побарувања во износ од 222.824 илјади денари, односно 53% се недоспеани (2021: 239.004 илјади денари, или 57%), додека 199.226 илјади денари, односно 47% се доспеани побарувања (2021: 178.607 илјади денари, или 43%).

Доспеаните побарувања по основ на премија се за 20,6 милиони денари повисоки во однос на остварените на 31.12.2021 година, што претставува зголемување за 12%. Додека, недоспеаните побарувања се пониски за 16,2 милиони денари, што претставува намалување за -7%.

Состојбата на исправката на вредност на 31.12.2022 година (после отписите на дел од побарувањата во висина од 5.067 илјади денари) на побарувањата по основ на премија изнесува 96.160 илјади денари, која е за 13% повисока во однос на состојбата на исправката на вредност на побарувањата искажана на 31.12.2021 година во висина од 85.468 илјади денари.

Исправката на недоспеаните побарувања (во висина од 100% од износот на побарувањето за сите валути, односно договорени датуми на плаќање после датумот на истек на скаденцата од договорот за осигурување) во 2022 година изнесува 581.296 илјади денари и е за -50% пониска од искажаната исправка на вредност за овие побарувања во 2021 година (1.171 илјади денари).

Побарувања по основ на премија

2022				2021			
старосна структура	Побарувања	Состојба на исправка на вредност	Сегашна вредност на побарување	Побарувања	Состојба на исправка на вредност	Сегашна вредност на побарување	% промена на сегашна вредност на побарувања 2022/2021
до 30 дена	54.150.842	-335.681	53.815.161	50.646.156	-133.548	50.512.608	7%
од 31-60	22.093.562	-2.310.555	19.783.007	20.716.977	-2.335.325	18.381.652	8%
од 61-120	20.454.986	-6.472.942	13.982.044	17.193.814	-5.447.953	11.745.861	19%
од 121-270	28.631.494	-15.082.008	13.549.486	23.596.321	-12.137.540	11.458.781	18%
од 271-365	10.891.301	-7.794.196	3.097.105	7.650.391	-5.439.468	2.210.923	40%
над 365 дена	63.002.106	-63.002.106	0	58.802.862	-58.802.862	-	
Доспеани побарувања	199.224.291	-94.997.488	104.226.803	178.606.521	-84.296.696	94.309.825	11%
Недоспеани побарувања	222.824.545	-581.296	222.243.249	239.004.690	-1.171.111	237.833.579	-7%
	422.048.836	-95.578.784	326.470.052	417.611.211	-85.467.807	332.143.404	-2%

Во 2022 година регистрирани се нови 1.143 предмети за присилна наплата, што е за 66% повеќе во однос на 2021 година, а вредноста на побарувањата е поголема за околу 46%.

Во текот на 2022 година, завршена е постапката за наплата на 915 предмети со вредност од 12,006 илјади денари, од кои: 646 со вредност од 7.762 илјади денари од предметите регистрирани во 2022 година и 269 предмети со побарувања од 4.244 илјади денари од предмети регистрирани во периодот од 2004 заклучно со 2021 година.

Заклучно со 2022 година, Друштвото има покрената постапка за присилна наплата за 12.365 случаи во вкупна вредност од 246.085 илјади денари. На 31.12.2022 година, по овој основ, преостанатата ненаплатена премија во вкупен износ од 37.768 илјади денари, претставува 15,3% од вкупната премија за која е поведена постапка за присилна наплата со состојба на 31.12.2022 година.

Година	Вкупно		Активни		Архивирани	
	бр.	Мкд	бр.	мкд	бр	мкд
2004-2014	2.734	127.971.778	352	4.775.009	2.382	123.196.769
2015-2021	8.488	101.758.334	1.888	24.399.098	6.600	77.359.236
2022	1.143	16.355.346	497	8.593.498	646	7.761.848
ВКУПНО	12.365	246.085.458	2.737	37.767.605	9.628	208.317.853

Треба да се напомене дека вредноста на побарувањата по „активните“ предмети, за кои е во тек формална постапка, било пред нотар, суд или извршител, е објективно пониска од прикажаната во табелата, односно делумно е наплатена (околу 19% за 2004-2014, 22% за 2015-2021 и 16% за 2022). Во табелата износите на побарувањата се евидентирани според износот на премијата за која постапката е поведена.

Од вкупниот број на завршени предмети (9.628) со вредност на побарувања од 208.318 илјади денари, во целост се наплатени 8,307 предмети со вредност од 132.546 илјади денари, а ненаплатени се 909 предмети со вредност на побарувањата од 63.011 илјади денари.

Архивирани предмети

Година	Вкупно		Наплатени		Ненаплатени		Преевид.и повлеч.		Неекономично	
	Број	Износ	Број	Износ	Број	Износ	Број	Износ	Број	Износ
2004-2014	2.382	123.196.769	1.666	57.326.093	683	58.456.431	30	7.405.960	3	8.285
2015-2021	6.600	77.359.236	6.013	67.857.239	213	4.194.234	168	4.651.383	206	656.380
2022	646	7.761.848	628	7.362.271	13	360.327	5	39.250		
ВКУПНО	9.628	208.317.853	8.307	132.545.603	909	63.010.992	203	12.096.593	209	664.665

Посебно се издвоени 206 предмети со вредност од 664 илјади денари, архивирани поради „неекономично извршување“ и 203 предмети со вредност од 12.097 илјади денари архивирани поради преевидентирање или поради повлекување на тужбата, бидејќи од аспект на наплатата на премијата не припаѓаат ниту во наплатени, ниту во ненаплатени. Архивирањето во Секторот за правни работи поради: „неекономично извршување“ значи дека прекинува постапката за присилна наплата поради нееекономичност на истата; „преевидентирање“ во спогодби значи дека во тек на постапката е постигната спогодба за плаќање; „повлечена тужба“ значи дека постапката е прекината поради плаќање на премијата или воопшто не требало да биде поведена. Во најголем број од оваа категорија на предмети премијата е наплатена! Предметите од категоријата „неекономично извршување“ можат да бидат преевидентирани како „наплатени“ (доброволно плаќање на долгот), а дел од предметите од 2017 и 2018 година (околу 164) во 2020 се повторно активирани заради продолжување со присилна наплата.

Најголемиот дел од ненаплатените тужби, и како број, и како вредност, се поради стечај на должникот, како и бришење на должникот од Трговскиот регистар што започна да се применува од 2015 година (неактивни субјекти во подолг временски период), а тука спаѓа и неможноста за извршување, која всушност се применуваше за неактивните правни лица (пред да се воведо бришењето на субјектите по службена должност во ЦР на РСМ) кои немаат ниту движен имот од кој би можело да се изврши наплата. Најчесто се архивирани во постапка за извршување по укажување на извршителот дека не е можно извршувањето, а во 2017 година беше извршено архивирање на поголем број од предметите пред 2013 година по основ на нивниот статус во ЦР на РСМ - започната постапка за бришење од регистарот. Во 2017 година карактеристично е завршување на постапката поведена во 2010 година за наплата на премија за околу 5.100.000 денари, кое тужбено барање е одбиено.

Стечај, ликвид, избришан			Одбиено барање		Неможност за извршување и починат	
Година	Број	Износ	Број	Износ	Број	Износ
2004-2014	540	47.447.315	13	5.647.518	130	5.361.598
2015-2021	139	3.673.139	4	39.451	70	481.644
2022	3	33.800			10	326.527
ВКУПНО	682	51.154.254	17	5.686.969	210	6.169.769

Во периодот 2004-2014, процентот на ненаплатени предмети од сите архивирани предмети изнесува 28,7% според бројот на предмети (683 од 2.382), но според вредноста на побарувањата е значително повисок и изнесува нешто помалку од 47,3%, што се должи пред сè, на само неколку (4-5) предмети со голема вредност, кои потекнуваат од периодот пред 2010 година.

Се забележува значителна разлика помеѓу периодот 2004-2014 и периодот потоа: процентот на ненаплатени предмети во период од 2015 - 2021 изнесува околу 3% по број на предмети и 5,4 % по вредност на побарувањата, а за 2022 година процентот на ненаплатени предмети во однос на архивираниите е 0,2% по број и 0,5% според вредноста на предметите. Притоа, вреди да се напомене дека во 2022 година 56,5% од започнатите предмети се завршени во истата година. Разликата во ефикасноста на присилната наплата помеѓу периодите 2004-2014 и потоа се должи, пред сè, на фактот на „староста“ на долгот во време на поведување на постапката: до 2014 година постапката е поведувана за долгови „стари“ најмалку две и пол години и против правни лица, а од 2015 после неколку месеци по стасаноста на долгот и претежно против физички лица.

Со оваа статистика се докажува и оправдува напорот на Друштвото за забрзување на процедурите за наплата, односно скратување на роковите за поведување на постапки за присилна наплата, кои се одвиваат од 2017 година па наваму, иако во вториот и третиот квартал од 2020 година се пролонгираа роковите за поведување на постапка поради „ковид“ состојбата, но за да истите во текот на 2021 година повторно и постепено се вратат во нормалната динамика, како во периодот пред почетокот на пандемијата.

Побарувања по основ на регреси за штети

Вкупните ненаплатени побарувања по основ на регреси за штети на 31.12.2022 година изнесуваа 27.415 илјади денари и истите се за 2% пониски од остварените во 2021 година (28.009 илјади денари).

Намалување на побарувањата е евидентирано кај регресите за штети по основ на автоодговорност (-2%), регресите по основ кредити (-12%), за каско осигурување (-1%) и регреси по основ на НН возила (-1%).

Во структурата и натаму најзастапени се побарувањата од регреси по авто одговорност (69%) кои се на исто ниво во однос на 2021 година.

Побарувања од регреси за штети

(во 000 денари)				Структура во %	
	2022	2021	% на промена	2022	2021
регреси-незгода	4	4	0%	0%	0%
регреси-каска	6.795	6.837	-1%	25%	24%
регреси-авто одговорност	18.810	19.214	-2%	69%	69%
регреси-кредити	1.046	1.190	-12%	4%	4%
регреси- НН возила	760	764	-1%	3%	3%
Вкупно	27.415	28.009	-2%	100%	100%

За овие побарувања, согласно регулативата, Друштвото изврши исправка на вредност/резервација во вкупен износ од 26.437 илјади денари, од кои 26.347 илјади денари се исправка на побарувања од ненаплатени регреси доспеани заклучно со 31.12.2021 година, односно во доцнење од над 365 дена со исправка на вредност во висина од 100%.

Старосна структура	Вкупно доспеани регреси		Исправка на вредност	
	износ	% на учество	износ	% на учество
во 000 денари				
Недоспеани регреси	0	0%	0	0%
до 30 дена	863	3%	0	0%
од 31 до 60 дена	28	0%	3	0%
од 61 до 120 дена	23	0%	7	0%
од 121 до 270 дена	144	1%	74	0%
од 271 до 365 дена	9	0%	6	0%
над 366 дена	26.347	96%	26.347	100%
Вкупно	27.415	100%	26.437	100%

Во известителната година, согласно регулативата, Друштвото изврши исправка на вредноста /резервација на побарувања по основ провизија за реосигурувања, цесии и останати побарувања.

На крајот на 2022 година, по овие основи, евидентирани се ненаплатени побарувања во вкупен износ од 14.021 илјади денари, што е за 24% под нивото реализирано во 2021 година. Друштвото изврши резервација на доспеаните побарувања по овие основи во износ од 8.012 илјади денари, што е за 1.244 илјади пониско ниво од минатата година, во најголем дел кај провизии од реосигурување (за 94%).

Останати побарувања (во 000 денари)	2022		2021		% про-мена побарувања	Структура на побарувања во %	
	вкупно побарувања	исправка на вредност	вкупно побарувања	исправка на вредност		2022	2021
Провизии од реосигурување	97	97	1555	1245	-94%	1%	8%
- пожар	82	82	767	606		1%	4%
- а/о воздухоплови	0	0	68	68		0%	0%
- општа одговорност	15	15	720	571		0%	4%
Услужни штети	4.509	1.456	6.645	1.402	-32%	32%	36%
Цесии	3.927	3.927	4.204	3.935	-7%	28%	23%
Останато	5.488	2.532	6.133	2.674	-11%	39%	33%
Вкупно	14.021	8.012	18.537	9.256	-24%	100%	100%

Во текот на третиот квартал од 2020 беше покрената стечајна постапка врз Еуростандард банка поради што Друштвото, согласно регулативата евидентираше 100% исправка на побарувањата пријавени во стечајната маса во висина од 12.390 илјади денари и заклучно со 31.12.2021 година состојбата на овие побарувања беше непроменета.

	2022		2021	
	вкупно побарувања	исправка на вредност	вкупно побарувања	исправка на вредност
Депозит	8.058	8.058	10.535	10.535
Парични средства и парични еквиваленти	0	0	1.842	1.842
Побарувања по основ на камата од депозит	13	13	13	13
Вкупно	8.071	8.071	12.390	12.390

Состојбата на овие побарувања заклучно со 31.12.2022 е намалена на 8.071 илјади денари, поради наплата на дел од побарувањата од стечајната маса на банката, во висина од 4.319 илјади денари.

Реосигурување

Поради натамошно обезбедување на стабилност на осигурителното портфолио, во 2022 година се зголеми лимитот на Договорот за реосигурување на портфелот имот и тоа од € 7.000.000 на € 10.000.000 преку докупување на уште еден леар од € 3.000.000. Во текот на годината се обновуваа и сите други Договори за реосигурување. И оваа година се соочивме со понатамошно зголемување на премијата за реосигурување скоро кај сите класи на реосигурување. Со тоа уште повеќе се стеснува нашата маргина на профитабилност. Но и покрај ваквиот ефект, се водеше соодветна грижа за бонитетот на реосигурувачите кои учествуваат во Договорите за реосигурување согласно реосигурителната програма на друштвото.

Во текот на целата година се обновуваа и факултативните договори за реосигурување за одделни ризици.

Штети

Благ пораст на бројот штетите во однос на претходната година најмногу изразен во класа 02-здравствено осигурување.

Планираните проекти во однос на дигитализација, ефикасно и ефективно одобрување на процесите на пријава, процена и ликвидација на штетите беа реализирани.

Интерните контроли на Тимовите за контрола како и Обуките на вработените во Секторот за процена и ликвидација на штети беа успешно спроведени и истите придонесоа за дополнителна ефикасност во самиот процес.

Се направија низа посети на наши VIP клиенти со цел детална обука на HR тимовите за побрзо спроведување и процесуирање на штети и достава на докази за сервисирање на истите.

Започнавме со низа нови проекти за уште поголемо едукативно и директно учество на нашите осигуреници во процесот на ршавање на штети и се поуспешно симплифицирање на тој процес.

Динамиката на пријава и решавање штети по одделни класи на осигурување во текот на 2022 година е како што следи:

период 01.01.2022-31.12.2022		Број на ликвидира ни штети	Број на одбиени штети	Број на резервирани штети на 31.12.2021	Број на пријавени штети	Динамика на решавање на штети во %
		1	2	3	4	5=(1+2)/(3+4)* 100
незгода	01	1.234	146	179	1.399	87%
здравствено	02	8.199	566	643	9.184	89%
каска моторни возила	03	549	44	249	636	67%
каска шински возила	04	0	0	0	0	
каска воздухоплови	05	0	0	0	0	
каска пловни објекти	06	0	0	0	0	
карга	07	2	0	2	2	50%
имот од пожар и др.опасн.	08	459	46	54	526	87%
имот останато	09	504	143	199	562	85%
АО (вкупно)	10	2143	350	1301	2483	66%
одговорност воздухоплови	11	0	0	0	0	
одговорност пловни објекти	12	0	0	0	0	
општа одговорност	13	32	13	22	56	58%
кредити	14	0	0	0	0	
гаранции	15	0	0	0	0	
финансиски загуби	16	0	1	1	0	100%
правна заштита	17	0	0	0	0	
туристичка помош	18	586	108	118	761	79%
Вкупно		13.709	1.419	2.771	15.613	82%

* Во табелата се искажани податоци за движењето на штети само во оние класи на осигурување каде што имало постапки на пријава, резервација и решавање на штети.

Од прикажаните износи може да се заклучи дека Друштвото има адекватни процедури за обработка на пријавените штети и одлични резултати во имплементацијата на истите, а кои се потврдуваат со резултатот од 82% во текот на 2022 година.

Споредено со 2021 година, бројот на ликвидирани штети во известителната година е повисок за 10%, што во најголем дел се должи на порастот во класата на здравствено осигурување (за 23% или за 1.150 ликвидации), што е видно и од структурата на вкупно ликвидирани штети, каде во 2022 година штетите по основ на здравствено осигурување учествуваат со 60% од вкупно ликвидираните штети (2021: 53%).

По класи на осигурување даден е приказ во последователната табела:

	2022	2021	% на промена	Структура во %	
				2022	2021
Незгода	1.234	1.283	-4%	9%	10%
Здравствено	8.199	6.649	23%	60%	53%
Каско моторни возила	549	686	-20%	4%	5%
Каско пловни објекти	0	0	0%	0%	0%
Карго	2	3	-33%	0%	0%
Имот од пожар и др.опасн.	459	286	60%	3%	2%
Имот останато	504	930	-46%	4%	7%
АО (вкупно)	2.143	2.322	-8%	16%	19%
Општа одговорност	32	40	-20%	0%	0%
финансиски загуби	0	0	0%	0%	0%
Туристичка помош	586	272	115%	4%	2%
Вкупен број на ликвидирани штети	13.708	12.477	10%	100%	100%

И понатаму, ефикасноста во решавањето на штетите е проследена и со нивна навремена исплата, овозможена со високата ликвидносна позиција на Друштвото, како и поради интерните рокови за исплата на штетите, кои се максимални 7 дена (од законски дозволените 14 дена од ликвидација). Додека, за штетите од класата здравствено осигурување интериот рок е од 1 до 3 дена од ликвидација, со што Друштвото е препознатливо на пазарот т.е. кај клиентите по брзината и ефикасноста во нивното решавање.

Информатичка надградба

Безбедност на информатичкиот систем

Во четвртиот квартал на 2022 година беше направено пенетрациско тестирање на информацискиот систем согласно барањето на правилникот за минимални стандарди за информациските системи на друштвата за осигурување според кој тестирање на информатичкиот систем на безбедносни закани треба да се прави најмалку еднаш во период од две години.

Целта на ова тестирање е да се направи проверка на системот и откривање на безбедносно слаби точки. Треба да се напомене дека ваков тест досега не е правен во Друштвото. За спроведување на оваа активност беше ангажиран надворешен изведувач кој поседува соодветна сертификација за извршување на таков тип на тестирања.

Пенетрациското тестирање беше реализирано во две фази. Во првата фаза беа опфатени сервиси и апликации кои се користат преку интернет преку Black&Gray Box тестирање. Опфатени беа вкупно 7 Интернет Сервери/Системи , 8 Веб Апликации и 2 Мобилни апликации. Во втората фаза беше опфатено тестирање на корпоративната безжична мрежа (Black Box). Резултатите од тестот покажуваат дека општата изложеност на ниво на ризик на тестираните елементи укажува на Изложеност на просечно ниво на ризик.

Во изминатата година исто како и претходната беше организирана обука за сите вработени за информатичка безбедност. Оваа обука се одржува секоја година и има за цел подигање на свеста кај вработените за информатичката безбедност, како и стекнување на подетални познавања за справување со потенцијални закани како прва линија на одбрана во организацијата. Темите кои оваа година беа обработени се:

- Лозинки
- Cookies
- Јавни безжични интернет мрежи
- Spam
- Pishing
- Malware
- Ransomware
- Електронска трговија
- Социјални мрежи и социјален инженеринг

Проширувања и унапредувања на информациониот систем

Во тек на изминатата година беше направен upgrade на комуникациските линии од филијалите со што се зголемени максимално брзините и протокот на податоци кај најголемиот број на филијали, поточно таму каде што постојат технички услови тоа да биде направено.

Во поглед на позначајни унапредувања во централниот информациски систем ОСИС во тек на 2022 година треба да се споменат

- Промени во начинот на задолжување на провизијата од дистрибутивните канали и автоматско книжење
- Унапредување на процесот на обработка на штети и тоа: одобрување на ликвидација и промена на резервација на штети, следење на рокови за решавање на штети и формирање на предмети и заведување на сите поврзани настани и процедури со прикачување на соодветната, претходно дигитизирана документација

- Модул за управување со финансиски средства/инвестиции и модул за трошочен менаџмент
- Управување на модулот за штети -
- Воведување автоматизирани работни процеси (workflow) во процесите на набавки

Онлине сервиси за клиентите

Во текот на изминатата година беше реализирана првата фаза од проектот за дигитална здравствена картичка. Дигиталната здравствена картичка осигуреникот ја инсталира како мобилна апликација и може да ја користи за идентификација пред здравствените институции како и за добивање на основни информации за осигурителното покритие што му го обезбедува полисата за здравствено осигурување.

АНАЛИЗА НА ФИНАНСИСКИОТ РЕЗУЛТАТ

Нето приходи од премија

Во 2022 година Друштвото оствари бруто полисирана премија од 1.125.323 илјади денари, што е за 1.025 илјади денари повисок обем од остварениот во 2021 година, со што реализираше пораст од 0,1%.

Во услови на обем на предадена премија во реосигурување во висина од 234.409 илјади денари (намален обем за 129.946 илјади денари во однос на 2021 година, пад од 36%), како и намалување на приходите по основ на промена во резервите за преносни премии во нето износ од 51.145 илјади денари (промена на резервата по основ на преносна премија од 15.701 илјади денари и во делот за реосигурување од 35.444 илјади денари), заработена е нето премија во износ од 839.769 илјади денари што е за 10% над остварената во 2021 година (762.743 илјади денари).

<i>(во 000 денари)</i>	2022	2021	% на пораст
Бруто полисирана премија	1.125.323	1.124.298	0%
Бруто полисирана премија предадена во соосигурување			
Промена во резерва за преносна премија од осигурување	-15.701	-68.033	-77%
Пренесена премија на реосигурителите	-234.409	-364.355	-36%
Промена во резерва на преносна премија за реосигурување	-35.444	70.833	-150%
Нето приходи од премија	839.769	762.743	10%

Приходи од вложувања

Во известителната година Друштвото реализираше приходи по основ на вложувања во износ од 42.782 илјади денари, кои се за 36% под остварените во 2021 година (2021: 66.567 илјади денари). Во истиот период реализирани се вкупни трошоци од вложувањата во висина од 24.485 илјади денари (2021: 10.162 илјади денари). Со тоа, нето приходите од вложувањата изнесуваат 18.297 илјади денари, што е за 68% пониско остварување од минатата година кога изнесувале 56.405 илјади денари.

Во рамки на инвестициското портфолио повисоки приходи во однос на минатата година се остварени во делот на камати од државни записи и државни обврзници (во висина од 13.468 илјади денари или за 17% повисоки од 2021: 11.557 илјади денари), додека приходите од камати од орочени депозити во банки се остварени на ниво од 8.006 илјади, или за 6% пониски од остварените во 2021 година (2021: 8.492 илјади денари). Ова, пред сè, се должи на промената во структурата на инвестициското портфолио во насока на зголемување на вложувањата во долгорочни (30 и 15-годишни) државни обврзници, а како резултат на потребата од остварување на повисоки приноси од инвестициите во контекст на економското опкружување на континуиран пад на каматните стапки, кој тренд започна од 2013 година и продолжи до првиот квартал на 2022 година, како и замената на депозитите кои доспеваа во текот на 2021 и 2022 со депозити со пониски каматни стапки. Овој тренд беше присутен до четвртиот квартал на 2022 година, кога повторно каматите на банкарските депозити почнаа да забележуваат раст.

Овој импулс го даваат монетарните и фискалните власти. Имено, пондерираната каматна стапка на примени денарски депозити без валутна клаузула (која воедно се користи и за одредување на НРКС – Националната референтна каматна стапка), од нивото од 1,96% забележано во декември 2018 година (крај на 2021: 1,08%), заклучно со декември 2022 година се спушти на ниво од 1,06%. Истовремено, каматната стапка на благајничките записи од нивото во висина од 2,5% на годишна основа, забележано во декември 2018 година, до крајот на 2021 година НБРМ ја одреди на ниво од 1,25%, или за 1,25 п.п. пониско, со три последователни надолни корекции. Потоа, од април 2022 година, имајќи го предвид силниот инфлаторен притисок, НБРСМ започна со зголемување на каматната стапка на благајничките записи во повеќе наврати со што на крајот на 2022 стапката изнесуваше 4,75%.

Па така, во линија на овие движења, просечната пондерирана каматна стапка по која средствата на Друштвото беа пласирани во банкарски депозити, која на крајот

на 2014 година изнесуваше 4,85%, постепено се намалуваше (крај на 2015 година 3,34%; крај на 2016 година 3,15%; крај на 2017 година 2,77%; крај на 2018 година 2,74%, крај на 2019 година 2,68%, крај на 2020 година 2,56%, крај на 2021 година 1,76%), за да на крајот од 2022 година изнесува 1,97%.

Приходи од вложувања	% на промена		
(во 000 денари)	2022	2021	2022/2021
Приходи од камати од државни записи и државни обврзници	13.468	11.557	17%
Приходи од камати од орочени депозити во банки	8.006	8.492	-6%
Приходи од камати од гарантен фонд и по видување	296	252	17%
Приходи од дивиденди	1.152	731	58%
Приходи од амортизација на дисконт на државни обврзници	0	0	
<i>Нето ефект од курсни разлики</i>	1.691	2.298	-26%
Приходи од курсни разлики на харти од вредност чувани до достасаност	4.717	4.299	10%
Расходи од курсни разлики на харти од вредност чувани до достасаност	-3.026	-2.001	51%
<i>Нето ефект од сведување на објективна вредност на ХВ (чувани за тргување)</i>	-7.462	13.217	-156%
Нереализирани добивки од сведување на објективна вредност на ХВ	13.935	20.701	-33%
Нереализирани загуби од сведување на објективна вредност на ХВ	-21.397	-7.484	186%
<i>Нето ефект од реализирани добивки од продажба на ХВ</i>	1.149	19.877	-94%
Реализирани добивки од продажба на вложувања (инвестициски фондови) и останати приходи	1.208	20.535	-94%
Реализирани загуби од продажба на финансиски имот - капитална загуба	-59	-658	-91%
Останати трошоци од вложувања (трошоци за камати и сл)	-3	-19	-84%
Вкупни приходи од вложувања	42.782	66.567	-36%
Вкупни трошоци од вложувања	-24.485	-10.162	141%
Вкупни нето приходи од вложувања	18.297	56.405	-68%

Во известителниот период, нето приходите кои се реализираат како резултат на сведување на објективна вредност на хартиите од вредност од портфолиото кое е чувано за тргување, искажано преку билансот на успех, се во висина од -7.462 илјади денари, или за 156% пониски од претходната година (2021: 13.217 илјади денари). Но, почнувајќи од 2020 година, како резултат на здравствената криза, ова портфолио покажа најголема волатилност на приносите, поради осцилациите и падот на глобалните берзи во периодите на пикот на кризата, од крајот на март па некаде до почетокот на јуни, кога започна постепената стабилизацијата на берзите, но сепак до повторниот шок предизвикан од војната во Украина и енергетската криза, кога финансиските пазари повторно претрпеа значителни загуби и во текот на 2022 година. Па така, до крајот на годината, ова портфолио, сепак оствари нето загуба (или нереализирана нето загуба). Во текот на 2022 година е остварена нереализирана нето

загуба во висина од 7.462 илјади денари, која е за 156% пониска од нерелизираната нето добивка од 13.217 илјади денари во 2021 година.

Воедно, од портфолиото на вложувања, расположливи за продажба, се реализираа нето добивки од продажба на хартии од вредност во висина од 1.208 илјади денари, што е за 94% пониско од реализираните во текот на 2021 година (2021: 20.535 илјади денари), како резултат само од продажба на удели во парични инвестициски фондови.

Останати осигурително технички приходи

Во 2022 година, остварен е обем на провизии и надомести од 41.509 илјади денари, кој е за 24% под остварениот обем на приходи во 2021 година (54.392 илјади денари).

Намалувањето на обемот на останати осигурително технички приходи, во најголем дел се должи на намалените провизии за реосигурување (пад од 24%, односно за 11.083 илјади денари). Приходите од реализирани регресни побарувања од Гарантниот Фонд се пониски за 19% во однос на претходната година (намалени за 631 илјади денари) додека надоместокот од ГФ за обработка на штети е е намален за 93 илјади денари.

(во 000 денари)			
	2022	2021	% на промена
Провизии од реосигурување	35.616	46.699	-24%
Надомест од ГФ за обработка на штети	347	440	-21%
Приходи од ГФ од реализирани регресни побарувања	2.721	3.352	-19%
Приходи за обработка на штети- услужни штети	932	1.898	-51%
Останато	1.893	2.003	-5%
Нето приходи од надомести и провизии	41.509	54.392	-24%

Останати приходи

Во 2022 година останатите приходи на Друштвото изнесуваат 12.993 илјади денари и се за 86% над остварените во 2021 година. Во овие рамки, приходите од камати и судски трошоци (со раст од 11%, односно промена за 215 илјади денари), додека приходите од позитивни курсни разлики, приходи од минати години и сл. се повисоки за 115% во однос на минатата година.

(во 000 денари)	2022	2021	% на промена
Приходи од камати и судски трошоци од наплатени побарувања по судски пат	2.202	1.987	11%
Останати приходи-поз. курсни разлики. приходи од минати години и слично	10.791	5.010	115%
Вкупно останати приходи	12.993	6.997	86%

Штети

Во 2022 година ликвидирани се штети во износ од 373.266 илјади денари што е за 3% над остварените во претходната година (2021: 362.048 илјади денари). Во исто време, учеството на истите во бруто полисираната премија изнесува ц. 33%, што е за 1 п.п. поени над оствареното учество во 2021 година (32%).

Друштвото искажа и зголемени трошоци по основ на бруто резервации на штети во износ од 32.432 илјади денари (2021: 36.266 илјади денари), од кои за настанати непријавени штети – IBNR, Друштвото ја зголеми резервацијата за 16.057 илјади денари, додека за настанатите пријавени штети - RBNS, резервацијата ја зголеми за 16.375 илјади денари.

Што се однесува до приходите по основ на регреси за штети во 2022 година, истите се остварени во износ од 4.271 илјади денари, намалени за -4% од остварените во 2021 година кога беа реализирани 4.455 илјади денари.

Имајќи го во предвид учеството на реосигурувачот во ликвидираните и резервираните штети, нето настанатите штети изнесуваат 380.402 илјади денари и се за 3% над реализираните во 2021 година (368.990 илјади денари).

По сите основи, нето настанатите штети во 2022 година учествуваат со 34% во бруто полисираната премија од осигурување (2021: 33%), додека во нето заработената премија учествуваат со 45% (2021: 48%).

Настанати штети и користи

(во 000 денари)

	Бруто			Учество на реосигурувачи			Нето		
	2022	2021	% на промена	2022	2021	% на промена	2022	2021	% на промена
Настанати, исплатени штети во тековната година	373.266	362.048	3%	7.403	4.982	49%	365.863	357.066	2%
Промени во резервите за пријавени, неисплатени штети - RBNS	16.375	33.778	-52%	15.549	20.453	-24%	826	13.325	-94%

Промени во резервите за настанати, непријавени штети - IBNR	16.057	2.488	545%	-1927	-566	240%	17.984	3.054	489%
Приходи од регресни побарувања	-4.271	-4.455	-4%				-4.271	-4.455	-4%
Вкупно	401.427	393.859	2%	21.025	24.869	-15%	380.402	368.990	3%

Трошоци за бонуси и попусти

Вкупните трошоци за бонуси и попусти во известителниот период изнесуваат 25.987 илјади денари и се за 986 илјади денари пониски во однос на реализираните во истиот период од 2021 година или за -4%.

Притоа, трошоците за бонуси се за -49% пониски од минатата година, додека трошоците за попусти се за 3% повисоки во однос на минатата година.

(во 000 денари)	2022	2021	% на промена
Трошоци за бонуси	1.914	3.599	-47%
Трошоци за попусти	24.073	23.374	3%
- незгода	1.512	1.183	28%
- здравствено осигурување	1.333	880	51%
- каско	6.637	5.625	18%
- имотни осигурувања	9.085	10.535	-14%
- општа одговорност	5.022	4.384	15%
- останато	484	767	-37%
Трошоци за бонуси и попусти	25.987	26.973	-4%

Трошоци за спроведување на осигурувањето

Вкупните трошоци за спроведување на осигурувањето на Друштвото во 2022 година изнесуваат 361.096 и се за 10% повисоки од остварените во претходната година (2021: 327.858 илјади денари).

(во 000 денари)	2022	% структура	2021	% на промена
Трошоци за стекнување	172.847	48%	169.033	2%
Административни трошоци	188.249	52%	158.825	19%
Нето трошоци за спроведување на осигурување	361.096		327.858	10%

Околу 52% од нето трошоците за спроведување на осигурувањето во 2022 година во износ од 188.249 илјади денари се однесуваат на административните трошоци на Друштвото (2021: 158.825 илјади денари, односно 48% од нето трошоците за спроведување на осигурувањето). Истовремено, истите се за 19% повиски од минатата година. Додека, трошоците за стекнување се повисоки за 2% во однос на остварените во 2021 година и изнесуваат 172.847 илјади денари (2021: 169.033 илјади денари).

Друштвото во 2021 година, за прв пат согласно ИАС 19 стандардот, пресмета трошоци за резервирања за вработените во износ од 3.505 илјади денари од кои трошоци од резервирања за отпремнини на износ од 1.048 илјади денари и трошоци од резервирања за јубилејни награди во износ од 2.457 илјади денари. Во 2022 година, овие трошоците изнесуваат 635 илјади денари.

(во 000 денари)	2022	2021	% на промена
Трошоци за вработените	62.228	60.368	3%
- плати администрација	55.849	54.790	2%
- останати трошоци за вработени	6.379	5.578	14%
Закупнина	18.819	20.288	-7%
Закупнина за средства за работа	958	787	22%
Трошоци за надоместоци на членови на органи на управување	0	0	
Телефонски трошоци	7.125	7.705	-8%
Спонзорства и репрезентација (Маркетинг) *	26.354	3.244	712%
Амортизација на материјални средства	3.882	3.908	-1%
Трошоци за услуги од физички лица	16.292	14.416	13%
Надомест за користење на сопствено возило	7.836	7.857	0%
Комунални услуги	5.425	3.467	56%
Трошоци за обезбедување	21	21	1%
Банкарски услуги	4.001	3.600	11%
Канцелариски материјали	1.469	1.061	38%
Трошоци за резервирања за отпремнини и јубилејни награди*	635	3.505	-82%
Останати административни трошоци	33.201	28.598	16%
Административни трошоци	188.249	158.825	19%

* согласно измената на Правилникот за формата и содржината на финансиските извештаи (Сл. Весник бр 118 од 23.05.2022) трошоците за Маркетинг и Надворешна репрезентација се дел од Административните трошоци (позиција 256 од Билансот на успех)

Трошоци за стекнување во 2022 година изнесуваат 172.847 илјади денари (2021: 169.033 илјади денари). Истите учествуваат со 48% во вкупните нето трошоци за спроведување на осигурување (2021: 52%) и се за 2% над остварените во 2021 година. Тука треба да се напомене дека согласно измената на Правилникот за формата и содржината на финансиските извештаи (Сл. Весник бр 118 од 23.05.2022) трошоците за Маркетинг и Надворешна репрезентација се рекласифицирани од позицијата Останати трошоци за стекнување во Административните трошоци па оттаму произлегуваат отстапувањата во износите и структурата меѓу споредбените години во збирните позиции Нето трошоци за спроведување на осигурувањето и Административните трошоци.

(во 000 денари)	2022	2021	% на промена	структура 2022	структура 2021
Провизија	70.654	59.348	19%	41%	35%
Бруто плати за вработените во внатрешната продажна мрежа	109.443	95.478	15%	63%	56%
Останати трошоци за стекнување *	1.912	17.724	-89%	1%	10%
Промена во одложените трошоци за стекнување	-9.162	-3.517	161%	-5%	-2%
Нето трошоци за спроведување на осигурување	172.847	169.033	2%	100%	100%

Во рамки на истите, трошоците за провизија за надворешните дистрибутивни канали учествуваат со 41% во вкупните трошоци за стекнување, односно 20% во нето трошоците за спроведување на осигурувањето и изнесуваат 70.654 илјади денари (2021: 59.348 илјади денари), со што е реализиран пораст од 19% во однос на 2021 година. Тука треба да се напомене дека на крајот на 2021 година поради промена на сметководствената политика и регулативата од страна на Агенцијата за супервизија на осигурување, Друштвото дополнително пресмета и евидентира дополнителни 7.474 илјади денари трошоци за провизија за посредници (застапници, брокери и туристички агенции), а кои се признаени според полисирана премија од страна на посредникот, а која сеуште не е платена/пренесена на Друштвото. Во текот на 2022 година, продолжи со примена на овој принцип на признавање на трошоците за провизија, односно искажаните трошоци се признаени според полисирана премија од посредникот, со што трошоците искажани во двете години се споредливи, односно конзистентно признаени.

Останати трошоци за стекнување (плати на продажната мрежа, трошоци за печатење на полиси, реклама и надворешна репрезентација), на нето основа,

изнесуваат 111.355 илјади денари (2021: 113.202 илјади денари) и бележат пад од 2% во однос на претходната година.

Што се однесува до пресметаниот трошок за одложени трошоци за стекнување, Друштвото во 2022 година евидентираше приход од 9.162 илјади денари. Во 2021 година, пак Друштвото евидентираше приход од 3.517 илјади денари.

Трошоци за органите на управување

Во рамки на административните трошоци, Друштвото во 2022 година искажа трошоци за органите за управување во вкупен износ од 22.773 илјади денари (2021: 21.342 илјади денари). Притоа, и во 2022 година Друштвото не искажа трошоци за членовите на Надзорен одбор, односно искажаните трошоци се само за Управниот одбор на Друштвото. Истите по видови на трошоци се прикажани во следната табела:

	(износ во денари)	
	2022	2021
Трошоци за членови на Надзорен одбор	0	0
- надоместок за работа на НО	0	0
- останати надоместоци	0	0
здравствено осигурување	0	0
животно осигурување	0	0
менаџерско осигурување	0	0
- останати трошоци (вкл. репрезентација)	0	0
Трошоци за членови на Управен одбор	22.773.124	21.342.109
- плати и надоместоци од плати	16.664.296	15.967.174
- останати надоместоци	5.295.792	4.205.746
здравствено осигурување	415.753	389.749
животно осигурување	263.665	265.080
менаџерско осигурување	4.616.374	3.550.917
- останати трошоци (вкл. репрезентација)	813.036	1.169.189
Вкупно трошоци за органи за управување	22.773.124	21.342.109

Останати осигурително технички трошоци

Во 2022 година, за останати осигурителни технички трошоци Друштвото издвои износ од 30.634 илјади денари, што претставува пад од 2.517 илјади денари, односно -8% во однос на минатата година. Намалувањето во најголем дел се должи на трошоците за исплата на штети од Гарантниот фонд по НН возила во висина од 2.610 илјади денари, или за -21% пад во однос на остварените во минатата година.

(во 000 денари)	2022	2021	% на промена
Трошоци за исплата штети од ГФ по НН возила	9.955	12.563	-21%
Противпожарен придонес	4.698	4.558	3%
Надомест за здравствено осигурување	4.172	3.818	9%
Надомест за Агенција за супревизија на осигурување	7.709	8.105	-5%
Трошоци за Национално биро за осигурување	2.898	2.823	3%
Судски трошоци за регресни постапки од НБО	990	1.022	-3%
Останати трошоци	213	262	-19%
	30.634	33.151	-8%

Вредносно усогласување на побарувања од премија

Вкупното вредносно усогласување на побарувања од премија во 2022 година изнесува трошок од 15.145 илјади денари или за 17% понизок од минатат година (2021: трошок од 18.253 илјади денари).

Вредносно усогласување на побарувања по основ на премија

(во 000 денари)	2022	2021	% на промена
Исправка на вредноста на побарувања од осигуреници	10.111	11.317	-11%
Наплатено отпишано побарување	-33	-22	50%
Траен отпис на побарувања од осигуреници	5.067	6.958	-27%
	15.145	18.253	-17%

На крајот на деловната година, извршен е траен отпис за сите побарувања во вкупен износ од 5.249 илјади денари (2021: 7.015 илјади денари). Најголем дел (5.067 илјади денари) од вкупниот отпис се однесуваа за ненаплатена премија од осигурување на субјекти - правни лица со затворена стечајна постапка, како и избришани и неактивни субјекти во Централниот регистер на Македонија. Останатите 182 илјади денари се по други основи на побарувања (регреси и сл.).

Останати расходи вклучувајќи и вредносно усогласување

Во рамки на категоријата останати расходи, вклучувајќи и вредносни усогласувања, износ од -6.057 илјади денари се однесува на ослободување на исправка на вредноста на останати побарувања од непосредни работи (2021: 725 илјади денари трошок), додека за останати финансиски расходи се искажани трошоци во износ од 6.114 илјади денари (2021: 7.051 илјади денари). Траен отпис по овие побарувања за 2022 година е 182 илјади денари (2021: 57 илјади денари).

Останати расходи, вклучувајќи и вредносни усогласувања

(во 000 денари)	2022	2021	% на промена
Исправка на вредноста на останати побарувања од непосредни работи	-6.057	725	-936%
- од кои исправка на вредноста на депозити и пари и парични еквиваленти	-4.319	0	
Траен отпис на останати побарувања на побарувања од непосредни работи	182	57	219%
Останати финансиски расходи	6.114	7.051	-13%
	-4.081	7.833	-152%

Добивка

Јасно дефинираните стратешки цели на Друштвото, континуираното следење и анализа на состојбите на пазарот и соодветно реагирање на настанатите промени преку адаптирање на понудата и воспоставените процедури за работа, стручноста при управување со ризиците од работењето и инвестициите, резултираа со добивка пред оданочување на Друштвото за 2022 година во износ од 97.424 илјади денари (2021: 101.831 илјади денари), односно 85.015 илјади денари по оданочување на истата (2020: 89.638 илјади денари).

Сеопфатната добивка на Друштвото која произлегува со додавање/намалување на добивката од повторното мерење на финансиските средства расположливи за продажба во износ од -9.852 илјади денари (2021: -3.143 илјади денари) за 2022 година изнесува 75.432 илјади денари (2021: 86.495 илјади денари).

АНАЛИЗА НА ФИНАНСИСКАТА СОСТОЈБА

Вкупната актива на Друштвото на 31.12.2022 година изнесува 1.860.368 илјади денари и забележува пораст од ц. 4% во однос на претходната година (2021: 1.788.420 илјади денари) (Прилог 2).

Вложувања

Вкупните вложувања на Друштвото на 31.12.2022 година изнесуваат 1.235.051 илјади денари што е за 7% над нивото од 2021 година кога изнесуваа 1.154.086 илјади

денари. Од тоа, 15.180 илјади денари (2021: 14.935 илјади денари) претставуваат средства вложени во Гарантниот фонд на Националното Биро, додека останатите финансиски вложувања изнесуваат 1.219.871 илјади денари (2021: 1.139.151 илјади денари).

Во 2022 година Друштвото го зголеми инвестициското портфолио за 7% или во апсолутен износ за 80.720 илјади денари, што во најголем дел, е резултат на посветеноста на Друштвото за зголемување на наплатата на премија, намалување на доспеаните, ненаплатени побарувања по сите основи и ефикасната инвестициона политика.

Во рамки на инвестициското портфолио, средства во износ 518.749 илјади денари се пласирани во банкарски депозити (за 13% повисоки во однос на 2021), 449.796 илјади денари во должнички хартии од вредност над една година чувани до доспевање (4% пораст во однос на 2021) и 190.827 илјади денари финансиски вложувања расположливи за продажба (5% повисоки во однос на 2021), како и 58.398 илјади денари финансиски вложувања чувани за тргување (за 9% пониски во однос на 2021).

во 000 денари				структура во %	
	2022	2021	% на промена	2022	2021
Финансиски вложувања кои се чуваат до доспевање	449.796	430.823	4%	37%	38%
- должнички хартии од вредност со рок на доспевање до една година	0	0	-		
- должнички хартии од вредност со рок на доспевање над една година	449.796	430.823	4%		
Финансиски вложувања расположливи за продажба	192.927	183.076	5%	16%	16%
- акции, удели и останати сопственички инструменти	2.100	2.100	0%		
- акции и удели во инвестициски фондови	190.827	180.976	5%		
Финансиски вложувања за тргување	58.398	64.495	-9%	5%	6%
Депозити, заеми и останати пласмани	518.749	460.757	13%	43%	40%
	1.219.871	1.139.151	7%	100%	100%

На крајот на 2022 година, 95% од структурата на инвестициско портфолио се вложувања во инструменти во Република Северна Македонија, наспроти 5% вложувања во странство (во земји од ЕУ и ОЕЦД), со што го намали влијанието на глобалниот финансиски пазар (2021: 94% во домашни вложувања и 6% во странско портфолио). Во структурата на странското портфолио претежно учествуваат уделите

купени во индексни фондови (и тоа 7 различни ETF-и), кои заедно со уделите од еден отворен инвестициски фонд изнесуваат 44.834 илјади денари што претставува 4% од вкупното инвестициско портфолио, а 1% е вложен и во акции на деловни субјекти од овие земји во висина од 13.565 илјади денари. Иако целото странско портфолио е класифицирано како расположливо за тргување, во текот на 2022 година не беа реализирани продажби, ниту нови купувања. Ова, пред сè, поради фактот што од почетокот на пандемијата наваму глобалните берзи доживеа голем пад, по кој следеше бавно и постепено опоравување, при што Друштвото уште во 2021 и до крајот на 2022 година одлучи да задржи дел од стекнатите позиции со цел враќање на вредностите близу до набавните.

Додека, во домашното инвестициско портфолио, инвестиционата политика на Друштвото беше насочена кон зголемување на вложувањата во депозити (реализиран пораст за 13%), како и во домашни државни обврзници (за 4%). Додека, во рамки на инвестиционото портфолио на удели од домашни отворени инвестициски фондови, Друштвото го зголеми учеството во паричните инвестиски фондови (за 5%), преку нови купувања/продавања, додека пак, падот кај непаричните инвестициски фондови (претежно акциски и/или обврзнички) е како резултат на пад на вредноста, односно цената на уделите кај овие фондови, а имајќи предвид дека Друштвото во 2022 година не реализираше ниту нови купувања, ниту пак продажби на уделите од овие фондови, односно ги задржа позициите (количината на удели) од 31.12.2021 година.

Состојбата на инвестициското портфолио на Друштвото на 31.12.2022 година, споредена со состојбата на истото на 31.12.2021 година е следнава:

(во 000 денари)	Дозволен % од ВТР	состојба на 31.12.2021	% структура	состојба на 31.12.2022	% структура	апсолутна разлика 2022-2021	% разлика 2022/2021
Вкупно инвестициско портфолио (PCM)		1.074.656	94%	1.161.472	95%	86.816	8%
Депозити во банки ко имаат дозвола издадена од НБРМ	60%	460.757	40%	518.749	43%	57.992	13%
Обврзници и други должнички хартии од вредност издадени или за кои гарантира Република Македонија на домашниот пазар	80%	430.823	38%	449.796	37%	18.973	4%
Акции со кои се тргува на регулиран пазар на хартии од вредност во РМ	25%	2.100	0%	2.100	0%	0	0%
Удели и акции на инвестициски фондови кои се регистрирани во РМ	20%	180.976	16%	190.827	16%	9.851	5%
Удели во непарични ИФ		111.412	10%	100.818	8%	-10.594	-10%
Удели во парични ИФ		69.564	6%	90.009	7%	20.445	29%
Видови инвестициско портфолио (ЕУ+ОЕЦД)		64.495	6%	58.398	5%	-6.097	-9%
Долгорочни обврзници и други долгорочни хартии од вредност чиј издавач е земја членка на ЕУ или земја членка на ОЕЦД	20%	0	0%	0	0%	0	

Акции чиј издавач е странско акционерско друштво со кои се тргува на регулиран пазар на хартии од вредност во земјите членки на ЕУ или земјите членки на ОЕЦД		14.053	1%	13.565	1%	-488	-3%
Удели на инвестициски фондови со кои се тргува на регулиран пазар на хартии од вредност во земја членка на ЕУ или земја членка на ОЕЦД		50.442	4%	44.834	4%	-5.608	-11%
ВКУПНО ИНВЕСТИЦИСКО ПОРТФОЛИО (РСМ+странство (ЕУ+ОЕЦД))		1.139.151	100%	1.219.871	100%	80.720	7%

Инвестиционата политика, а во тие рамки и изборот на пласманите по видови и обем, е целосно усогласна со законските одредби за видовите на вложувањата кои ги покриваат средствата за технички резерви и ограничувањата по однос на истите. Воедно, инвестициското портфолио обезбедува заштита од изложеност на валутен и каматен ризик, а пак распореденоста по рочност, максимална можна заштита од ликвидносен ризик.

Бруто технички резерви по основ на реосигурување

На 31.12.2022 година, уделот на реосигурувањето во бруто техничките резерви изнесува 136.381 илјади денари, што е за 14% под нивото од претходната година. Од тие, 91.032 илјади денари се по основ бруто резерва на преносна премија од реосигурување, а 45.349 илјади денари се по основ учество на реосигурувачите во бруто резерви за штети.

Удел на реосигурување во бруто технички резерви

<i>(во 000 денари)</i>	2022	2021	% на промена
Бруто резерви за преносна премија			
Состојба на 01 јануари	126.476	55.643	127%
Движење во тековна година (Белешка 3.1)	-35.444	70.833	-150%
Состојба на 31 декември	91.032	126.476	-28%
Бруто резерви за штети			
Состојба на 01 јануари	31.727	11.840	168%
Движење во тековна година (Белешка 3.5)	13.622	19.887	-32%
Состојба на 31 декември	45.349	31.727	43%
Дел за реосигурување во бруто технички резерви	136.381	158.203	-14%

Побарувања

Вкупните побарувања на Друштвото на 31.12.2022 година изнесуваат 345.158 илјади денари и се за 7.670 илјади денари под остварените во 2021 година. Од нив, 94% се побарувања од осигуреници и истите изнесуваат 326.470 илјади денари, кои се за 2% под остварените во 2021 година. Побарувањата од непосредни работи на осигурување се пониски за 3.947 илјади денари односно пониски се за 34%, додека кај побарувањата за финансиски вложувања зголемувањето изнесува 2.254 илјади денари односно 24% во однос на минатата година.

(во 000 денари)	2022	2021	% на промена	% структура	
				2022	2021
Побарувања од осигуреници	422.049	417.611	1%	122%	118%
Исправка на вредност на побарувања од осигуреници	-95.579	-85.468	12%	-28%	-24%
	326.470	332.143	-2%	95%	94%
Останати побарувања од непосредни работи на осигурување	40.430	46.050	-12%	12%	13%
Исправка на вредност на останати побарувања од непосредни работи на осигурување	-32.870	-34.543	-5%	-10%	-10%
	7.560	11.507	-34%	2%	3%
Побарувања за финансиски вложувања	8.440	6.831	24%	2%	2%
Останати побарувања	4.280	4.004	7%	1%	1%
Исправка на вредност на останати побарувања	-1.592	-1.657	-4%	0%	0%
	11.128	9.178	25%	3%	3%
Вкупни побарувања	345.158	352.828	-2%	100%	100%

Останати средства

На 31.12.2022 година Друштвото располага со 39.798 илјади денари останати средства, што е за 70% повеќе во однос на 2021 година. Од тие, 7.558 илјади денари се материјални средства, а 32.240 илјади денари се парични средства и останати парични еквиваленти.

Од материјалните средства, износ од 7.558 илјади денари, односно 89% е опрема, додека 11% или 836 илјади денари останати материјални средства .

Паричните средства и паричните еквиваленти на крајот на известителната година изнесуваат 32.240 илјади денари и се за 17.856 илјади денари повисоки во однос на состојбата на 31.12.2021 година.

Парични средства и парични еквиваленти (во 000 денари)	2022	2021
Парични средства во банка	31.904	15.844
Благајна	336	382
Останати парични сретства	0	-1.842
Состојба на 31 декември	32.240	14.384

Во 2021 година во ставката останати парични средства е искажана исправката на вредност во висина на 100% од побарувањето од Еуростандард банка за останатата готовина на трансакциските сметки на Друштвото, во висина од -1.842 илјади денари, која во текот на 2022 година беше сведена на 0, со оглед дека побарувањето беше наплатено од стечајната маса.

Активни временски разграничувања

Состојбата на АВР на 31.12.2022 година изнесува 98.118 илјади денари што е за 0,2% над нивото од претходната година.

Во вкупните АВР најголемо учество (80%) имаат *одложените трошоци за стекнување* во износ од 78.643 илјади денари. Истите се 13% над нивото од претходната година, односно состојбата на истите е зголемена за 9.162 илјади денари.

Состојба на одложени трошоци за стекнување (во 000 денари)	2022	2021	промена	% на промена
Одложени трошоци за аквизиција	52.920	41.312	11.608	28%
Одложени трошоци – брокери	25.723	28.169	-2.446	-9%
Состојба на 31 декември	78.643	69.481	9.162	13%

Останатите пресметани приходи и одложени трошоци се во износ од 19.474 илјади денари (20% во вкупните АВР) и бележат пад од 32% во однос на 2021 година, во најголем дел поради падот на пресметаните приходи за провизија од реосигурување (-39%).

(во 000 денари)	2022	2021	% на промена
Пресметани приходи за провизија од реосигурување	11.758	19.388	-39%
Останати пресметани приходи	7.717	9.041	-15%
Останати пресметани приходи и одложени трошоци	19.474	28.429	-31%

Капитал и резерви

Во 2022 година Друштвото ја одржа вредноста на запишаниот капитал во износ од 195.326 илјади денари и искажа законски резерви во износ од 222.715 илјади денари, додека нераспределената нето добивка на 31.12.2022 година изнесува 148.406 илјади денари, што е за 37% повисок износ од остварениот во 2021 година (108.647 илјади денари).

Во текот на годината извршена е корекција на вредноста на финансиските средства расположиви за продажба (акции и удели во инвестициони фондови), односно искажан е нето ефект од промените на објективната вредност на истите, по кој основ е искажана ревалоризациона резерва во износ од -9.998 илјади денари, односно за 9.582 илјади денари под реализираната во 2021 година (2021: -415 илјади денари), што во најголем дел се должи на падот на вредноста на уделите од домашните непарични инвестициски фондови.

Друштвото искажа нето добивка по оданочување за 2022 година во износ од 85.015 илјади денари (2021: 89.638 илјади денари).

Вкупната капитална позиција на Друштвото на 31.12.2022 година е на ниво од 641.464 илјади денари и истата е за 55.432 илјади денари, односно за 9,5% над остварената во 2021 година кога изнесувала 586.032 илјади денари.

Бруто технички резерви

Заклучно со 31.12.2022 година, Друштвото реализираше технички резерви во бруто износ од 1.083.666 илјади денари, што е за 5% над нивото во 2021 година (2021: 1.033.891 илјади денари).

Во рамки на вкупните, бруто резервите за преносни премии изнесуваат 539.102 илјади денари (2021: 523.401 илјади денари) и се за 3% повисоки во однос на 2021 година.

Бруто резервите на штети, вклучително и резервите на директните и индиректните штети, изнесуваат 532.678 илјади денари и се за 6,5% повисоки од 2021 година (2021: 500.247 илјади денари).

Резервите за бонуси и попусти изнесуваат 11.886 илјади денари и се за 16% пониски од остварените во 2021 година.

(во 000 денари)	2022	2021	% на промена
Бруто резерви за преносни премии	539.102	523.401	3%
Бруто резерви за штети	532.678	500.247	6%
Бруто резерви за бонуси и попусти	11.886	10.243	16%
Бруто технички резерви	1.083.666	1.033.891	5%

Вклучувајќи го учеството на реосигурувачите во вкупните технички резерви на Друштвото во износ од 136.380 илјади денари (91.032 илјади денари по основ на преносна премија и 45.348 илјади денари по основ на вкупните резерви на штети), нето техничките резерви на 31.12.2022 година изнесуваат 947.285 илјади денари (2021: 875.688 илјади денари).

Бруто технички резерви (во 000 денари)	2022			2021		
	Бруто	Реосигурување	Нето	Бруто	Реосигурување	Нето
RBNS	310.980	-37.958	273.022	296.545	-22.409	274.136
Резерва на директни трошоци	26		26	26		26
Резерва на индиректни трошоци	4.792		4.792	2.854		2.854
IBNR - бруто резерви за настанати, а непријавени штети	216.879	-7.390	209.489	200.822	-9.318	191.504
Резерви за бонуси и попусти	11.886		11.886	10.243		10.243
Резерви за преносна премија	539.102	-91.032	448.070	523.401	-126.476	396.925
Состојба на 31 декември	1.083.665	-136.380	947.285	1.033.891	-158.203	875.688

Одложени и тековни даночни обврски

На 31.12.2022 година Друштвото има вкупни даночни обврски на износ од 3.244 илјади денари (2021: 6.878 илјади денари), од кои одложени даночни обврски во висина од 1.745 илјади денари и тековни даночни обврски во износ од 1.499 илјади денари.

(во 000 денари)	2022	2021
Одложени даночни обврски	1.745	381

Тековни даночни обврски	1.499	6.497
	3.244	6.878

Имено, за прв пат во 2021 година, Друштвото за своите финансиски вложувања класифицирани како расположливи за продажба согласно МСС 39, започна со примена на на МСС 12, за целите на финансиското известување, односно евидентирање на одложени даночни средства и одложени даночни обврски произлезени од одбитните или оданочивите времени разлики меѓу сметководствената вредност на одредено средство/обврска и неговата даночна основица. Па така, со состојба на 31 декември 2022 година, Друштвото евидентира одложени даночни обврски во висина од 1.745 илјада, од кои 1.567 илјади денари се пресметани по основ на нереализираната добивка прикажана во ревалоризационата резерва од вреднување на финансиските вложувања класифицирани како расположливи за продажба. Додека, 178 илјади денари се по основ на останати одложени даночни обврски.

Обврски

Вкупните обврски на Друштвото изнесуваат 50.074 илјади денари, кои се за 9% над нивото на остварените во претходната година.

(во 000 денари)	2022	2021	% на промена
Обврски од непосредни работи на осигурување	2.035	545	273%
Обврски од работи од реосигурување	19.308	15.234	27%
Останати обврски	28.732	29.956	-4%
Вкупни обврски	50.074	45.735	9%

Вкупните обврски од непосредните работи на осигурување изнесуваат 2.035 илјади денари и имаат пораст од 273% во однос на 2021 година и се однесуваат за обврски кон осигуреници по основ на штети.

Во рамки на истите, обврските кон осигуреници изнесуваат 2.010 илјади денари, што е 274% над нивото од 2021 година.

Обврските од работи на соосигурување и реосигурување изнесуваат 19.308 илјади денари и се за 27% повисоки во однос на минатата година, а кои согласно договорите за реосигурување имаат утврдена рочност, односно во најголем дел се недоспееани.

Обврски од непосредни работи на осигурување (во 000 денари)	2022	2021	% на промена
Обврски кон осигуреници	2.010	537	274%
Останати обврски од непосредни работи во осигурување	24	8	202%
Состојба на 31 декември	2.035	545	273%

Останатите обврски изнесуваат 28.732 илјади денари, а кај истите е реализиран пад од 4% во однос на претходната година.

(во 000 денари)	2022	2021	% на промена
Обврски кон добавувачите	8.670	8.598	1%
Обврски кон вработените	14.257	13.560	5%
Останато	5.805	7.798	-26%
Состојба на 31 декември	28.732	29.956	-4%

Пасивни временски разграничувања

Друштвото на 31.12.2022 има однапред пресметани трошоци во износ од 77.780 илјади денари кои припаѓаат на периодот, кои во најголем дел се однесуваат на пресметани трошоци за реосигурување (или 71% од вкупните ПБР), а за кои до заклучувањето на финансискиот извештај за деловната година, нема добиено задолжение по основ на истите.

(во 000 денари)	2022	2021	% на промена
Однапред пресметани трошоци за реосигурување	55.589	97.316	-43%
Однапред пресметани трошоци за брокери	17.858	11.830	51%
Останати однапред пресметани трошоци	4.334	3.232	34%
	77.780	112.378	-31%

УПРАВУВАЊЕ СО РИЗИК

Друштвото во континуитет преземаше активности за доследно управување и контрола на осигурителните ризици, притоа обезбедувајќи соодветен капитал за покривање на техничките резерви кои произлегуваат од осигурителното портфолио и маргината на солвентност на Друштвото.

Управување со капиталот и маргина на солвентност

Агенцијата за супервизија на осигурувањето е главен регулатор кој ја следи адекватноста на капиталот на Друштвото во целина. Друштвото е под директна супервизија од страна на регулаторот.

Политика на Раководството на Друштвото е да одржи стабилност на капиталот на Друштвото со цел одржување на довербата на инвеститорите и пазарот, во насока на поддршка на идниот развој на бизнисот. Раководството на Друштвото го следи повратот на капиталот, преку добивката од редовното работење. Друштвото исто така го има во предвид влијанието кое нивото на капиталот го има на повратот на акционерите како и предностите и сигурноста обезбедени со цврста позиција на капиталот.

Пресметката на потребно ниво на маргина на солвентност согласно со член 75 од Законот за супервизија на осигурувањето укажува на потребното ниво на маргина на солвентност во 2022 година во износ од 187.745.881 денари по метод на стапка на премија, односно 99.779.722 денари по метод на стапка на штета (Прилог 3).

Имајќи ја во вид одредбата од Законот, според која повисокиот резултат (износ) се утврдува како потребно ниво на маргина на солвентност, во 2022 година истата изнесува 187.745.881 денари. Вака утврденото ниво на маргината на солвентност, обезбедува и запазување на одредбата на Законот согласно со која „капиталот на Друштвото во секое време треба да биде барем еднаков на потребното ниво на маргината на солвентност на Друштвото“. Друштвото, на крајот на известителниот период, располага со вишок на капитал во однос на потребното ниво на маргина на солвентност во износ од 364.697.332 денари. (Прилог 4).

Резерви на Друштвото

Заради трајно обезбедување на извршувањето на обврските по договорите за осигурување, Друштвото формира технички и други резерви според осигурително-техничките начела и сметководствените стандарди.

Овие резерви се издвојувани на начин и во обем кој обезбедува сигурност во работењето, ликвидност и профитабилност на Друштвото.

Согласно со законските одредби, како и деловните акти на Друштвото, по основ на договорите за осигурување и преземените осигурителни ризици, се формираат следниве технички резерви:

1. резерви за преносни премии;
2. резерви за неистечени ризици;

3. резерви за пријавени, а неликвидирани штети;
4. резерви за настанати, но сè уште непријавени штети
5. резерви за индиректни трошоци на штети и
6. резерви за бонуси и попусти.

Техничките резерви на Друштвото на 31.12.2022 се пресметани во износ од 947.285.262 илјади денари.

Вложување на средствата кои ги покриваат техничките резерви

Друштвото, на 31.12.2022 обезбеди средства за покривање на техничките резерви во вкупен износ од 1.247.362.271 денари.

При изборот на видот на вложување на средствата што ги покриваат техничките резерви, Друштвото ги зема предвид класите во рамки на кои врши работи на осигурување, на начин што ќе обезбеди сигурност, профитабилност и ликвидност на вложувањата.

Средствата што ги покриваат техничките резерви во 2022 година беа диверзифицирани, при што не беше присутно значително потпирање врз една категорија на средства, пазар или инвестиција.

Друштвото вршеше приспособување на вложувањата на средствата што ги покриваат техничките резерви, а коишто беа изложени на ризик од потенцијални загуби поради промена на каматните стапки, флукуации на девизниот курс, кредитен ризик и други пазарни ризици, со обврските што произлегуваат од договорите за осигурување врз коишто влијаат овие промени.

При вложување на средствата што ги покриваат техничките резерви, Друштвото ја земаше предвид пристигнатоста на своите обврски што произлегуваат од договорите за осигурување.

При инвестирањето на средствата од технички резерви, Друштвото ги имаше во вид ограничувањата дефинирани во Законот за супервизија на осигурувањето и Правилникот за видовите и карактеристиките на средствата кои ги покриваат техничките резерви и средствата кои ја покриваат математичката резерва, како и за детално пласирање и ограничување на тие вложувања и нивно вреднување (Прилог 5).

Управување со ризикот од осигурување и финансиски ризик

Цели на управување со ризикот и политики за намалување на ризикот од осигурување

Управувањето на Друштвото со ризикот од осигурување и финансискиот ризик се клучни за работењето на Друштвото. Целта е да се одберат средства чии рокови и износи на доспевање ќе бидат усогласени со очекуваните парични одливи по основ на настанатите штети по договорите за осигурување.

Осигурителната активност на Друштвото претставува покривање на штети на лица или правни субјекти – осигуреници на Друштвото, што произлегуваат од осигурени настани. Друштвото е изложено на неизвесноста поврзана со времето на настанување, зачестеноста и обемот на штетите што произлегуваат од договорите за осигурување.

Друштвото управува со ризиците од осигурување преку поставување на лимити на суми на осигурување, процедури за одобрување при прием на ризици во осигурување, ценовни тарифи, стриктни процедури за пријава, процена и решавање на штети и централизирано управување со реосигурувањето.

Политика на превземање ризик

Политиката на Друштвото при склучување договори за осигурување е постигнување дисперзија на ризикот, со што би се обезбедило избалансирано портфолио кое се базира на широко портфолио со исти или слични ризици во текот на повеќегодишен период, со што се изедначува резултатот, односно се ублажува променливоста на истиот.

Политиката на Друштвото за склучување на договори за осигурување е презентирана во годишниот план за работа, во кој се утврдени класите за осигурување, како и економските сектори во кои Друштвото е подготвено да превзема ризици. Сите договори за осигурување се по природа годишни и Друштвото има право да одбие обнова или продолжување на истите, а воедно има право на промена на условите на договорот при негово продолжување.

Политика на реосигурување

Друштвото реосигурува дел од договорите за осигурување со цел контрола на изложеноста кон штетни настани и со цел заштита на изворите на капитал.

Друштвото склучува комбинација од пропорционални и непропорционални договори за реосигурување за да ја намали нето изложеноста. Иста така Друштвото обезбедува и факултативно реосигурување за одредени специфични осигурени ризици. Факултативните договори задолжително претходно засебно се одобруваат и трошоците по истите се следат на редовна основа.

Друштвото редовно ја следи финансиската состојба на реосигурувачите и периодично ги проверува договорите за реосигурување. Раководството на Друштвото ги определува минималните безбедносни критериуми за прифатливо реосигурување и следи дали при склучување на договорите за реосигурување истите се запазени. Исто така, раководството на Друштвото редовно ја следи успешноста на Програмата за реосигурување. Друштвото склучува договори за реосигурување со неповрзани реосигурувачи со цел контрола на изложеноста од загуби како резултат на настанување на еден штетен настан.

Финансиски ризик

Друштвото е изложено на финансиски ризик преку финансиските средства, финансиските обврски, средствата од реосигурување, обврските за осигурување и реосигурување. Поконкретно, главен финансиски ризик е дека приливите по основ на финансиски средства нема да бидат доволни за да се подмират обврските кои произлегуваат од договорите за осигурување. Финансискиот ризик ги опфаќа ризикот од каматни стапки, валутниот ризик, ликвидносниот ризик и кредитниот ризик.

Цел на Друштвото е да ги усогласи обврските по основ на договорите за осигурување и реосигурување со средства со ист или сличен ризик. Ова му обезбедува на Друштвото сите доспеани обврски редовно да ги исплаќа.

Каматен ризик

Изложеноста на Друштвото на каматен ризик првенствено произлегува од портфолиото на вложувања.

Обврските од договорите за осигурување се краткорочни и каматниот ризик се намалува преку вложување во должнички инструменти, кои во најголем дел се со фиксна камата (државни записи и обврзници).

Краткорочните обврски за осигурување и реосигурување не се директно чувствителни на пазарните каматни стапки бидејќи се недисконтирани и се некаматносни.

Ризик на ликвидност

Најголем ризик на ликвидност со кој се соочува Друштвото се дневните потреби од расположиви парични средства во однос на обврските за штети од договорите за осигурување.

Друштвото располага со пари и парични средства и други високо ликвидни средства во секој момент, за да се заштити од непотребна концентрација на ризикот и

за да биде во можност да ги покрие доспеаните обврските за плаќање како и потенцијалните обврски за плаќање како што допеваат.

Валутен ризик

Друштвото е изложено на валутен ризик преку трансакциите во странска валута и преку средствата и обврските во странска валута.

За да се избегне ризикот од негативното влијание на промената на девизните курсеви, Друштвото вложува средства во евра со цел покривање на обврските во странски валути. Денарот е врзан за еврото и монетарната проекција е дека девизниот курс на денарот во однос на еврото ќе биде стабилен.

Кредитен ризик

Кредитниот ризик претставува сметководствена загуба што би била признаена доколку договорната страна не ги исполни договорените обврски. За да ја контролира изложеноста кон кредитниот ризик, Друштвото редовно врши кредитна проценка на финансиската состојба на овие страни.

- Побарувања по основ на осигурување

Друштвото е изложено на кредитен ризик во случај осигурениците да не ги исполнат своите финансиски обврски што произлегуваат од договорите за осигурување. Изложеноста на Друштвото изнесува максимално до износот на сметководствената вредност на побарувањата по основ на премија. Побарувањата по основ на премии се од голем број на клиенти и се на стандардна комерцијална основа, со што концентрацијата на кредитен ризик е минимална. Друштвото редовно ги следи побарувањата по основ премии, со што изложеноста кон лоши побарувања е контролирана.

- Средства од реосигурување

Друштвото е изложено на кредитен ризик и преку средствата од реосигурување. Друштвото склучува договори за реосигурување со првокласни реосигурители, а раководството на Друштвото редовно прави оценка на кредитоспособноста на реосигурителите за да може да ја ажурира стратегијата за реосигурување.

- Финансиски инструменти

Друштвото е изложено на кредитен ризик кај финансиските инструменти во однос на можната ненаплатливост од издавачите. Сепак земјаќи во предвид дека

Друштвото вложува во државни записи, државни обврзници и орочени депозити во домашни банки, не се очекува овие вложувања да не се надоместат.

Оперативен ризик

Друштвото е изложено на оперативен ризик поврзан со сите значајни продукти, активности, процеси и системи на работа. Изворите на оперативниот ризик се присутни на сите нивоа на одлучување и извршување во деловните процеси, кај секој извршител и во секој сегмент на деловните операции. Оперативните ризици не можат целосно да се избегнат, но редовните внатрешни контроли можат да го запрат нивниот раст. Од оваа причина, Друштвото придава големо значење на системот за внатрешна контрола, како и на соодветното образование на вработените. Доброто управување со деловниот континуитет го намалува нивото на оперативни ризици, односно го одржува нивното влијание на најниски можни нивоа.

Управување со ризик на информатички систем

Оценката на ризикот за информативната сигурност опфаќа идентификација на средствата на информативниот систем и нивна класификација, потоа анализа на веројатноста за појава на закани и слабости на информациониот систем и следење на нови слабости во системот.

Управување со правен ризик

Друштвото е изложено на правен ризик поврзано со ризик од загуба предизвикан од постоење на неусогласеност, односно непочитување на законската регулатива, правилата, пропишаните практики или етичките стандарди или погрешно толкување на правни документи.

Стратегиски и репутациски ризик

Друштвото ги идентификува сите можни извори на стратегиски ризик. Друштвото ја намалува изложеноста на стратегиски ризик преку воспоставување на соодветни долгорочни цели, избор на вработени со соодветна стручност и знаење и нивна постојана обука, ефикасен систем на управување со ризици, соодветен пристап до информации, правилна апликација на етичките принципи и принципите за добро корпоративно управување. Исто така, Друштвото е изложено на ризикот од неповолна репутација. Друштвото воспостави стриктни и јасни процедури за добро корпоративно управување и континуирано го следи задоволството кај клиентите и спроведува анализа на осигурителниот пазар и неговите трендови.

Управување со капиталот

Агенцијата за супервизија на осигурувањето е главен регулатор кој ја следи адекватноста на капиталот на Друштвото во целина. Друштвото е под директна супервизија од страна на регулаторот.

Политика на Раководството на Друштвото е да одржи стабилност на капиталот на Друштвото со цел одржување на довербата на инвеститорите и пазарот, во насока на поддршка на идниот развој на бизнисот. Раководството на Друштвото и во 2021 продолжи да го следи повратот на капиталот, преку добивката од редовното работење. Друштвото исто така го има во предвид влијанието кое нивото на капиталот го има на повратот на акционерите како и предностите и сигурноста обезбедени со цврста позиција на капиталот.

Во текот на годината немаше материјални промени во пристапот на Друштвото кон управување со капиталот.

Подготвиле:

Бранко Димчевски

Дарко Јовановски

Одобриле:

м-р Марија Томеска

Херман Зип

д-р Маја Богдановска-Стојаноска

Ирена Велковска-Спировска

м-р Цветко Делев

ПРИЛОЗИ

Прилог 1. БУ: Биланс на успех
на ден 31.12.2022

во денари

Опис на позиција	Број на позиција	Износ	
		Тековна деловна година	Претходна деловна година
1	2	4	5
А. ПРИХОДИ ОД РАБОТЕЊЕТО (201+210+223а+224+225)	200	937.052.903	890.698.444
I. ЗАРАБОТЕНА ПРЕМИЈА (НЕТО ПРИХОДИ ОД ПРЕМИЈА (202+203+204-205-206-207+208+209))	201	839.768.920	762.742.934
1. Бруто полисирана премија за осигурување	202	1.125.322.945	1.124.297.921
2. Бруто полисирана премија за соосигурување	203	-	-
3. Бруто полисирана премија за реосигурување/ретроцесија	204	-	-
4. Бруто полисирана премија предадена во соосигурување	205	-	-
5. Бруто полисирана премија предадена во реосигурување/ ретроцесија	206	234.408.788	364.354.689
6. Промена во бруто резервата за преносна премија	207	15.701.086	68.033.096
7. Промена во бруто резервата за преносна премија - дел за соосигурување	208	-	-
8. Промена во бруто резервата за преносна премија - дел за реосигурување	209	(35.444.151)	70.832.798
II. ПРИХОДИ ОД ВЛОЖУВАЊА (211+212+216+217+218+219+223)	210	42.781.764	66.566.844
1. Приходи од подружници, придружени друштва и заеднички контролирани ентитети	211	-	-
2. Приходи од вложувања во земјиште и градежни објекти (213+214+215)	212	-	-
2.1 Приходи од наемнини	213	-	-
2.2 Приходи од зголемување на вредноста на земјиште и градежни објекти	214	-	-
2.3 Приходи од продажба на земјиште и градежни објекти	215	-	-
3. Приходи од камати	216	21.769.776	20.301.409
4. Позитивни курсни разлики	217	4.716.837	4.298.990
5. Вредносно усогласување (нереализирани добивки, сведување на објективна вредност)	218	13.935.093	20.700.953
6. Реализирани добивки од продажба на финансиски имот - капитална добивка (220+221+222)	219	1.207.759	20.535.177
6.1 Финансиски вложувања расположливи за продажба	220	1.207.759	20.436.907
6.2 Финансиски вложувања за тргување (по објективна вредност)	221	-	98.270
6.3 Останати финансиски вложувања	222	-	-

Опис на позиција	Број на позиција	Износ	
		Тековна деловна година	Претходна деловна година
1	2	4	5
7. Останати приходи од вложувања	223	1.152.299	730.315
III. ПРИХОДИ ПО ОСНОВ НА ПРОВИЗИИ ОД РЕОСИГУРУВАЊЕ	223a	35.615.874	46.698.757
IV. ОСТАНАТИ ОСИГУРИТЕЛНО ТЕХНИЧКИ ПРИХОДИ, НАМАЛЕНИ ЗА РЕОСИГУРУВАЊЕ	224	5.893.356	7.693.213
V. ОСТАНАТИ ПРИХОДИ	225	12.992.989	6.996.696
Б. РАСХОДИ ОД РАБОТЕЊЕТО (227+235+245+248+251+261+271+274+275)	226	839.628.486	788.867.035
I. НАСТАНАТИ ШТЕТИ (НЕТО ТРОШОЦИ ЗА ШТЕТИ) (228-229-230-231+232-233-234)	227	380.400.746	368.990.350
1. Бруто исплатени штети	228	373.266.060	362.047.821
2. Намалување за приходот од бруто реализирани регресни побарувања	229	4.271.129	4.455.382
3. Бруто исплатени штети – дел за соосигурување	230	-	-
4. Бруто исплатени штети – дел за реосигурување/ретроцесија	231	7.403.186	4.982.309
5. Промени во бруто резервите за штети	232	32.430.864	36.266.848
6. Промени во бруто резервите за штети – дел за соосигурување	233	-	-
7. Промени во бруто резервите за штети – дел за реосигурување	234	13.621.863	19.886.628
II. ПРОМЕНИ ВО ОСТАНАТИТЕ ТЕХНИЧКИ РЕЗЕРВИ, НЕТО ОД РЕОСИГУРУВАЊЕ (236+239+242)	235	1.642.532	(4.354.181)
1. Промени во математичката резерва, нето од реосигурување (237-238)	236	-	-
1.1 Промени во бруто математичката резерва	237	-	-
1.2 Промени во бруто математичката резерва - дел за соосигурување/реосигурување	238	-	-
2. Промени во еквализационата резерва, нето од реосигурување (240-241)	239	-	-
2.1. Промени во бруто еквализационата резерва	240	-	-
2.2 Промени во бруто еквализационата резерва - дел за соосигурување/реосигурување	241	-	-
3. Промени во останатите технички резерви, нето од реосигурување (243-244)	242	1.642.532	(4.354.181)
3.1 Промени во останатите бруто технички резерви	243	1.642.532	(4.354.181)
3.2 Промени во останатите бруто технички резерви – дел за соосигурување и реосигурување	244	-	-
III. ПРОМЕНИ ВО БРУТО МАТЕМАТИЧКАТА РЕЗЕРВА ЗА ОСИГУРУВАЊЕ НА ЖИВОТ КАДЕ ИНВЕСТИЦИОНИОТ РИЗИК Е НА ТОВАР НА ОСИГУРЕНИКОТ, НЕТО ОД РЕОСИГУРУВАЊЕ (246-247)	245	-	-

Опис на позиција	Број на позиција	Износ	
		Тековна деловна година	Претходна деловна година
1	2	4	5
1. Промени во бруто математичката резерва за осигурување на живот каде инвестициониот ризик е на товар на осигуреникот	246	-	-
2. Промени во бруто математичката резерва за осигурување на живот каде инвестициониот ризик е на товар на осигуреникот – дел за соосигурување и реосигурување	247	-	-
IV. ТРОШОЦИ ЗА БОНУСИ И ПОПУСТИ, НЕТО ОД РЕОСИГУРУВАЊЕ (249+250)	248	25.987.188	26.973.310
1. Трошоци за бонуси (кои зависат од резултатот)	249	1.913.428	3.598.980
2. Трошоци за попусти (кои не зависат од резултатот)	250	24.073.760	23.374.330
V. НЕТО ТРОШОЦИ ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ НА ОСИГУРУВАЊЕТО (252+256)	251	361.095.948	327.858.195
1. Трошоци за стекнување (253+253а+254+255)	252	172.847.131	169.033.090
1.1 Провизија	253	70.654.058	59.348.061
1.2 Бруто плати за вработените во внатрешната продажна мрежа	253а	109.443.367	95.478.001
1.3 Останати трошоци за стекнување	254	1.911.855	17.724.085
1.4 Промена во одложените трошоци за стекнување (+/-)	255	(9.162.149)	(3.517.057)
2. Административни трошоци (257+258+259+260)	256	188.248.817	158.825.105
2.1 Амортизација на материјални средства кои служат за вршење на дејноста	257	3.882.332	3.907.644
2.2 Трошоци за вработените (258а+258б+258в+258г+258д)	258	62.227.733	60.368.185
2.2.1 Плати и надоместоци	258а	36.794.902	36.124.787
2.2.2 Трошоци за даноци на плати и надоместоци на плата	258б	3.436.548	3.370.881
2.2.3 Придонеси од задолжително социјално осигурување	258в	15.617.347	15.294.947
2.2.4 Трошоци за дополнително пензиско осигурување за вработени	258г	-	-
2.2.5 Останати трошоци за вработени	258д	6.378.936	5.577.570
2.3 Трошоци за услуги на физички лица кои не вршат дејност (договори за работа, авторски договори и други правни односи) заедно со сите давачки	259	16.292.214	14.416.070
2.4 Останати административни трошоци (260а+260б+260в)	260	105.846.538	80.133.206
2.4.1 Трошоци за услуги	260а	83.245.930	60.285.462
2.4.2 Материјални трошоци	260б	8.154.246	5.949.908
2.4.3 Трошоци за резервирање и останати трошоци од работењето	260в	14.446.362	13.897.836
VI. ТРОШОЦИ ОД ВЛОЖУВАЊА (262+263+264+265+266+270)	261	24.484.971	10.161.833

Опис на позиција	Број на позиција	Износ	
		Тековна деловна година	Претходна деловна година
1	2	4	5
1. Амортизација и вредносно усогласување на материјални средства кои не служат за вршење на дејноста	262	-	-
2. Трошоци за камати	263	3.279	18.942
3. Негативни курсни разлики	264	3.025.941	2.000.906
4. Вредносно усогласување (нереализирани загуби, сведување на објективна вредност)	265	21.397.049	7.483.782
5. Реализирани загуби од продажба на финансиски имот - капитална загуба (267+268+269)	266	58.702	658.203
5.1 Финансиски вложувања расположливи за продажба	267	-	241.523
5.2 Финансиски вложувања за тргување (по објективна вредност)	268	58.702	416.680
5.3 Останати финансиски вложувања	269	-	-
6. Останати трошоци од вложувања	270	-	-
VII. ОСТАНАТИ ОСИГУРИТЕЛНО ТЕХНИЧКИ ТРОШОЦИ, НАМАЛЕНИ ЗА РЕОСИГУРУВАЊЕ (272+273)	271	30.634.158	33.151.364
1. Трошоци за превентива	272	-	-
2. Останати осигурително технички трошоци, намалени за реосигурување	273	30.634.158	33.151.364
VIII. ВРЕДНОСНО УСОГЛАСУВАЊЕ НА ПОБАРУВАЊАТА ПО ОСНОВ НА ПРЕМИЈА	274	15.144.840	18.252.710
IX. ОСТАНАТИ РАСХОДИ, ВКУЧУВАЈЌИ И ВРЕДНОСНИ УСОГЛАСУВАЊА	275	238.103	7.833.454
X. ДОБИВКА ЗА ДЕЛОВНАТА ГОДИНА ПРЕД ОДДАНОЧУВАЊЕ (200-226)	276	97.424.417	101.831.409
XI. ЗАГУБА ЗА ДЕЛОВНАТА ГОДИНА ПРЕД ОДДАНОЧУВАЊЕ (226-200)	277	-	-
XII. ДАНОК НА ДОБИВКА ОДНОСНО ЗАГУБА	278	12.409.886	12.193.331
XIII. ОДЛОЖЕН ДАНОК	279	-	-
XIV. ДОБИВКА ЗА ДЕЛОВНАТА ГОДИНА ПО ОДДАНОЧУВАЊЕ (276-278-279)	280	85.014.531	89.638.078
XV. ЗАГУБА ЗА ДЕЛОВНАТА ГОДИНА ПО ОДДАНОЧУВАЊЕ (277-278-279)	281	-	-
XVI. ОСТАНАТА СЕОПФАТНА ДОБИВКА/(ЗАГУБА)		85.014.531	89.638.078
Добивка/(загуба) од повторно мерење на финансиски средства расположливи за продажба		(9.582.430)	(3.143.271)
Данок на добивка на компоненти на останата сеопфатна добивка		-	-
ДОБИВКА/(ЗАГУБА) КОЈА ИМ ПРИПАЌА НА АКЦИОНЕРИТЕ		75.432.101	86.494.807

Прилог 2. БС: Биланс на состојба
на ден 31.12.2022

во денари

Опис на позицијата	Број на позиција	Износ	
		Тековна деловна година	Претходна деловна година
1	2	4	5
АКТИВА			
А. НЕМАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА (002+003)	001	2.879.886	1.612.757
1. Гудвил	002	-	-
2. Останати нематеријални средства	003	2.879.886	1.612.757
Б. ВЛОЖУВАЊА (005+013+021+041)	004	1.235.051.133	1.154.085.937
І. ЗЕМЈИШТЕ, ГРАДЕЖНИ ОБЈЕКТИ И ОСТАНАТИ МАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА (006+009)	005	-	-
1. Земјиште и градежни објекти кои служат за вршење на дејноста (007+008)	006	-	-
1.1 Земјиште	007	-	-
1.2 Градежни објекти	008	-	-
2. Земјиште, градежни објекти и останати средства кои не служат за вршење на дејноста (010+011+012)	009	-	-
2.1 Земјиште	010	-	-
2.2 Градежни објекти	011	-	-
2.3 Останати материјални средства	012	-	-
ІІ. ФИНАНСИСКИ ВЛОЖУВАЊА ВО ДРУШТВА ВО ГРУПА - ПОДРУЖНИЦИ, ПРИДРУЖЕНИ ДРУШТВА И ЗАЕДНИЧКИ КОНТРОЛИРАНИ ЕНТИТЕТИ (014+015+016+017+018+019+020)	013	15.180.437	14.934.787
1. Акции, удели и останати сопственички инструменти од вредност во друштва во група - подружници	014	-	-
2. Должнички хартии од вредност кои ги издале друштва во група - подружници и заеми на друштва во група - подружници	015	-	-
3. Акции, удели и останати сопственички инструменти во придружени друштва	016	-	-
4. Должнички хартии од вредност кои ги издале придружени друштва и заеми на придружени друштва	017	-	-
5. Останати финансиски вложувања во друштва во група – подружници	018	-	-
6. Останати финансиски вложувања во придружени друштва	019	-	-
7. Вложувања во заеднички контролирани ентитети	020	15.180.437	14.934.787
ІІІ. ОСТАНАТИ ФИНАНСИСКИ ВЛОЖУВАЊА (022+025+030+035+040)	021	1.219.870.696	1.139.151.150
1. Финансиски вложувања кои се чуваат до достасување (023+024)	022	449.796.213	430.823.398
1.1 Должнички хартии од вредност со рок на достасување до една година	023	-	-
1.2 Должнички хартии од вредност со рок на достасување над една година	024	449.796.213	430.823.398
2. Финансиски вложувања расположливи за продажба (026+027+028+029)	025	192.927.352	183.075.552
2.1 Должнички хартии од вредност со рок на достасување до една година	026	-	-
2.2 Должнички хартии од вредност со рок на достасување над една година	027	-	-
2.3 Акции, удели и останати сопственички инструменти	028	2.100.000	2.100.000
2.4 Акции и удели во инвестициски фондови	029	190.827.352	180.975.552
3. Финансиски вложувања за тргување (031+032+033+034)	030	58.398.417	64.495.381
3.1 Должнички хартии од вредност со рок на достасување до една година	031	-	-

Опис на позицијата	Број на позиција	Износ	
		Тековна деловна година	Претходна деловна година
1	2	4	5
3.2 Должнички хартии од вредност со рок на достасување над една година	032	-	
3.3 Акции, удели и останати сопственички инструменти	033	45.914.060	51.459.471
3.4 Акции и удели во инвестициски фондови	034	12.484.357	13.035.910
4. Депозити, заеми и останати пласмани (036+037+038+039)	035	518.748.714	460.756.819
4.1 Дадени депозити	036	518.748.714	460.756.819
4.2 Заеми обезбедени со хипотека	037	-	-
4.3 останати заеми	038	-	-
4.4 Останати пласмани	039	-	-
5. Деривативни финансиски инструменти	040	-	-
IV. ДЕПОЗИТИ НА ДРУШТВА ЗА РЕОСИГУРУВАЊЕ КАЈ ЦЕДЕНТИ, ПО ОСНОВ НА ДОГОВОРИ ЗА РЕОСИГУРУВАЊЕ	041	-	-
В. ДЕЛ ЗА СООСИГУРУВАЊЕ И РЕОСИГУРУВАЊЕ ВО БРУТО ТЕХНИЧКИТЕ РЕЗЕРВИ (043+044+045+046+047+048+049)	042	136.380.551	158.202.839
1. Дел за соосигурување и реосигурување во бруто резервата за преносна премија	043	91.031.824	126.475.975
2. Дел за соосигурување и реосигурување во бруто математичката резерва	044	-	
3. Дел за соосигурување и реосигурување во бруто резервите за штети	045	45.348.727	31.726.864
4. Дел за соосигурување и реосигурување во бруто резервите за бонуси и попусти	046	-	-
5. Дел за соосигурување и реосигурување во бруто еквилизационата резерва	047	-	-
6. Дел за соосигурување и реосигурување во бруто останатите технички резерви	048	-	-
7. Дел за соосигурување и реосигурување во бруто техничките резерви за осигурување на живот каде ризикот од вложувањето е на товар на осигуреникот	049	-	-
Г. ФИНАНСИСКИ ВЛОЖУВАЊА КАЈ КОИ ОСИГУРЕНИКОТ ГО ПРЕВЗЕМА ИНВЕСТИЦИСКИОТ РИЗИК (ДОГОВОРИ ЗА ОСИГУРУВАЊЕ)	050	-	-
Д. ОДЛОЖЕНИ И ТЕКОВНИ ДАНОЧНИ СРЕДСТВА (052+053)	051	2.982.315	390.362
1. Одложени даночни средства	052	2.678.813	319.833
2. Тековни даночни средства	053	303.502	70.529
Ѓ. ПОБАРУВАЊА (055+059+063+067)	054	345.158.058	352.828.058
I. ПОБАРУВАЊА ОД НЕПОСРЕДНИ РАБОТИ НА ОСИГУРУВАЊЕ (056+057+058)	055	326.470.052	332.143.404
1. Побарувања од осигуреници	056	326.470.052	332.143.404
2. Побарувања од посредници	057	-	-
3. Останати побарувања од непосредни работи на осигурување	058	-	-
II. ПОБАРУВАЊА ОД РАБОТИ НА СООСИГУРУВАЊЕ И РЕОСИГУРУВАЊЕ (060+061+062)	059	-	-
1. Побарувања по основ на премија за соосигурување и реосигурување	060	-	-
2. Побарувања по основ на учество во надомест на штети од соосигурување и реосигурување	061	-	-
3. Останати побарувања од работи на соосигурување и реосигурување	062	-	-
III. ОСТАНАТИ ПОБАРУВАЊА (064+065+066)	063	18.688.006	20.684.654
1. Останати побарувања од непосредни работи на осигурување	064	7.559.590	11.506.806
2. Побарувања по основ на финансиски вложувања	065	8.427.033	6.818.293
3. Останати побарувања	066	2.701.383	2.359.555
IV. ПОБАРУВАЊА ПО ОСНОВ НА ЗАПИШАН А НЕУПЛАТЕН КАПИТАЛ	067	-	-
Е. ОСТАНАТИ СРЕДСТВА (069+072+077)	068	39.798.252	23.389.731

Опис на позицијата	Број на позиција	Износ	
		Тековна деловна година	Претходна деловна година
1	2	4	5
I. МАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА КОИ СЛУЖАТ ЗА ВРШЕЊЕ НА ДЕЈНОСТА (ОСВЕН ЗЕМЈИШТЕ И ГРАДЕЖНИ ОБЈЕКТИ) (070+071)	069	7.557.963	9.005.449
1. Опрема	070	6.721.600	8.169.086
2. Останати материјални средства	071	836.363	836.363
II. ПАРИЧНИ СРЕДСТВА И ОСТАНАТИ ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛЕНТИ (073+074+075+076)	072	32.240.289	14.384.282
1. Парични средства во банка	073	31.903.870	15.843.882
2. Парични средства во благајна	074	336.419	382.662
3. Издвоени парични средства за покривање на математичката резерва	075	-	-
4. Останати парични средства и парични еквиваленти	076	-	(1.842.262)
III. ЗАЛИХИ И СИТЕН ИНВЕНТАР	077	-	-
Ж. АКТИВНИ ВРЕМЕНСКИ РАЗГРАНИЧУВАЊА (079+080+081)	078	98.117.850	97.909.842
1. Претходно пресметани приходи по основ на камати и наемнини	079	-	-
2. Одложени трошоци на стекнување	080	78.643.355	69.481.206
3. Останати пресметани приходи и одложени трошоци	081	19.474.495	28.428.636
З. НЕТЕКОВНИ СРЕДСТВА КОИ СЕ ЧУВААТ ЗА ПРОДАЖБА И ПРЕКИНАТО РАБОТЕЊЕ	082	-	-
С. ВКУПНА АКТИВА (А+Б+В+Г+Д+Ѓ+Е+Ж+З)	083	1.860.368.045	1.788.419.525
И. ВОН-БИЛАНСНА ЕВИДЕНЦИЈА - АКТИВА	084	309.296.258	266.081.651
ПАСИВА			-
А. КАПИТАЛ И РЕЗЕРВИ (086+090+091+095+101-102+103-104)	085	641.463.991	586.031.890
I. ЗАПИШАН КАПИТАЛ (087+088+089)	086	195.326.080	195.326.080
1. Запишан капитал од обични акции	087	195.326.080	195.326.080
2. Запишан капитал од приоритетни акции	088	-	-
3. Запишан а неуплатен капитал	089	-	-
II. ПРЕМИИ ЗА ЕМИТИРАНИ АКЦИИ	090	-	-
III. РЕВАЛОРИЗАЦИОНА РЕЗЕРВА (092+093+094)	091	(9.997.732)	(415.302)
1. Материјални средства	092	-	-
2. Финансиски вложувања	093	(9.997.732)	(415.302)
3. Останати ревалоризациони резерви	094	-	-
IV. РЕЗЕРВИ (096+097+098-099+100)	095	222.714.926	192.835.567
1. Законски резерви	096	222.714.926	192.835.567
2. Статутарни резерви	097	-	-
3. Резерви за сопствени акции	098	-	-
4. Откупени сопствени акции	099	-	-
5 Останати резерви	100	-	-
V. НЕРАСПРЕДЕЛЕНА НЕТО ДОБИВКА	101	148.406.186	108.647.467
VI. ПРЕНЕСЕНА ЗАГУБА	102	-	-
VII. ДОБИВКА ЗА ТЕКОВНИОТ ПРЕСМЕТКОВЕН ПЕРИОД	103	85.014.531	89.638.078
VIII. ЗАГУБА ЗА ТЕКОВНИОТ ПРЕСМЕТКОВЕН ПЕРИОД	104	-	-
Б. СУБОРДИНИРАНИ ОБВРСКИ	105	-	-
В. БРУТО ТЕХНИЧКИ РЕЗЕРВИ (107+108+109+110+111+112)	106	1.083.665.813	1.033.891.331
I. Бруто резерви за преносни премии	107	539.102.316	523.401.230
II. Бруто математичка резерва	108	-	-
III. Бруто резерви за штети	109	532.677.524	500.246.660
IV. Бруто резерви за бонуси и попусти	110	11.885.973	10.243.441

Опис на позицијата	Број на позиција	Износ	
		Тековна деловна година	Претходна деловна година
1	2	4	5
V. Бруто еквализациона резерва	111	-	-
VI. Бруто останати технички резерви	112	-	-
Г. БРУТО ТЕХНИЧКИ РЕЗЕРВИ ВО ОДНОС НА ДОГОВОРИ КАЈ КОИ ОСИГУРЕНИКОТ ГО ПРЕВЗЕМА ИНВЕСТИЦИСКИОТ РИЗИК	113	-	-
Д. ОСТАНАТИ РЕЗЕРВИ (115+116)	114	4.140.756	3.505.466
1. Резерви за вработени	115	4.140.756	3.505.466
2. Останати резерви	116	-	-
Ѓ. ОДЛОЖЕНИ И ТЕКОВНИ ДАНОЧНИ ОБВРСКИ (118+119)	117	3.243.824	6.877.693
1. Одложени даночни обврски	118	1.744.663	380.569
2. Тековни даночни обврски	119	1.499.161	6.497.124
Е. ОБВРСКИ КОИ ПРОИЗЛЕГУВААТ ОД ДЕПОЗИТИ НА ДРУШТВА ЗА РЕОСИГУРУВАЊЕ КАЈ ЦЕДЕНТИ, ПО ОСНОВ НА ДОГОВОРИ ЗА РЕОСИГУРУВАЊЕ	120	-	-
Ж. ОБВРСКИ (122+126+130)	121	50.073.737	45.734.895
I. ОБВРСКИ ОД НЕПОСРЕДНИ РАБОТИ НА ОСИГУРУВАЊЕ (123+124+125)	122	2.034.517	544.672
1. Обврски спрема осигуреници	123	2.010.327	536.412
2. Обврски спрема застапници и посредници	124	-	-
3. Останати обврски од непосредни работи на осигурување	125	24.190	8.260
II. ОБВРСКИ ОД РАБОТИ НА СООСИГУРУВАЊЕ И РЕОСИГУРУВАЊЕ (127+128+129)	126	19.307.579	15.234.006
1. Обврски по основ на премија за соосигурување и реосигурување	127	19.307.579	15.234.006
2. Обврски по основ на учество во надомест на штети	128	-	-
3. Останати обврски од работи на соосигурување и реосигурување	129	-	-
III. ОСТАНАТИ ОБВРСКИ (131+132+133)	130	28.731.641	29.956.217
1. Останати обврски од непосредни работи на осигурување	131	8.669.590	8.598.238
2. Обврски по основ на финансиски вложувања	132	-	-
3. Останати обврски	133	20.062.051	21.357.979
З. ПАСИВНИ ВРЕМЕНСКИ РАГРАНИЧУВАЊА	134	77.779.924	112.378.250
С. НЕТЕКОВНИ ОБВРСКИ ВО ВРСКА СО НЕТЕКОВНИ СРЕДСТВА КОИ СЕ ЧУВААТ ЗА ПРОДАЖБА И ПРЕКИНАТИ РАБОТЕЊА	135	-	-
И. ВКУПНА ПАСИВА А+Б+В+Г+Д+Ѓ+Е+Ж+З+С	136	1.860.368.045	1.788.419.525
Ј. ВОН-БИЛАНСНА ЕВИДЕНЦИЈА - ПАСИВА	137	309.296.258	266.081.651

Прилог 3- Потребно ниво на маргина на солвентност

МС_1 (н.о.) Потребно ниво на маргината на солвентност за неживотно осигурување

		Неживотно осигурување освен здравствено осигурување на кое се применуваат одредбите од член 75 став 6 од Законот		Здравствено осигурување на кое се применуваат одредбите од чл. 75 став 6 од Законот		Неживотно осигурување освен здравствено осигурување на кое се применуваат одредбите од член 75 став 6 од Законот	
		Тековна година	Претходна година	Тековна година	Претходна година	Тековна година	Претходна година
Бруто полисирана премија	1	1.120.289.082	1.117.361.991				
Бруто полисирана премија < 10 милиони евра x 0.18	2	110.687.760	110.928.600				
Бруто полисирана премија > 10 милиони евра x 0.16	3	80.857.133	80.174.719				
Бруто полисирана премија < 10 милиони евра x 18/300	4			0	0		
Бруто полисирана премија > 10 милиони евра x 16/300	5			0	0		
Вкупен износ од Бруто полисирана премија ([6]=[2] + [3] или [6]=[4] + [5])	6	191.544.893	191.103.319	0	0		
Бруто исплатени штети	7	373.266.060	362.047.821			373.266.060	362.047.821
Нето исплатени штети	8	365.862.874	357.065.512			365.862.874	357.065.512
Коефициент ([9]=[8]/[7] или 0.50, доколку е помал)	9	0,98	0,99	0,00	0,00	0,98	0,99
Маргина на солвентност - метод стапка на премија ([10]= [6]*[9])	10	187.745.881	188.473.457	0	0		
Референтен период (во години)	11	3	3			7	7
Бруто исплатени штети во референтниот период	12	1.108.614.910	1.123.007.827			0	0
Бруто резерви за штети на крајот на референтниот период	13	544.563.497	510.490.101			0	0
Бруто резерви за штети на почетокот на референтниот период	14	478.577.434	455.486.921				
Бруто настанати штети ([15]=[12] + [13] - [14])/[11])	15	391.533.658	392.670.336	0	0	0	0
Бруто настанати штети < 7 милиони евра x 0,26	16	101.798.751	102.094.287			0	0
Бруто настанати штети > 7 милиони евра x 0,23	17	0	0			0	0
Бруто настанати штети < 7 милиони евра x 26/300	18			0	0		
Бруто настанати штети > 7 милиони евра x 23/300	19			0	0		
Вкупен износ од Бруто настанати штети ([20]=[16] + [17] или [20]=[18] + [19])	20	101.798.751	102.094.287	0	0	0	0
Маргина на солвентност - метод стапка на штети ([21]= [20]*[9])	21	99.779.722	100.689.320	0	0	0	0
Потребно ниво на маргина на солвентност ([22]=max([10],[21]))	22	187.745.881	188.473.457	0	0		

МС_2 (н.о.): Конечна пресметка на потребното ниво на маргината на солвентност

		Тековна година	Претходна година
Конечна пресметка на потребното ниво на маргината на солвентност	1	187.745.881	188.473.457

Прилог 4- Пресметка на капиталот

	Ознака	Износ
		100
Основен капитал, чл. 69 (I1+I2+I3+I4+I5-I6-I7-I8-I9-I10-I11-I12-I13)	I	552.385.434
Уплатен акционерски капитал со исклучок на уплатениот акционерски капитал од кумулативни приоритетни акции	I1	195.326.080
Премии од емитирани обични акции	I2	0
Законски и статутарни резерви	I3	222.714.926
Пренесена нераспределена добивка	I4	148.406.186
Нераспределена добивка од тековната година	I5	0
Сопствени акции кои ги поседува друштвото за осигурување	I6	0
Долгорочни нематеријални средства	I7	2.879.887
Пренесена непокриена загуба и загуба од тековната година	I8	0
Нереализирана загуба од сопственички инструменти расположливи за продажба мерени по објективна вредност	I9	11.181.872
Нереализирана загуба од вреднување на финансиските средства расположливи за продажба	I10	0
Нето негативни ревалоризациски резерви и останатите разлики од вреднување коишто произлегуваат од вложувања во придружени друштва или заеднички вложувања коишто се вреднуваат со користење на методот на главнина	I11	0
Останати одбивни ставки поради непочитување на ограничувањата при вложување на средствата од капиталот, предвидени во членот 73 од ЗСО	I12	0
Дополнителен капитал, чл. 71 (II1+II2+II3+II4+II5+II6), доколку не е поголем од 50% од основниот капитал	II	57.779
Уплатен акционерски капитал од кумулативни приоритетни акции	II1	0
Премии од емитирани кумулативни приоритетни акции	II2	0
Субординирани должнички инструменти	II3	0
Хартии од вредност со неопределен рок на доспевање	II4	0
Нереализирана добивка од ревалоризацијата на сопственичките инструменти коишто се расположливи за продажба и мерени по објективна вредност	II5	57.779
Нереализирана добивка од ревалоризацијата на должничките инструменти расположливи за продажба, мерени по објективна вредност	II6	0
Вкупно основен и дополнителен капитал I + II.	III	552.443.213
Одбивни ставки, чл. 72 (IV1+IV2)	IV	0
Вложувања во акции во правни лица од членот 72 од Законот	IV1	0
Вложувања во субординирани должнички инструменти и други вложувања во правни лица од членот 72 од ЗСО	IV2	0
КАПИТАЛ I + II - IV	V	552.443.213
Потребно ниво на маргина на солвентност (за друштва за неживотно осигурување)	VI1	187.745.881
Потребно ниво на маргина на солвентност (за друштва за осигурување на живот)	VI2	0
Капитал	VI3	552.443.213
Гарантен фонд*	VI4	184.479.600
Вишок/недостаток на Капитал во однос на Гарантен фонд (VI5 = VI3 - VI4)	VI5	367.963.613
Вишок/недостаток на Капитал (за неживотно осигурување) во однос на Потребно ниво на маргина на солвентност (за друштва за неживотно осигурување) (VI6 = VI3 - VI1)	VI6	364.697.332
Вишок/недостаток на Капитал (за осигурување на живот) во однос на Потребно ниво на маргина на солвентност (за друштва за осигурување на живот) (VI7 = VI3 - VI2)	VI7	552.443.213

Прилог 5 – Вложувања на средствата кои ги покриваат техничките резерви

МКД				
	Број	Дозволен %	Остварен износ	Остварен %
		1	2	3
Видови дозволени вложувања	I			
Парични средства во благајна и средства на банкарските сметки	I1	3%	32.240.289	2,6%
Депозити во банки ко имаат дозвола издадена од НБРМ	I2	60%	514.000.000	41,2%
Хартии од вредност издадени до Р.М или НБРМ	I3	80%	0	0,0%
Обврзници и други должнички хартии за кои гарантира РМ	I4	80%	449.796.213	36,1%
Обврзници и други должнички хартии од вредност кои ги издаваат или за кои гарантираат единиците на локалната самоуправа на РМ	I5	10%	0	0,0%
Обврзници и други должнички хартии со кои се тргува на регулиран пазар на хартии од вредност во РМ	I6	35%	0	0,0%
Обврзници и други должнички хартии со кои не се тргува на регулиран пазар на хартии од вредност во РМ, ако нивен издавач е правно лице со седиште во РМ	I7	5%	0	0,0%
Акции со кои се тргува на регулиран пазар на хартии од вредност во РМ	I8	25%	2.100.000	0,2%
Акции со кои не се тргува на регулиран пазар на хартии од вредност во РМ, ако нивен издавач е правно лице со седиште во РМ	I9	5%		0,0%
Удели во трговски друштва во РМ	I10	5%		0,0%
Удели и акции на инвестициски фондови кои се регистрирани во РМ	I11	20%	190.827.352	15,3%
Долгорочни обврзници и други долгорочни хартии од вредност чиј издавач е земја членка на ЕУ или земја членка на ОЕЦД	I12	20%	0	0,0%
Долгорочни обврзници и други долгорочни хартии од вредност чиј издавач е странски правен субјект од земја членка на ЕУ или земја членка на ОЕЦД	I13		0	0,0%
Акции чиј издавач е странско акционерско друштво со кои се тргува на регулиран пазар на хартии од вредност во земјите членки на ЕУ или земјите членки на ОЕЦД	I14		13.564.531	1,1%
Удели на инвестициски фондови со кои се тргува на регулиран пазар на хартии од вредност во земја членка на ЕУ или земја членка на ОЕЦД	I15		44.833.886	3,6%
Друг вид на вложување согласно правилата на АСО, под услов тоа да не е во спротивност со став (2) од член 89 од ЗСО	I16	10% од рез. прен прем.	0	0,0%
Вложувања кои не се предвидени со Правилникот	II			0,0%

НАПОМЕНА: Вложувањата од точка 5 и точка 8 од оваа табела не смеат да надминат 5 % кај ист издавач и вложувањата од точка 7 и точка 9 од оваа табела не смеат да надминат 1 % кај ист издавач.

Ставка	Број	Износ
Вкупно доволени вложувања на средства	III	1.247.362.271
Вкупно нето технички резерви	IV	947.285.262
Резерви за преносни премии	IV1	448.070.492
Резерви за бонуси и попусти	IV2	11.885.973
Резерви за штети	IV3	487.328.797
Други технички резерви	IV4	
Еквизациона резерва	IV5	
Разлика (III-IV)	V	300.077.009